



This text is not in its final form yet and might undergo some revision. It has been checked thoroughly, but we do appreciate feedback. This text can be used at church, at home, at schools or in non-commercial publications. The translation was done especially for people who speak the Oltenian Ursari dialect

of Romani.

Please let us know if you are interested in having a printed book (roma\_info@wycliffe.org). This work is released under the **Creative Commons, attribution, non-commercial no-derivatives 3.0 license**. You may copy and redistribute this work unmodified, in any medium or format, with appropriate attribution, under the same licence.

You may copy the text in its entirety or portions of it, providing the portions selected are not taken out of context.

You may not use this work for commercial purposes.

If you modify the text, you may not distribute it in any form or context.

Această lucrare nu este încă în forma ei finală, și este posibil ca să fie revizuită sau corectată în viitor. A fost verificată cu atenție, dar am fi recunoscători dacă ne-ați aduce la cunoștință orice greșală. Textul poate fi folosit în biserică, acasă, în școli sau în publicații necomerciale. Această traducere a fost pregătită pentru vorbitorii de limba romani (ursarilor din Oltenia).

Vă rugăm să ne contactați la roma\_info@wycliffe.org dacă v-ar fi de folos o carte tipărită. Această lucrare vă este pusă la dispoziție sub **Licența Creative Commons Atribuire-Necomercial-FărăModificări 3.0**. Puteți să copiați și redistribuiți această lucrare doar nemodificat, în orice mediu sau format, cu atribuție potrivită, sub aceeași licență. Puteți copia textul în întregime sau în parte, dacă porțiunile selectate nu schimbă sensul originalului.

Nu puteți folosi această operă în scopuri comerciale.

Dacă reajustați, transformați sau construiți pe baza lucrării, nu veți putea distribui lucrarea modificată, în nici un mod sau context.

## O începuto

### E geneza

#### O Del kerdeas ăk lumea laci, dar ăl manuș uștile kontra leski

(1:1–11:26)

#### O Del kerdeas e lumea hai dikhleas kă si laci

**1** Mai anglal o Del kerdeas o ceri hai e phuv. <sup>2</sup> E phuv nas laciardi hai nas khanci pă late. Po pai adînko sas întuneariko hai o Duho le Devlesko phirelas opral po pai. <sup>3</sup> O Del phendeas:

— Te avel lumina!

Hai sas lumina. <sup>4</sup> O Del dikhleas kă e lumina sas laci, hai o Del dina rigate e lumina katar o întuneariko. <sup>5</sup> O Del phendeas le luminake „ghes”, hai le întunearikoske „reat”. Sas reat hai pala kodoia sas deteherin: kadava sas o ghes o angluno.

<sup>6</sup> O Del phendeas:

— Te avel ăk than te pharavel ăk pai katar aver pai, hai o than kodova te aciol mașkar lende!

<sup>7</sup> O Del kerdeas o than te pharavel ăl paia kai si tala o than, katar ăl paia kai si opral poa than. Hai kadea sas. <sup>8</sup> O Del phendeas le thaneske „ceri”. Sas reat

hai pala kodoia sas deteherin: kadava sas le duiengo ghes.

<sup>9</sup> O Del phendeas:

— Te kiden pes andăk than ăl paia kai si tala o ceri hai te dikheol o șukimos!

Hai kadea sas. <sup>10</sup> O Del phendeas le șukimaske „phuv”, hai le paiseske kidino „baro pai”. O Del dikhleas kă sas laci. <sup>11</sup> O Del phendeas:

— Te del e phuv zelenimata: zelenimata sămînța-sa, dafia kai keren rodo pala lengo soio, sămînța-sa ando rodo!

Hai kadea sas. <sup>12</sup> E phuv dineas zelenimata, zelenimata sămînța-sa pala lengo soio hai dafia kai keren rodo, sămînța-sa ando rodo, pala lengo soio. O Del dikhleas kă sas laci. <sup>13</sup> Sas reat, hai pala kodoia sas deteherin: kadava sas le trinengo ghes.

<sup>14</sup> O Del phendeas:

— Te aven niște lumini ando ceri te den rigate o ghes katar e reat! On te sikaven ăl bare ghesa, ăl ghesa hai ăl bărșa; <sup>15</sup> hai te aven lumini ando ceri, te den lumina p-e phuv!

Hai kadea sas. <sup>16</sup> O Del kerdeas ăl dui bare lumini: e lumina e mai bari te stăpînîl o ghes, hai e lumina

e mai țîini te stăpînîl e reat. Kerdeas i ăl steale. <sup>17</sup> O Del ciutea len po ceri te den lumina p-e phuv, <sup>18</sup> te stăpînîl o ghes hai e reat hai te den rigate e lumina katar o întuneariko. O Del dikhleas kă sas lacii. <sup>19</sup> Sas reat, hai pala kodoia sas deteherin: kadava sas le ștarengo ghes.

<sup>20</sup> O Del phendeas:

— O pai te avel pherdo giuvindimata, hai te hurean ciriklea opral pa-i phuv po ceri!

<sup>21</sup> O Del kerdeas ăl bare giuvindimata ando baro pai hai saoră giuvindimata kai înotin pherindos o pai, pala lengo soio saoră ciriklea kai hurean, pala lengo soio. O Del dikhleas kă sas lacii. <sup>22</sup> O Del binekuvintisardea len:

— Keren puia, buteon, hai pheren ăl paia ăl bare! Te buteon i ăl ciriklea p-e phuv!

<sup>23</sup> Sas reat, hai pala kodoia sas deteherin: kadava sas le pangengo ghes.

<sup>24</sup> O Del phendeas:

— Te del e phuv giuvindimata pala lengo soio: animalea khereske, animalea țîine hai animalea sălbatică kai si p-e phuv, pala lengo soio.

Hai kadea sas. <sup>25</sup> O Del kerdeas ăl animalea sălbatică pala lengo soio, ăl animalea le khereske pala lengo soio hai saoră animalea țîine kai si p-e phuv pala lengo soio. O Del dikhleas kă sas lace. <sup>26</sup> Pala kadaia o Del phendeas:

— Te keras manuș te aven sar amende, te amean amența! Te stăpînîl păl mace anda o baro pai, păl ciriklea le cereske, păl animalea khereske, pă sea e phuv hai pă sea animalea țîine kai mișkin p-e phuv!

<sup>27</sup> O Del kerdeas le manușas te avel sar leste, sar leste kerdea les o Del, murș hai giuvli kerdea len. <sup>28</sup> O Del binekuvintisardea len hai phendea lenghe:

— Keren ciave, buteon, pheren e phuv hai keren lan te avel tala tumende! Stăpînîl păl mace le bare paieske, păl ciriklea le cereske hai pă saoră animalea kai mișkin p-e phuv!

<sup>29</sup> O Del phendeas:

— Ita, dav tumen saoră zelenimata sămînțasa kai si pă saorî phuv, hai saoră dafia kai keren rodo sămînțasa andră. Kadala te avel tumaro hamos! <sup>30</sup> Hai saoră animalenghe sălbatică, saoră cirikleanghe le ceroske hai saoră animalenghe țîine phuiake, kai si len andă lende giuvindimos, dinem len ka hamos saoră zelenimata.

Hai kadea sas. <sup>31</sup> O Del dikhleas sea so kerdeas hai ita, sas but lace. Sas reat, hai pala kodoia sas deteherin: kadava sas le șovengo ghes. `

**2** Kadea sas termenime o ceri, e phuv hai sea so sas andă lende. <sup>2</sup> Gi andă le ieftango ghes, o Del termenisardea pi buki, kadea kă andă le ieftango ghes ni mai kerdeas khanci. <sup>3</sup> O Del binekuvintisardea le ieftango ghes hai sfințosardea les, kă ando ghes kadava ni mai kerdeas khanci.

### O kerimos le manușsko hai le giuvleako

<sup>4</sup> Ita so kerdineailos ando ceri hai p-e phuv.

Kana o RAI o Del kerdeas o ceri hai i phuv, <sup>5</sup> p-e phuv nas nici ăk tufa kîmposki hai nici zelenimata hamaske po kîmpo ni barilisas gi atuncia, kă o RAI o Del gi atuncia ni dineasas brîșînd p-e phuv, hai nas nici ăk manuș te kerel buki e phuv. <sup>6</sup> Dar pai înklelas andai phuv hai kinghearelas saorî phuv. <sup>7</sup> O RAI o Del kerdeas le manușas andai phuv, phurdea leske ando nakh phurdimos viațako, hai kadea o manuș kerdilos ăk sufleto giuvindo.

<sup>8</sup> O RAI o Del kerdeas ăk bar ando Eden, karing o esto, hai ciuteas othe le manușas kai kerdeas les.

<sup>9</sup> O RAI o Del kerdea te bareol andai phuv saoro fe-lo pomengo, șukar ko dikhimos hai lace ko hamos, hai ando mașkar le bareako o pomo le viațako hai o pomo savo kerel te pringiandeol o lacimos hai o nasulimos. <sup>10</sup> ăk pai înklelas anda o Eden hai kinghearelas e bar, hai othar pharadeolas hai kerdeolas ștar vast. <sup>11</sup> O anav le anglunesko si Pison, ov thabdel andă saoră riga le Themoske Havila, \* kai othe si sumnakai. <sup>12</sup> O sumnakai anda o them kodova si lacio, othe si anda soste kerdeol ăk khandimos, hai bar onixosko. <sup>13</sup> Le duiengo pai si lesko anav Ghihon, ov thabdel andă saoră riga le Themoske Kuș. <sup>14</sup> Le trinengo pai si lesko anav Tigro, ov thabdel ko esto le Așurosco. Le ștarengo pai si o Eufrato.

<sup>15</sup> O RAI o Del lileas le manușas hai ciutea les ande bar le Edenoski, kaște kerel lan buki hai te avel les grija latar. <sup>16</sup> Hai dinea le manușas e porunka kadaia:

— Daștis te has kabor kames anda orso pomo andai bar, <sup>17</sup> numa anda o pomo savo kerel te pringiandeol o lacimos hai o nasulimos ta na has, kă ando ghes kai va hasa anda leste va meresa ciaces.

<sup>18</sup> O RAI o Del phendeas:

— Nai mișto ka o manuș te avel korkoro. Si te kerav leske ăk ajutori lacio anda leste.

\***2:11** Them = țară

<sup>19</sup> O RAI o Del kerdeasas andai phuv saoră anima-lea le kîmposke hai saoră ciriklea le cereske, hai andea len ko manuș te dikhel sar si te ciul lengo anav. Hai orso anav kai ciuteas les o manuș fiosa-ve animaloske, kodova sas lesko anav. <sup>20</sup> Hai o manuș ciuteas anava saoră animalenghe kai si pașa o kher, le cirikleanghe le cereske hai saoră animalenghe sălbaticice, dar anda o manuș ni arakhleas ajutori lacio.

<sup>21</sup> Atunci o RAI o Del dineas drom ăk lindri phari po manuș. Ando timpo kana sovelas o manuș, o RAI o Del lileas iekh anda leske prașave, hai phandadeas o mas kă lesko than. <sup>22</sup> Anda o prașavo kai lileasas les anda o manuș, o RAI o Del kerdeas ăk giuvli hai andea lan ko manuș. <sup>23</sup> Hai o manuș phendeas:

— Aresel, kadaia si kokalo anda mîră kokalea hai mas anda muro mas! Oi si te buciol romni kă sas lili anda o rom.

<sup>24</sup> Kodolaske o rom va mukela pe dades hai pe da, hai si te avel iekh pe romneasa hai si te kerdeon ăk trupo.

<sup>25</sup> O rom hai leski romni sas iel dui nanghe hai nas lenghe lagiavo.

### O Adam hai e Eva kerdes so ni kamnes o Del

**3** O sap sas mai gogheasa dă sar saoră anima-lea sălbaticicea kai kerdeasas len o RAI o Del. Ov phendeas le giuvleake:

— Ciaces phendeas o Del: «Ta na han anda saoră pomi andai bar?»

<sup>2</sup> E giuvli dineas anglal le sapes:

— Daștis te has anda o rodo saoră pomengo andai bar. <sup>3</sup> Dar anda o rodo le pomosko kai si ando mașkar le bareako, o Del phendeas: «Ta na han anda leste hai ta na makhen tumen lestar, te na meren!»

<sup>4</sup> Atunci o sap phendeas le giuvleake:

— Ciaces nai te meren, <sup>5</sup> dar o Del gianel kă ando ghes kana hana anda leste, si te putren pes tumare iakha hai si te aven sar o Del, pringianindos o lacimos hai o nasulimos.

<sup>6</sup> E giuvli dikhleas kă o pomo si lacio hamasko hai șukar dikhimasko hai kă o pomo si dorimasko kaște del goghi. Kadea lileas anda lesko rodo hai haleas, dineas i pe romes kai sas pașa late, hai haleas i ov.

<sup>7</sup> Atunci le donghe putardile lenghe iakha, hai dine pi seama kă sas nanghe. Subdes peske andăk than frunze smokinoske hai ciutes angla peste. <sup>8</sup> Atuncia așundes le RAies le Devles phirindos ande bar ande

răkoarea le gheseski. O manuș hai leski romni garadiles katar o RAI o Del mașkar ăl pomi andai bar. <sup>9</sup> Dar o RAI o Del dineas mui le manușas hai phendea leske:

— Kai san?

<sup>10</sup> Ov dineas anglal:

— Așundem tut ande bar hai sas manghe dar, kă semas nango, hai garadilem.

<sup>11</sup> O RAI o Del phendeas:

— Kon phendea tuke kă san nango? Hlean anda o pomo kai poruncisardemas tuke ta na has?

<sup>12</sup> O manuș dineas les anglal:

— E giuvli kai dinean lan manghe te avel pașa mande, oi dinea man anda o pomo hai halem.

<sup>13</sup> O RAI o Del phendeas le giuvleake:

— So kerdean?

E giuvli dineas anglal:

— O sap thardea man hai halem.

<sup>14</sup> O RAI o Del phendeas le sapeske:

— Kodolaske kă kerdean kadai buki, san dino armaia anda sea animalea pașa o kher hai sea animalea sălbaticicea. Andă saoră ghes ke viațake te tîrîs tut hai te has phuv! <sup>15</sup> Ura si te avel mașkar tute hai e giuvli, mașkar ke ciave hai lake ciave. Ov si te del dab keo șăro, hai tu si te des dab lesko kîlkîi.

<sup>16</sup> Le giuvleake phendeas:

— Si te barearav but mai but ki suferința kana keresa: dukhasa si te keres ciave. Hai si te kames te kerel keo rom so kames tu, dar ov si te avel keo stăpîno.

<sup>17</sup> Le Adamoske\* phendeas:

— Kă așundean katar ki romni hai hlean anda o pomo anda savo poruncisardemas tuke «Ta na has anda leste», dini armaia si e phuv anda ki kauza. Phari bukeasa si te has anda late andă saoră ghesa ke viațake. <sup>18</sup> Karne hai pălămida si te del tut, hai si te has plante poa kîmpo. <sup>19</sup> Si te khineos hai si te pherdos pai, kaște has keo hamos, gi kana si te kerdos phuv, kă anda late sanas lilo. Kă phuv san hai si te kerdos phuv.

<sup>20</sup> O Adam ciuteas o anav Eva† pe romneake, kă oi sas e dei saorănghe kolenghe giuvinde. <sup>21</sup> O RAI o Del kerdeas le Adamoske hai leske romneake țaole morkheake hai hureadea len lența. <sup>22</sup> O RAI o Del phendeas:

— Ita kă o manuș areslos sar iekh anda amende, pringianindos o lacimos hai o nasulimos. Ni trăbul

\***3:17** O anav Adam hakeardeol „manuș”. †**3:20** O kuvînto Eva așundeol sar „viața” ande cib ebraiiko.

te ciul o vast te lel i anda o pomo le viațako, te hal anda leste hai te trail veșniko!

<sup>23</sup> Kodolaske o RAI o Del dina les avri andai bar le Edenoski, kaște kerel buki e phuv anda savi sas lilo. <sup>24</sup> Pala so gonisardeas ov le Adamos, ciuteas niște heruvimea ko răsărimos le bareako Eden, hai ăk sabia iagaki kai învîrtilas, kaște păzil o drom ko pomo le viațako.

### O Kain hai o Abel

**4** O Adam sutos pe romneasa le Evasa, oi acilis khamni hai kerdeas le Kainos.\* O Adam phendeas:

— Lilem ăk manuș le ajutoresa le RAIESko!

<sup>2</sup> Mai kerdeas i leske phrales le Abelos. O Abel sas ciobano hai o Kain kerelas buki e phuv. <sup>3</sup> Ăk data o Kain andineas le RAIESke ăk daro hamasko anda o rodo le phuiako. <sup>4</sup> O Abel andineas i ov anda ăl mai lacea brakhea hai buznea kerde anglune. Le RAIES placiuias les katar o Abel hai katar lesko daro hamasko, <sup>5</sup> dar katar o Kain hai katar lesko daro hamasko ni placiuias les. O Kain nasul holeailos hai dikheolas pă lesko mui. <sup>6</sup> O RAI phendeas leske:

— Soste holeailean, soste lean iag? <sup>7</sup> Kana keresa mișto, si te aves mișto dikhlo, dar kana ni keresa mișto, o bezeh pîndil ko udar! Kamel te keres so ov kamel, dar tu trăbul te stăpînis les.

<sup>8</sup> O Kain phendeas pe phraleske le Abeloske:

— Haida te înkleas po kîmpo!

Dar kana sas po kîmpo, ov huklos peste peo phral o Abel hai mudardea les.

<sup>9</sup> O RAI phendeas le Kainoske:

— Kai si keo phral o Abel?

Ov dineas anglal:

— Ni gianav, man trăbul te hal man e grija mîră phraleski?

<sup>10</sup> O Del phendeas:

— So kerdean? O rat ke phralesko del mui mande andai phuv. <sup>11</sup> Akanak san dino armaia ta na mai daștis te trais andai phuv, kai putardeas peo mui kaște lel anda keo vast o rat ke phralesko. <sup>12</sup> Kana va keresa buki e phuv, nai te mai del tut pe roade. Phirindos korkoro hai nașado si te aves p-e phuv.

<sup>13</sup> O Kain phendeas le RAIESke:

— Mîrî pokin si prea bari, ni daștiv te phiravav lan.

<sup>14</sup> Ita kă tu gonis man anda mîrî buki le phuiaki. Ni

mai daștiv te beșav angla tute hai trăbul te phirav korkoro hai nașado p-e phuv. Hai orkon arakhela man si te mudarel man.

<sup>15</sup> O RAI phendea leske:

— Mișto. Kana dakoniva va mudarela le Kainos, si te pedepsiv les iefta drom mai but.

O RAI ciuteas ăk semno po Kain, kă orkon arakhela les ta na mudarel les. <sup>16</sup> Pala kodoia, o Kain înklisto angla o RAI hai beșlos ando Them Nod† ko răsărimos le Edenosko.

### Ăl ciave le Kainoske

<sup>17</sup> O Kain sutos pe romneasa. Oi acilis khamni hai kerdeas le Enohos. O Kain vazdelas ăk foro hai ciuteas kodole foroske o anav pe ciavesko Enoh. <sup>18</sup> O Enoh sas o dad le Iradosko, o Irad sas o dad le Mehuiaelosko, o Mehuiael sas o dad le Metușaelosko, hai o Metușael sas o dad le Lamehosko. <sup>19</sup> O Lameh lilea peske dui romnea. O anav iekhako sas Ada hai o anav kolavreako sas Țila. <sup>20</sup> E Ada kerdeas le Iabalos. Ov sas o dad kolengo kai beșen andăl korturi, kăl turme. <sup>21</sup> O anav leske phralesko sas Iubal. Ov sas o dad saorăngo kolengo kai ghilaben le harfasa hai le fluerosa. <sup>22</sup> E Țila kerdeas i oi le Tubalos-Kain, kai kerelas saoră feluri bukeanghe harkomake hai sastreke. E phei le Tubal-Kain sas e Naama. <sup>23</sup> O Lameh phendeas pe romneanghe:

„Ado hai Țilo, așunen man!

Romnea le Lamehoske, așunen mîră vorbe!

Mudardem ăk manuș kă rănisardea man, hai ăk tărno kă dina man dab.‡

<sup>24</sup> O Kain si te avel răzbunime iefta drom, hai o Lameh iefta deșa hai iefta drom!”

### O Set hai o Enos

<sup>25</sup> O Adam sutos pale pe romneasa. Oi kerdeas ăk ciavo hai ciuteas lesko anav Set.¶ Oi phendeas:

— O Del dina man aver ciavo ando than le Abelosko, saves mudardea les o Kain.

<sup>26</sup> Le Setoske kerdilos i leske ăk ciavo hai ciuteas lesko anav Enos. Atunci începosardes ăl manuș te den mui ko RAI pă lesko anav.

### Katar o Adam gi ko Noia

**5** Kate începul o ramomos andal bukea save kerdea len o neamo le Adamosko. Kana kerdeas o

\***4:1** Ande cib ebraiiko o anav Kain așundeol sar „lilem”. †**4:16** O kuvînto Nod hakeardeol „phirel andăk than ando aver than”. ‡**4:23** Ando originalo nai klaro. Mai daștilas pes te hakeardeol: „Si te mudarav ăk manuș kana rănila man, hai ăk tărno kana dela man dab.” ¶**4:25** O anav Set așundeol sar „dineas”.

Del le manușas, kerdea les te ameal lesa.<sup>2</sup> Kerdea len murș hai giuvli, binekuvintisardea len hai dinea len o anav dă „manuș” kana sas kerde.

<sup>3</sup> Ko phurimos âk șălako hai treanda bârș le Adamoske, kerdineailos leske âk ciavo kai amealas lesa hai sas sar leste, hai ciuteas lesko anav Set.<sup>4</sup> Păce kerdilos o Set, o Adam traiisailos ohtoșăla bârș, hai kerdineailles leske ciave hai ceia.<sup>5</sup> Saoră ghes kai traiisailos o Adam sas îneașăla hai treanda bârș. Pala kodoia mulos.

<sup>6</sup> Ko phurimos âk șălako hai pangî bârș le Setoske, kerdineailos leske o Enos.<sup>7</sup> Păce kerdineailos o Enos, o Set mai traiisailos ohto șăla hai iefta bârș hai kerdineailles leske ciave hai ceia.<sup>8</sup> Saoră ghes le Setoske sas îneașăla hai deșudui bârș, pala kodoia mulos.

<sup>9</sup> Ko phurimos le îneadeșă bârșengo le Enososke, kerdineailos leske o Kainan.<sup>10</sup> Păce kerdilos o Kainan, o Enos mai traiisailos ohto șăla hai deșupangî bârș hai kerdineailles leske ciave hai ceia.<sup>11</sup> Saoră ghes le Enososke sas înea șăla hai pangî bârș, pala kodoia mulos.

<sup>12</sup> Ko phurimos le ieftadeșă bârșengo le Kainanoske, kerdineailos leske o Mahalalel.<sup>13</sup> Păce kerdineailos o Mahalalel, o Kainan mai traiisailos ohto șăla hai saranda bârș, hai kerdineailles leske ciave hai ceia.<sup>14</sup> Saoră ghes le Kainanoske sas înea șăla hai deș bârș, pala kodoia mulos.

<sup>15</sup> Ko phurimos le șovardeșengo hai pangî bârș le Mahalaleloske, kerdineailos leske o Iared.<sup>16</sup> Păce kerdineailos o Iared, o Mahalalel mai traiisailos ohto șăla hai treanda bârș, kerdineailles leske ciave hai ceia.<sup>17</sup> Saoră ghes le Mahalaleloske sas ohto șăla hai îneadeșă hai pangî bârș, pala kodoia mulos.

<sup>18</sup> Ko phurimos âk șălako hai șovardeș hai dui bârș le Iaredoske, kerdineailos leske o Enoh.<sup>19</sup> Păce kerdineailos o Enoh, o Iared mai traiisailos ohto șăla bârș, hai kerdineailles leske ciave hai ceia.<sup>20</sup> Saoră ghes le Iaredoske sas înea șăla hai șovardeș hai dui bârș, pala kodoia mulos.

<sup>21</sup> Ko phurimos le șovardeșengo hai pangî bârș le Enohoske, kerdineailos leske o Metusala.<sup>22</sup> Păce kerdineailos o Metusala, o Enoh mai phirdeas le Devlesa trin șăla bârș, hai kerdineailles leske ciave hai ceia.<sup>23</sup> Saoră ghes le Enohoske sas trin șăla hai șovardeș hai pangî bârș.<sup>24</sup> O Enoh phirdeas le Devlesa, pala kodoia ma nas, pentrukă lilea les o Del pesa.

<sup>25</sup> Ko phurimos âk șălako hai ohtodeșă hai iefta bârș le Metusalaske, kerdineailos leske o Lameh.<sup>26</sup> Păce kerdineailos o Lameh, o Metusala mai traiisailos iefta șăla hai ohtodeșă hai dui bârș, hai kerdineailles leske ciave hai ceia.<sup>27</sup> Saoră ghes le Metusalaske sas înea șăla hai șovardeș hai înea bârș, pala kodoia mulos.

<sup>28</sup> Ko phurimos âk șălako hai ohtodeșă hai dui bârș, le Lamehoske kerdineailos leske âk ciavo.<sup>29</sup> Ov ciuteas lesko anav Noia,<sup>\*</sup> phenindos: „Kadava si te mîngîil amen anda amari buki hai anda o pharimos amare vastengo, kai avel anda kadai phuv savi dinea lan armaia o RAI.”<sup>30</sup> Păce kerdineailos o Noia, o Lameh mai traiisailos pangî șăla hai îneadeșă hai pangî bârș, hai kerdineailles leske ciave hai ceia.<sup>31</sup> Saoră ghes le Lamehoske sas iefta șăla ieftadeșă hai iefta bârș, pala kodoia mulos.

<sup>32</sup> Păce o Noia pherdeas pangî șăla bârș, kerdineailles leske o Sem, o Ham hai o Iafet.

### O nasulimos le manușango

**6** Kana începosailles âl manuș te buteon p-e phuv hai kerdineailles lenghe ceia,<sup>2</sup> âl ciave le Devleske<sup>†</sup> dikhles kă âl ceia le manușanghe si șukar, hai lile peske dă romnea kolen kai alosarde len peske.<sup>3</sup> Atuncia o RAI phendeas:

— Muro Duho nai te aciol but bârș ando manuș. O manuș orsar merel. Leske ghes si te avel âk șăl hai biș bârș!

<sup>4</sup> Âl nefelimi sas p-e phuv andăl vremuri kodola hai i mai înceal. Kadaia sas kana âl ciave le Devleske sutes le ceianța le manușanghe hai on kerde lenghe ciave: kadala sas âl zurale kai sas dămuilt, manuș pringianghe.

<sup>5</sup> O RAI dikhleas kă o nasulimos le manușăsko si baro p-e phuv hai kă sea so gîndilas hai kamelas sas nasul saoră timpo.<sup>6</sup> Falea nasul le RAIES kă kerdeas le manușas p-e phuv hai holeailos andă peo ilo.<sup>7</sup> Hai phendeas:

— Si te khosav pa-i phuv le manușas saves kerdem les, katar o manuș gi kăl animalea, gi kăl animalea țîine hai gi kăl cirikleas le ceroske, kă fal man nasul kă kerdem len.

<sup>8</sup> Dar o Noia sas arakhado lacio katar o RAI.

\***5:29** O anav Noia hakeardeol „odihna”, hai mai așundeol sar mîngîimos.

†**6:2** „Âl ciave le Devleske” daștil te hakeardeol manuș anda o ceri sau manuș pa-i phuv.

## O Del kamnos te hastravel le Noias hai leske famelia

<sup>9</sup> Kadala si ăl bukea kai kerdea len o neamo le Noias-ko. O Noia sas ăk manuș ciacio hai ujo mașkar kola anda leski vremea. Ov phirelas le Devlesa. <sup>10</sup> Les sas les trin ciave: o Sem, o Ham hai o Iafet.

<sup>11</sup> E phuv sas rimome angla o Del, e phuv sas pher-di marimata. <sup>12</sup> O Del vardisardeas p-e phuv hai dikhleas kă e phuv si rimome, kă sea so traiinas p-e phuv rimosailesas. <sup>13</sup> Atuncia o Del phendeas le Noiaske:

— Hotărîsardem kă sea so trail trăbul te merel, pentrukă pherdes e phuv marimata. Dikh, si te nimiciv len andăk than le phuiasa. <sup>14</sup> Ker tuke ăk korabiia anda kaștete kiparososko! Te keres hodăițe andă late, hai spoiisar lan smolasa andral hai avreal! <sup>15</sup> Dikh sar te keres lan: e korabiia te avel lan trin șă-la kuia ando lungimos, peinda kuia ando buhlimos hai treanda kuia ando ucimos!\* <sup>16</sup> Te mukes lan putardi andă saoră riga kă ăk kui katar o uciarimos! O udar te cius les ande rig le korabiiaki, hai te keres ăk podo tele, iekh ko mașkar hai iekh opre!

<sup>17</sup> Me si te tasavav e phuv, kaște merel sea so trail p-e phuv, sea so phurdel. Sea so si p-e phuv va mere-la. <sup>18</sup> Dar si te kerav muro phanglimos tusa. Te întris ande korabiia, tu hai ke ciave, ki romni hai ăl romnea ke ciavenghe andăk than tusa! <sup>19</sup> Te les ande korabiia po dui anda sea so trail, muș hai giuvli, kaște acion giuvinde tusa! <sup>20</sup> Anda saoră soiuri ciriklean-ghe, anda saoră soiuri animalenghe hai anda saoră soiuri animalenghe țîine pa-i phuv po dui si te aven tute, kaște înkeares len giuvinde! <sup>21</sup> Hai tu le hai kide saoră feluri hamaske, kaște avel tuke hamaske tuke hai i lenghe!

<sup>22</sup> Kadea i kerdeas o Noia, kerdeas sea so phendeas leske o Del.

### E phuv tasadi

**7** O RAI phendeas le Noiaske:

— Întrisar ande korabiia, tu hai saoro kher ki-ro, kăci numa tut dikhlem tut ăk manuș ciacio angla mande mașkar kola anda ki vremea. <sup>2</sup> Le tusa po ief-ta giute anda saoră animalea uje, ăk giuto anda ăl animalea kai nai uje, muș hai giuvli, <sup>3</sup> hai sa po ief-ta giute anda saoră cirikleale le ceroske, muș hai giuvli, kaște acion giuvinde fiosavo soio pă saorî phuv!

<sup>4</sup> Kă pala ief-ta ghes si te kerav te del brîșînd p-e phuv saranda ghes hai saranda reakea. Kadea va khosava pa-i phuv sea so kerdem kai trail.

<sup>5</sup> O Noia kerdeas sea so poruncisardea leske o RAI.

<sup>6</sup> Le Noias sas les șov șăla bărș kana sas tasadi e phuv.

<sup>7</sup> O Noia întrisailos ande korabiia pe ciavența, pe romneasa hai le romneanța leske ciavenghe ta na taseon. <sup>8</sup> Andal animalea uje hai andal animale kai nai uje, andal cirikleale hai anda sea kai tîrîl pes p-e phuv, <sup>9</sup> întrisailos ande korabiia ko Noia po dui, muș hai giuvli, kadea sar poruncisardeasas o Del le Noiaske. <sup>10</sup> Pala ief-ta ghes aviles ăl paia te tasaen e phuv. <sup>11</sup> Ando bărș le șove șălengo andai viața le Noiaski, ande le duiengo cion, ando ghes le deșief-tango le cionesko, ando ghes kodova cindineales ăl izvorea le bare adînkoske hai putardes ăl stăvilarea le ceroske. <sup>12</sup> Dineas brîșînd p-e phuv saranda ghes hai saranda reakea.

<sup>13</sup> Ando ghes kodova întrisailos ande korabiia: o Noia, o Sem, o Ham hai o Iafet, ăl ciave le Noiaske, e romni le Noiaski hai lența i ăl trin romnea leske ciavenghe, <sup>14</sup> on hai saoră giuvindimata sălbatică pala lengo soio, saoră animalea pașa o kher pala lengo soio, saoră animalea țîine kai mișkin p-e phuv pala lengo soio, sea so hurean pala lengo soio, saoră cirikleale, sea so si len phakea. <sup>15</sup> Întrisailos ko Noia ande korabiia giute anda sea so si giuvinde, sea so phurden. <sup>16</sup> Muș hai giuvli întrisailos anda sea so si giuvinde, pala sar poruncisardeasas o Del le Noiaske. Pala kodoia o RAI phandadeas o udar pala leste.

<sup>17</sup> E phuv sas tasadi saranda ghes, o pai bareolas hai vazdeas e korabiia hai oi uștilis opre pa-i phuv. <sup>18</sup> O pai kerdolas baro hai barilos but p-e phuv, hai e korabiia pluteaias po pai. <sup>19</sup> O pai barilos sa mai but, hai saoră plaia ăl bare kai si tala saoro ceri, sas uciarde. <sup>20</sup> Deșupange kuanța areslos o pai pa lende, uciardeas ăl plaia. <sup>21</sup> Hai mules sea so sas giuvinde kai mișkealas p-e phuv, kadikita ăl cirikleale, kabor i ăl animalea pașa o kher hai animalea sălbatică, sea so tîrîlas pes p-e phuv hai saoră manuș. <sup>22</sup> Sea so phurdenas, sea so sas p-e phuv șuki, mulos. <sup>23</sup> Sea so sas giuvinde p-e phuv sas khosle, manuș, animalea, animalea țîine hai ăl cirikleale le ceroske. Sas khosle pa-i phuv. Ni acilos dekît o Noia hai kola kai sas lesa ande korabiia. <sup>24</sup> O pai sas baro p-e phuv ăk șăl hai peinda ghes.

\***6:15** Ăk kui ande Biblia si lan kam ăk epaș metroski, deci e korabiia sas lan ăk șăl hai peinda metrea ando lungimos, biș tai pangî metrea ando buhlimos hai deșupangi metrea ando ucimos.

**8** O Del andinea peske goghi katar o Noia, katar saoră animalea sălbatică hai katar saoră animalea paşa o kher kai sas lesa ande korabiia. Kerdeas te phurdel ăk braval p-e phuv, hai o pai ținineailos. <sup>2</sup> Ȃl izvorea le adînkoske hai Ȃl stăvilarea le ceroske sas phandade, ni mai dineas brîșînd. <sup>3</sup> O pai boldeolas pa-i phuv, țîra pok țîra, hai pala kola ăk șăl hai peinda ghes, o pai ținilos. <sup>4</sup> Ando cion le ieftango, ando ghes le deșieftango le cionesko, e korabiia acilis pȂl Plaia Ararat. <sup>5</sup> O pai ținolas gi ando cion le deșengo. Ando angluno ghes le cionesko deș, dikhineailos Ȃl vîrfuri le plaienghe.

<sup>6</sup> Pala saranda ghes, o Noia putardeas o than kai sas muklo ke korabiia te putardeol. <sup>7</sup> Dineas o drom ăk korbosko, kai hurealas okotar okote, gi kana șukilos o pai pa-i phuv. <sup>8</sup> Dineas drom i ăk porumbelosko, kaște dikhel kana ținilos o pai pa-i phuv. <sup>9</sup> Dar o porumbelo ni arakhleas nici ăk than kaște ciul peo pîrno hai boldineailos leste ande korabiia, kă sas pai pȂ saoră phuv. O Noia întinzosardeas o vast, lilea les hai ciutea les peste ande korabiia. <sup>10</sup> Mai ajukeardeas aver iefta ghes hai pale dineas o drom le porumbelosko andai korabiia. <sup>11</sup> Kana o porumbelo boldineailos leste p-e reat, andă lesko cioko sas ăk patrin zeleno măslinoski. Kadea pringiandea o Noia kă Ȃl paia ținilos p-e phuv. <sup>12</sup> Mai ajukeardeas aver iefta ghes, hai dineas o drom le porumbelosko. Hai o porumbelo ni mai boldineailos leste.

<sup>13</sup> Gi ko bȂrș le șove șalengo hai iekh, ando cion iekh, ando ghes iekh le cionesko, o pai șukilos pa-i phuv. O Noia dinea rigate o uciarimos le korabiia-ko: vardisardeas hai ita kă e phuv șukilisas. <sup>14</sup> Gi kă le duiengo cion, ando ghes biștaiefta le cionesko, e phuv sas șuki dă sea.

### O phanglimos le Noiassa

<sup>15</sup> Atunci o Del phendeas le Noiaske:

— <sup>16</sup> Înkli andai korabiia, tu hai ki romni, ke ciave hai Ȃl romnea ke ciavenghe tusa! <sup>17</sup> Înkav avri orso giuvindimata kai si tusa, Ȃl cirikleă, Ȃl animalea hai saoră animalea țîine kai mișkin p-e phuv! Beșen pȂ saoră phuv, keren puia hai buteon p-e phuv!

<sup>18</sup> O Noia înklistos avri pe ciavența, pe romnea hai le romneanța pe ciavenghe. <sup>19</sup> Saoră giuvindimata, saoră animalea țîine, saoră cirikleă, sea so mișkil p-e phuv, pala lengo soio, înkliste andai korabiia.

<sup>20</sup> O Noia vazdeas ăk altari\* le RAieske. Lileas anda saoră animalea uje hai anda saoră cirikleă uje hai phabardea len dă sea po altari. <sup>21</sup> O RAI khangleas o khandimos șukar, hai phendeas andă peo ilo: „Nai te mai dav armaia nici ăk data e phuv andai kauza le manușăski, ku sea kă so manghel o ilo le manușăsko si nasul anda lesko tȂrnimos gi kana merel. Nai te mai dav dab nici ăk data sea so si giuvindo, sar kerdem. <sup>22</sup> Kabor si te avel e phuv, nai te opril pes o sȂmȂnimos hai o secerimos, o șîl hai o tatimos, o milai hai o ivend, o ghes hai e reat!”

**9** O Del binekuvintisardeas le Noias hai leske ciaven:

— Keren ciave, buteon hai pheren e phuv! <sup>2</sup> Bari dar tumendar te avel pȂ saoră animalea sălbatică, pȂ saoră cirikleă le ceroske, pȂ sea so mișkil p-e phuv hai pȂ saoră mace le bare paieske. Dinem len tumenghe andă tumare vast. <sup>3</sup> Sea so mișkil hai si len viața te avel tumenghe hamaske. Sar dinem tumen Ȃl plante zeli, akanak dav tumen sea. <sup>4</sup> Numa mas pe viațasa, leske ratesa, ta na han! <sup>5</sup> Si te mangav palpale o rat tumare viațako; si te mangav les palpale katar orso animalo, hai katar orso manuș si te mangav palpale e viața avre manușăski. <sup>6</sup> Kana dakoniva ciorela o rat ăk manușăsko, i lesko rat te avel ciordo manușăstar, kă o Del kerdeas le manușă te avel sar leste. <sup>7</sup> Hai tume, keren ciave hai buteon! Beșen pȂ saoră phuv, hai buteon pȂ late!

<sup>8</sup> O Del mai phendeas le Noiaske hai leske ciavenghe kai sas lesa:

— <sup>9</sup> Dikh, me kerav ăk phanglimos tumentă hai tumare ciavența pala tumende, <sup>10</sup> saoră giuvindimatența kai sas tumentă: Ȃl cirikleă, Ȃl animalea paşa o kher hai Ȃl animalea sălbatică kai sas tumentă, saoră rȂnța kai înkliste andai korabiia hai saoră animalența save va traila p-e phuv. <sup>11</sup> Kerav ăk phanglimos tumentă kă sea so traila nai te mai avel tasade, e phuv nai te mai avel rimome paiestar.

<sup>12</sup> Hai o Del phendeas:

— Dita o semno le phanglimasko savo kerav les mașkar mande hai tumende hai mașkar saoră giuvindimata kai si tumentă, andăk neamo andă aver neamo întotdeauna: <sup>13</sup> Muro kurkubeeo saves laciardem les ando noro, ov si te avel o semno le phanglimasko mașkar mande hai e phuv. <sup>14</sup> Kana va kidava nori opral e phuv, hai o kurkubeeo si te sikadeol ando noro, <sup>15</sup> si te anav manghe goghi katar o phanglimos mașkar mande hai tumende hai maș-

\*8:20 Altari = vatra barănghi

kar sea giuvindimata kai train, hai ăl paia nai te mai kerdeon bare kaşte tasaen sea so trail. <sup>16</sup> Kana o kurkubeeo si te avel ando noro, me si te dikhav leste hai si te anav manghe goghi ko phanglimos o veşniko maşkar o Del hai sea giuvindimata kai si p-e phuv.

<sup>17</sup> Kadea phendeas o Del le Noiaske:

— Kadava si o semno le phanglimasko savo kerdem les maşkar mande hai sea so trail p-e phuv.

### Ăl ciave le Noiaske

<sup>18</sup> Ăl ciave le Noiaske sas o Sem, o Ham hai o Iafet, hai on înklite andai korabiia. O Ham sas o dad le Kanaanosko. <sup>19</sup> Kadala sas ăl trin ciave le Noiaske, hai saoră manuş pa-i phuv înklistes anda lende.

<sup>20</sup> O Noia începosardeas te kerel buki e phuv hai ciuteas ande phuv ăk rez. <sup>21</sup> Pileas mol, matilos hai nanghilos ando maşkar pe kortosko. <sup>22</sup> O Ham, o dad le Kanaanosko, dikhleas kă lesko dad si nango, hai phendeas avri pe duie phralenghe. <sup>23</sup> Atuncia o Sem hai o Iafet liles e mantaua, ciute lan păl dume, gheles palpale zeianţa hai uciardes o nanghimos lenghe dadesko. On sas palpale zeianţa, hai ni dikhles o nanghimos lenghe dadesko. <sup>24</sup> Kana o Noia trezosailos anda o matimos hai aşundeas so kerdeasas leske lesko ciavo o mai târno, <sup>25</sup> phendeas:

— Dino armaia te avel o Kanaan! Te avel o robo mai telal pe phralengo!

<sup>26</sup> Mai phendeas:

— Binekuvintime te avel o RAI, o Del le Semosko, hai le Semosko robo te avel o Kanaan! <sup>27</sup> O Del te del but phuv le Iafetos, ov te beşel bukuriasa paşa o Sem, hai lengo robo te avel o Kanaan!

<sup>28</sup> O Noia traiisailos pala so sas tasadi e phuv trin şăla hai peinda bărş. <sup>29</sup> Saoră ghes le Noiaske sas înea şăla hai peinda bărş, pala kodoia mulos.

### Ăl manuş pherel e phuv

**10** Kadala si ăl bukea kai kerdineales andăl neamuri le ciavenghe le Noiaske, o Sem, o Ham hai o Iafet. Păce sas tasadi e phuv, kerdineales lenghe ciave. <sup>2</sup> Ăl ciave le Iafetoske: o Gomer, o Magog, o Madai, o Iavan, o Tubal, o Meşek hai o Tiras. <sup>3</sup> Ăl ciave le Gomeroske: o Aşkenaz, o Rifat hai o Togarma. <sup>4</sup> Ăl ciave le Iavanoske: o Elişa, o Tarşiş, o Kitim hai o Dodanim. <sup>5</sup> Andal ciave le Iavanoske duriles ăl neamuri kai beşen paşa o pai o baro, andă lenghe thema, palai cib fiosaveski, pala lenghe fameli, pala lenghe neamuri.

<sup>6</sup> Ăl ciave le Hamoske: o Kuş, o Egipt, o Put hai o Kanaan. <sup>7</sup> Ăl ciave le Kuşoske: o Seba, o Havila, o Sabta, o Raema hai o Sabteka. Ăl ciave le Raemaske: o Şeba hai o Dedan. <sup>8</sup> O Kuş sas o dad le Nimrodosko: ov sas o angluno manuş zuralo p-e phuv. <sup>9</sup> Ov sas o mai lacio vînători ande lumea; ita soste phendeol: „Sar o Nimrod, o vînători o mai lacio ande lumea.” <sup>10</sup> Anglal sas thagar andăl foruri Babel, Erek, Akad hai Kalne, ando Them Şinar. <sup>11</sup> Anda o them kadava întrisailos ande Asiria; vazdeas o Ninive, o Rehobot-Ir, o Kalah <sup>12</sup> hai o Resen maşkar o Ninive hai o Kalah kadava si o foro o baro.

<sup>13</sup> O Egipto sas o dad le poporengo Lud, Anam, Lehab, Naftuh, <sup>14</sup> Patrus, Kasluh (katar înklite ăl filistei) hai Kaftor.

<sup>15</sup> O Kanaan sas o dad le Sidonosko, o angluno lesko kerdo, hai le Hetosko, <sup>16</sup> hai le poporengo Iebus, Amor, Ghirgas, <sup>17</sup> Hev, Ark, Sin, <sup>18</sup> Arvad, Ţemar, Hamat. Pala kodoia, ăl neamuri le kanaaniţenghe mukisailos dur iekh avrestar. <sup>19</sup> O them le kanaaniţengos sas katar o Sidon karing o Gherar gi ke Gaza, hai karing e Sodoma, Gomora, Adma hai Ţeboim, gi ke Leşa. <sup>20</sup> Kadala si ăl ciave le Hamoske pala lenghe fameli, pala lenghe ciba, pala lenghe thema, pala lenghe neamuri.

<sup>21</sup> Hai i le Semoske kerdineales leske ciave. Ov sas o dad saoră ciavengo le Eberoske, hai sas o phral o mai baro le Iafetosko. <sup>22</sup> Ăl ciave le Semoske: o Elam, o Asur, o Arpakşad, o Lud hai o Aram. <sup>23</sup> Ăl ciave le Aramoske: o Uţ, o Hul, o Gheter hai o Maş. <sup>24</sup> O Arpakşad sas o dad le Şelahosko, hai o Şelah sas o dad le Eberosko. <sup>25</sup> Le Eberoske kerdineales leske dui ciave: o anav iekhesko sas Peleg,\* phendolas leske kadea kă pă leski vremea huladilis e phuv. O anav leske phralesko sas Ioktan. <sup>26</sup> Ăl ciave le Ioktanosko sas: o Almodad, o Şelef, o Aţarmavet, o Ierah, <sup>27</sup> o Adoram, o Uzal, o Dikla, <sup>28</sup> o Obal, o Abimael, o Şeba, <sup>29</sup> o Ofir, o Havila hai o Iobab. Sea kadala sas ăl ciave le Ioktanoske. <sup>30</sup> O them kai beşenas sas katar e Meşa gi ko Sefar (ăl plaia le răsărimaske). <sup>31</sup> Kadala si ăl ciave le Semoske pala lenghe fameli, pala lenghe ciba, pala lenghe thema, pala lenghe neamuri.

<sup>32</sup> Kadala si ăl fameli le ciavenghe le Noiaske pala lenghe dada, pala lenghe neamuri. Anda lende duriles ăl neamuri p-e phuv păce sas tasadi e phuv.

\***10:25** O anav Peleg hakeardeol „hulaiimos”.



## O turno Babel

**11** Saorî phuv sas lan âk cib hai sa kodola vorbe. <sup>2</sup> On telearindos katar o răsărimos arakhles âk islazo ando Them Şinar, hai beşles othe. <sup>3</sup> Phendes iekh karing aver:

— Haida te keras kărămida hai te phabaras lan mişto!

E kărămida înkeardea lenghe o than le barăsko, hai e smoala înkeardea lenghe o than le varniţako.

<sup>4</sup> Mai phendes:

— Haida te vazdas amenghe âk foro hai âk turno savesko ucimos te arese ko ceri, hai te keras amenghe âk anav, kaşte na avas pharade pă saoro phuv!

<sup>5</sup> O RAI dinea pes tele te dikhel o foro hai o turno savo vazdenas les ăl manuş. <sup>6</sup> Hai o RAI phendeas:

— Ita, on si âk poporo hai saorăn si len âk cib. Kana astardiles te keren kadea, khanci ni înkearel len ta na keren sea so ciuten peske ando gîndo. <sup>7</sup> Haida te das amen tele hai te hamis othe e cib, kaşte na mai hakeardeol iekh avresa!

<sup>8</sup> Hai o RAI dureardea len othar pă saorî phuv, hai acile te na mai vazden o foro. <sup>9</sup> Kodolaske sas lesko anav Babel,\* kă othe hamisardeas o RAI e cib saorî phuiaki, hai othar dureardea len o RAI pă sea e phuv.

## O neamo le Semosko

<sup>10</sup> Kadala si ăl bukea kai kerdiles ando neamo le Semosko: Kă dui bărş păce sas tasadi e phuv, ko phurimos âk şălako bărş, le Semoske kerdinealos leske o Arpakşad. <sup>11</sup> Pala o kerimos le Arpakşadosko o Sem traiaisailos pangî şăla bărş, hai kerdineales leske ciave hai ceia.

<sup>12</sup> Ko phurimos le treandango hai pangî bărş, le Arpakşadoske kerdineailos leske o Şelah. <sup>13</sup> Păce kerdilos o Şelah, o Arpakşad mai traiaisailos ştar şăla hai trin bărş, hai kerdineailos leske ciave hai ceia.

<sup>14</sup> Kăl treanda bărş le Şelahoske, kerdinealos leske o Eber. <sup>15</sup> Păce kerdilos o Eber, o Şelah mai traiaisailos ştar şăla hai trin bărş, hai kerdinealos leske ciave hai ceia.

<sup>16</sup> Ko phurimos le treandango hai ştar bărş, le Eberoske kerdineailos o Peleg. <sup>17</sup> Păce kerdineailos o Peleg, o Eber mai traiaisailos ştar şăla hai treanda bărş, hai kerdineailos leske ciave hai ceia.

<sup>18</sup> Ko phurimos le treandango bărş, le Pelegoske kerdineailos leske o Reu. <sup>19</sup> Păce kerdineailos o Reu,

o Peleg mai traiaisailos dui şăla hai înea bărş, hai kerdineailos leske ciave hai ceia.

<sup>20</sup> Ko phurimos le treandango hai dui bărş, le Reuloske kerdineailos leske o Serug. <sup>21</sup> Păce kerdineailos o Serug, o Reu mai traiaisailos dui şăla hai iefta bărş hai kerdineailos leske ciave hai ceia.

<sup>22</sup> Ko phurimos le treandango bărş, le Serugoske kerdineailos leske o Nahor. <sup>23</sup> Păce kerdineailos o Nahor, o Serug mai traiaisailos dui şăla bărş, hai kerdineailos leske ciave hai ceia.

<sup>24</sup> Ko phurimos le biş tai înea bărşengo le Nahoroske, kerdineailos leske o Terah. <sup>25</sup> Păce kerdineailos o Terah, o Nahor mai traiaisailos âk şăl hai deşuînea bărş, hai kerdineailos leske ciave hai ceia.

<sup>26</sup> Pala so o Terah pherdeas ieftadeşa bărş, kerdineailos leske o Avram, o Nahor hai o Haran.

## O Del kerdeas anda o Avraam âk poporo baro

(11:27–25:19)

### O neamo le Avramosko

<sup>27</sup> Kadala si ăl bukea kai kerdiles ando neamo Terah. O Terah kerdeas le Avramos, le Nahoros hai le Haranos. Hai o Haran kerdeas le Lotos. <sup>28</sup> O Haran mulos angla peo dad o Terah, ando them pe neamosko, ando Ur le kaldeiengo. <sup>29</sup> O Avram hai o Nahor lile peske romnea. O anav le romneako le Avramoski sas Sarai. Hai o anav le romneako le Nahoroski sas Milka, e cei le Haranoski, o dad le Milkako hai o dad le Iskaiako. <sup>30</sup> E Sarai naştilas te kerel ciave. Nas lan ciave.

<sup>31</sup> O Terah leas pe ciaves le Avramos, le Lotos (o ciavo le Haranosko, o ciavo leske ciavesko) hai pe borea le Sarai (e romni le Avramoski, lesko ciavo), hai înklisto lenţa anda o Ur le Kaldeiengo te gian ando Them Kanaan, numa aviles ando foro Haran. Hai othe beşles. <sup>32</sup> O Terah mulos ando Haran kă dui şăla hai pangî bărş.

### O RAI del mui ko Avram

**12** O RAI phendeas le Avramoske: — Înkli anda keo them, anda keo neamo, anda o kher ke dadesko, hai gia ando them kai si te sikavav les tuke! <sup>2</sup> Hai si te kerav anda tute âk neamo baro, si te binekuvintiv tut, kerav baro keo anav, hai si te aves âk binekuvîntarea. <sup>3</sup> Si te binekuvintiv

\***11:9** Ande cib ebraiko o kuvînto Babel aşundeol sar „hamimos”.

kolen kai binekuvintin tut, kolen kai den tut armaia si te dav len armaia. Andă tute si te aven binekuvintime saoră neamuri pa-i phuv.

<sup>4</sup> O Avram înklisto sar phendea leske o RAI, hai o Lot ghelos lesa. Le Avramos sas les ieftadeşa hai pangi bârş kana înklistos anda o Haran. <sup>5</sup> O Avram lileas le Saraia pe romnea, hai pe phraleske ciaves o Lot, hai sea lengo bravalimos kai kide les, hai i le manuşan kai lile len on ando Haran. Hai înkliste te gian ando Them Kanaan, hai aresles ando Them Kanaan. <sup>6</sup> O Avram nakhlos anda o them gi ko foro Sihem, ko stejari baro le Moresko. Hai ăl kanaaniţea sas ando them.

<sup>7</sup> O RAI sikadilos le Avramoske hai phendeas:

— O them kadava si te dav les ke ciavenghe.\*

O Avram kerdeas ăk altari le RAieske kai sikadilos leske.

<sup>8</sup> Hai othar teleardeas kăl plaia karing o esto le Betelosko. Hai vazdeas peo korto: karing o foro Betel perel o kham, karing o foro Ai înklet o kham. Othe vazdeas ăk altari le RAieske, hai deas mui ko RAI pălesko anav. <sup>9</sup> O Avram gialas angle, karing o sudo.

### O Avram darailo ando Egipto

<sup>10</sup> Hai sas bokh ando them. O Avram ghelos ando Egipto te beşel ăk timpo othe, kă e bokh sas bari ando them. <sup>11</sup> Hai kana sas pašă te aresel ando Egipto, pe romneake le Saraiake phendeas:

— Akanak dikh! Me gianav kă tu san ăk giuvli şukar ko mui. <sup>12</sup> Kana dikhena tut ăl egipteia, si te phenen: «Kadaia si leski romni.» Hai si te mudaren man, hai tut si te muken tut te trais. <sup>13</sup> Rughiv man tute, phen kă san mîrî pheii! Anda tute te gial manghe mişto, hai me te aciov giuvindo!

<sup>14</sup> Hai kadea sas, kana ciutea pes o Avram ando Egipto, ăl egipteia dikhle kă e giuvli si but şukar. <sup>15</sup> Kana dikhle lan ăl manuşa bare le thagareske, lăudisarde lan ko thagar, hai e giuvli sas andini ando kher le thagaresko. <sup>16</sup> Le Avramoske kerde leske but miştimos anda laki kauza. Les dinea les brakhea, buznea, guruva, hăra, robi hai roabe, hărnea hai kămile.

<sup>17</sup> Hai o RAI dea len dab bare nasulimatenţa le thagares hai leske kheres andai kauza le Saraiaki, e romni le Avramoski. <sup>18</sup> Hai o thagar dineas mui le Avramos hai phendeas:

— So kerdean manghe? Soste ni phendean manghe kă si ki romni? <sup>19</sup> Soste phendean kă si ki pheii?

Hai me lem lan dă romni. Akanak dikh ke romnea, le lan hai telar!

<sup>20</sup> Hai o thagar poruncisardeas pe manuşanghe te nakhaven les, leske romnea hai sea so sas les.

### O bravalimos ni mukel le phralen andăk than

**13** O Avram uştilo hai teleardeas anda o Egipto (ov, leski romni hai sea so sas les les, hai i o Lot lesa) ko Neghevo. <sup>2</sup> O Avram sas but barvalo, sas les animalea, rupo hai sumnakai. <sup>3</sup> Hai katar o Neghevo teleardeas andăk than andă aver than gi kana areslos ko Betel, gi ko than kai sas mai anglal lesko korto, maşkar o Betel hai o Ai. <sup>4</sup> Ko than le altaresko kai kerdea les mai anglal, deas mui ko RAI pălesko anav.

<sup>5</sup> O Lot phirelas le Avramosa. I les sas les brakhea, buznea, guruva hai korturi. <sup>6</sup> Hai o them kodova ni areselas len te beşen andăk than, kă len sas len but bravalimos, hai kodolaske ni daştnas te beşen andăk than. <sup>7</sup> Ăl păstorea le Avramoske hai ăl păstorea le Lotoske hale pes maşkar peste. Ăl kanaaniţea hai ăl ferezithea sas ando kodova them.

<sup>8</sup> O Avram phendeas le Lotoske:

— Rughiv man tute te na has amen maşkar amende, nici amare păstorea maşkar peste, kă ame seam ăk famelia! <sup>9</sup> Nai kadea kă saoră them si angla tute? Mai mişto te pharados amen. Kana lesa la tu ke stîngo, me giav ke ciacii, kana lesa la ke ciacii, me giav ke stîngo.

<sup>10</sup> O Lot vazdeas pe iakha opre hai dikhleas saoră Har le Iordanoski kă sas sea mişto kinghardi gi ko Ţoar (mai anglal ka o RAI te hasarel e Sodoma hai e Gomora), sas sar e bar le RAieski, sar o Them le Egiptosko. <sup>11</sup> Hai o Lot lea peske sea e Har le Iordanoski, hai teleardeas karing înklet o kham. Kadea pharadiles on iekh avrestar. <sup>12</sup> O Avram beşlos ando Them Kanaan, o Lot beşlos andăl foruri le Hareake hai vazdeas pi şatra gi ke Sodoma. <sup>13</sup> Ăl manuş andai Sodoma sas nasul hai but bezehale angla o RAI.

<sup>14</sup> Păce o Lot teleardeas katar o Avram, o RAI phendea le Avramoske:

— Anda o than kai san, vazde ke iakha opre hai dikh katar sean karing ki ciacii, ki stîngo, angla tute hai pala tute! <sup>15</sup> Kă saoră them kai dikhes les si te dav les tuke hai ke ciavenghe veşniko. <sup>16</sup> Si te kerav ke ciaven kadea dă but sar si o kişai p-e phuv. Kadea kana daştila dakoniva te ghinel o kişai pa-i phuv, si

\*12:7 „Ke ciavenghe” si ramome ando cib le evreenghi „ki sãmînţa”.

te ghinel i ke ciaven. <sup>17</sup> Uști hai phir o them ando lungimos hai ando buhlimos: kã tuke si te dav les!

<sup>18</sup> O Avram vazdeas pi șatra hai ghelos te beșel pașal stejarea le Mamreske kai si ando Hebron. Othe vazdeas ăk altari le RAieske.

### O Avram hastravel le Lotos

**14** Kana sas o Amrafel thagar po Șinar, o Ariok thagar po Elasar, o Kedorlaomer thagar po Elam hai o Tideal thagar po Goiim, <sup>2</sup> on kerdes marimos le Berasa o thagar le Sodomako, le Birșasa o thagar le Gomorako, le Șinabosa o thagar le Admako, le Șemeberosa o thagar le Țeboiimosko, hai le thagaresa le Belako, kai si o Țoar. <sup>3</sup> Kadala sea kidi-neales ande Har le Sidimoski (kadaia si o Pai o Baro o Londo).

<sup>4</sup> Deșudui bårșa beșle tala o Kedorlaomer, hai ando bårș le deșutrinengo ni mai beșles tala leste. <sup>5</sup> Andă le deșuștarengo bårș avilos o Kedorlaomer hai ăl thagara kai sas lesa, hai mardes le refanen ando Asterot-Karnaim, le zuzinen ando Ham, le eminen ando Șave-Kireataim <sup>6</sup> hai le horinen ando lenghe Plaia Seir gi ko stejari Paran kai si pașai mulani. <sup>7</sup> Pala kodoia boldineailles palpale hai aviles ando En-Mișpat, kai si o Kades, hai mardes saoră them le amalecițengo, sar le emorițengo, kai beșles ando Hoțațon-Tamar.

<sup>8</sup> Hai înklistes ăl thagara le Sodomake, le Gomorake, le Admake, le Țeboiimoske hai le Belake (oi si o Țoar) hai laciardile ko marimos lența ande Har le Sidimoski: <sup>9</sup> le Kedorlaomerasa o thagar le Elamosko, hai le Tidealosa o thagar le Goiimosko, hai le Amrafelosa o thagar le Șinarosko, hai le Ariokosa o thagar le Elasarosko; ștar thagara pã pangi thagara. <sup>10</sup> Hai ande Har Sidim sas but hainga pherde smola. Ăl thagara le Sodomake hai le Gomorake nașles hai peles andă lende, kolaver kai aciles nașles karing ăl plaia. <sup>11</sup> Kola kai marde len liles saoră bravalimos hai o hamos le Sodomako hai le Gomorako hai teleardeas. <sup>12</sup> On liles i le Lotos, o ciavo le phralesko le Avramosko, hai i lesko bravalimos, kã i ov beșlos ande Sodoma.

<sup>13</sup> Avilos iekh kai hastrailos hai phendeas le Avramoske le evreeoske kai beșelas pașa o stejari le Mamresko emoritosko, kai sas leske phral o Eșkol hai o Aner. Hai on phanglineaile le Avramosa. <sup>14</sup> Sar așundeas o Avram kã lesko phral sas astardo, kideas pe manușan le zuralen, kodolen kai biandiles andă

lesko kher, trin șala hai deșohto, hai teleardeas pala-lthagara gi ko Dan. <sup>15</sup> P-e reat huladeas pe manușan, ciutea pes hai mardea len hai îngheardea len gi ko Hoba kai si karing o nordo le Damaskosko. <sup>16</sup> Hai andeas palpale saoră bravalimata, lileas i pe phrales le Lotos saoră bravalimasa, le giuvlean hai saoră manușan.

### O Melhisedek binekuvintil le Avramos, hai o Avram del les e rig le deșenghi

<sup>17</sup> Kana o Avram boldineailo katar o marimos le Kedorlaomerosa hai le thagarența kai sas lesa, înklistos leske anglal o thagar le Sodomako ande Har Șave, kadaia si e Har le Thagareski. <sup>18</sup> O Melhisedek, o thagar le Salemosko, andea leske marno hai mol. Ov sas rașai le Bare Devlesko. <sup>19</sup> Binekuvintisardea le Avramos hai phendeas:

— Binekuvintime te avel o Avram katar o Baro Del, kai kerdea o ceri hai e phuv! <sup>20</sup> Binekuvintime te avel o Baro Del, kai deas ke dușmaien andă keo vast!

Hai o Avram dea les le deșenghi rig anda sea.

<sup>21</sup> O thagar le Sodomako phendeas le Avramoske:

— De man le manușan, hai o bravalimos înkear les tuke!

<sup>22</sup> O Avram phendeas le thagareske le Sodomako:

— Vazdav muro vast anglal o RAI, o Baro Del kai kerdeas o ceri hai e phuv, <sup>23</sup> hai solahav kã nai te lava khanci anda sea so si kiro, nici ăk firo thav, nici ăk haravli poghimaski, ta na phenes: «Kerdem bravalos le Avramos». <sup>24</sup> Numa so hales ăl bare ciave hai e rig le manușanghi kai sas manța, o Aner, o Eșkol hai o Mamre, on daștin te len pi rig.

### O Avram pakeal ando RAI

**15** Pala kadala bukea o RAI sikadilos le Avramoske andă iekh dikhimos, hai phendeas:

— Na dara, Avrame! Me sem kai pãziv tut\* hai me sem kiro but baro opral pokinimos.

<sup>2</sup> O Avram phendeas:

— RAIA DEFLA, so des man? Kã me si te merav hai nai man ciave. Hai kodova kaske aciola mîră bukea si o Eliezer anda o Damasko.

<sup>3</sup> Hai mai phendeas:

— Dikh, man ni dean man ciave. Hai le roboske anda muro kher si te aciona mîră bukea.

<sup>4</sup> Atunci e vorba le RAieski phendeas leske:

— Na kadaleske si te acion ke bukea, hai kodoleske savo înklela anda tute, kodova lela kire bukea.

\*15:1 „Me sem kai pãziv tut” ando originalo si „Me sem keo skuto”.

<sup>5</sup> Hai o RAI înkaladea les avri hai phendeas:  
— Dikh o ceri hai ghin ăl steale, te daștisa te ghines len!

Hai mai phendeas leske:  
— Kadea but si te aven kodola save înklena anda tute.

<sup>6</sup> Hai ov pakeaias ando RAI. Hai o RAI sokotisardea leske kadaia sar ciacimos.

### O RAI kerdeas ăk phanglimos le Avramosa

<sup>7</sup> Hai phendeas leske:

— Me sem o RAI savo înkaldea tut anda o Ur le kal-deiengo te dav tut kadava than te avel kiro.

<sup>8</sup> Ov phendeas:

— RAIA DEVLĂ, sar gianav kă avela muro?

<sup>9</sup> O RAI phendeas leske:

— Le anda mande iekh gurumni trine bărșenghi, iekh buzni trine bărșenghi hai iekh brakho trine bărșengo, iekh turturika hai iekh tărno porumbelo!

<sup>10</sup> Hai ov leas leske sea kadala hai cindea len po mașkar. Hai ciutea len ăl epașa fiosaveske iekh anglal avreate, hai le ciriklean ni cindeas len. <sup>11</sup> Hai avile bare hașbale ciriklea, hulisardea po mas mulo, hai o Avram dureardea len.

<sup>12</sup> Kana pașolas te perel o kham, iekh phari lindri peli po Avram. Hai ita, ăk kalimos reateako hai ăk bari dar pele po Avram. <sup>13</sup> Hai o RAI phendeas le Avramoske:

— Te gianes ciaces kă ăl ciave ke ciavenghe si te beșen andăk them savo nai lengo, hai si te keren buki anda o neamo kodova hai si te beșen astarde ștar șă-la bărș. <sup>14</sup> Hai kodole neamos saveske kerena buki va krisiva les me, hai pala kodoia on înklena othar bare bravalimasa. <sup>15</sup> Hai tut si te avel tut ăk merimos șukar, hai si te aves prahome kă iekh lacio phurimos. <sup>16</sup> Hai le ștarengo neamo si te avel palpale kathe, kă nai pherdo o bezeh le emorișengo gi akana.

<sup>17</sup> Hai o kham pelos, hai sas ăk întuneariko pîkla. Hai dikh, iekh kuptori thuvesa hai ăk kașt astardo savo phabolas nakhles mașkar kodola epașa. <sup>18</sup> Atuncia o RAI kerdeas ăk phanglimos le Avramosa hai phendeas:

— Kodolenghe kai înklena anda tute dav len kadava them, katar o Pai le Egiptosko gi ko baro pai o Eufrato, <sup>19</sup> o them le kenișengo, kenizișengo, kadmonișengo, <sup>20</sup> hetișengo, perezișengo, refaiișengo, <sup>21</sup> emorișengo, kanaanișengo, ghirgasișengo hai le iebușișengo.

### E Agar hai o Ismael

**16** E Sarai e romni le Avramoski ni kerdeasas leske nici ăk ciavo. Lan sas lan ăk roaba egipteanka po anav Agar. <sup>2</sup> Hai e Sarai phendeas le Avramoske:

— Dikh, o RAI ni muklea man te kerav ciave. Rughiv tut te gias kă mîrî roaba, kadea daștiva te avel man ciave latar!

O Avram așundeas so phendeas e Sarai. <sup>3</sup> E Sarai e romni le Avramoski lileas le egipteanka Agar, pe roaba, hai dea lan dă romni pe romeske le Avramoske, pala so o Avram beșlos deș bărș ando Them Kanaan.

<sup>4</sup> Ov ghelos ke Agar hai oi acilis khamni. Kana oi dikhlea pes khamni, dikhleas opral pe stăpînka.

<sup>5</sup> Hai e Sarai phendeas le Avramoske:

— Tu san doșalo soste kerdeol manghe! Me dinem mîrî roaba andă kiri angali, hai oi kana dikhleas kă acili khamni, dikhlea man opral. O RAI te kerel kris mașkar amende!

<sup>6</sup> O Avram phendeas palpale le Saraiake:

— Dikh, ki roaba si andă keo vast. Ker lake so tu kames!

Hai e Sarai phiradilis nasul lasa, hai e Agar nașlis latar. <sup>7</sup> Hai o Îngero le RAIESko arakhlea lan pașai hang ande mulani, pașa o drom kai înghearel ko Șur.

<sup>8</sup> Ov phendeas:

— Agar, e roaba le Saraiaki, katar aves hai kai gias? Hai oi phendeas:

— Nașav katar mîrî stăpînka, e Sarai.

<sup>9</sup> O Îngero le RAIESko phendeas lake:

— Bolde tut kă kiri stăpînka hai așun latar, beș telal lako vast!

<sup>10</sup> O Îngero le RAIESko phendea:

— Si te butearav but ke ciaven, si te aven kadea dă bare kă ni daștin te aven ghinde.

<sup>11</sup> O Îngero le RAIESko phendeas:

— Dikh, akana san khamni. Si te biandes\* ăk ciavo kai si te cius lesko anav Ismael,<sup>†</sup> kă o RAI așundeas ki dukh. <sup>12</sup> Ov si te avel sar ăk hăr sălbatico mașkar ăl manuș. Lesko vast si te avel vazdino karing sea ăl manușa hai o vast saoră manușăngo si te avel vazdino karing leste, hai si te avel korkoro bi phralengo.

<sup>13</sup> Hai oi ciuteas o anav le RAIESko kai dea lake duma:

— Tu san o Del kai dikhel man.

\***16:11** Biandes ăk ciavo = keres ăk ciavo    <sup>†</sup>**16:11** O anav Ismael hakeardeol „o Del așunel”.

Kă oi phendeas: „Ciaces? Kate me dikhlem kodoles kai dikhlea man!”<sup>14</sup> Kodolaske e haing kodoia buciolas Lahai-Roi: „E haing Koleski kai si giungado hai dikhel”. Oi si maşkar o Kades hai o Bared.

<sup>15</sup> E Agar biandeas le Avramoske âk ciavo, hai o Avram ciuteas lesko anav Ismael. <sup>16</sup> Le Avramos sas les ohtodeşa hai şov bârşa kana e Agar biandeas leske le Ismaelos.

### O phanglimos maşkar o Del hai o Avraam

**17** Kana le Avramos sas les îneadeşa hai înea bârş, o RAI sikadilos leske hai phendeas:

— Me sem o Del o Mai Zuralo, phir angla mande bi doşako! <sup>2</sup> Hai si te kerav âk phanglimos maşkar mande hai maşkar tute, hai si te butearav tut but mai but.

<sup>3</sup> O Avram ciudea pes le mosa p-e phuv.

O Del dea leske дума kadea:

— <sup>4</sup> Dikh muro phanglimos kai kerav les tusa: Si te aves o dad bute neamurengo. <sup>5</sup> Nai te mai bucios Avram, hai si te bucios Avraam, kă kerdem tut te aves o dad bute neamurengo. <sup>6</sup> Si te dav tut but ciave pala tute, si te kerav anda tute but neamuri, hai anda tute va înklena thagara. <sup>7</sup> Si te încearav muro phanglimos maşkar mande hai maşkar tute hai ke ciave kai aven pala tute, andăk neamo andă aver neamo. Kadava si te avel âk phanglimos veşniko, kaşte avav kiro Del hai ke ciavengo kai aven pala tute. <sup>8</sup> Tuke hai ke ciavenghe pala tute si te dav o them kai beşes akanak sar străiino, saoră Them Kanaan te avel tumaro veşniko, hai me si te avav lengo Del.

<sup>9</sup> Hai o Del mai phendeas le Avramoske:

— Te înceares muro phanglimos, tu hai ke ciave pala tute andăk neamo andă aver neamo! <sup>10</sup> Kadava si muro phanglimos kai te încearen les maşkar mande hai tumende hai kire ciave kai aven pala tute: sea so si rig murşani maşkar tumende te aven cinde tele.\* <sup>11</sup> Te aven cinde ando mas tele, hai kodova te avel o semno le phanglimasko maşkar mande hai tumende! <sup>12</sup> Ko phurimos le ohto ghesengo, o ciavo de rig murşani anda tumende te avel cindo tele andăk neamo andă aver neamo, i kă si robo biando ando kher, i kai si kindo lovenţa katar âk străiino kai nai anda kiro neamo! <sup>13</sup> Si musai te avel cindo tele kadikita o robo biando ando kher, kabor kova kindo pă lovende. Hai kadea muro phanglimos te avel zureardo andă tumaro mas, sar âk phanglimos veşniko. <sup>14</sup> Âk murş kai nai cindo ando mas tele te avel

dureardo anda o maşkar pe neamosko! Uşteadeas muro phanglimos.

<sup>15</sup> O Del phendeas le Avramoske:

— Te na mai hakeares ke romnea Sarai, kă lako anav si te avel Sara! <sup>16</sup> Me si te binekuvintiv lan, si te dav tut âk ciavo anda late, hai si te binekuvintiv lan, hai oi si te avel e dei bute neamurenghe. I thagara poporenghe si te înklen anda late.

<sup>17</sup> O Avraam ciudea pes le mosa ke phuv, hai asaia andă peo ilo hai phendeas:

— Te mai biandol âk ciavo manuşaske âk şalako bârş? Mai daştil te bianel e Sara kăl îneadeşa bârş?

<sup>18</sup> Hai phendeas le Devleske:

— Te giuvindil o Ismael angla tute!

<sup>19</sup> O Del phendea leske:

— Ciacimasa ki romni e Sara si te bianel tuke âk ciavo hai si te cius lesko anav Isak. Me si te încearav muro phanglimos lesa sar âk phanglimos veşniko, andă leske ciave pala leste. <sup>20</sup> I anda o Ismael aşundem tut, binekuvintiv les, si te kerav te avel les but ciave, si te butearav les but mai but. Si te avel o dad deşuduiengo thagara. Si te avel âk neamo baro. <sup>21</sup> Dar muro phanglimos si te încearav les le Isakosa, savo si te bianel les e Sara gi bârşă ke vremea kadaia.

<sup>22</sup> Pala so dineas дума lesa, o Del vazdineailos katar o Avraam. <sup>23</sup> O Avraam lileas pe ciaves le Ismaelos, hai saorăn kai biandile andă lesko kher hai saoră robi kai sas kinde pă lovende, sea so sas murş ando kher le Avramosko, hai andă kodova ghes cindea len andă lengo mas tele, kadea sar poruncisardea leske o Del. <sup>24</sup> Le Avramos sas les îneadeşa hai înea bârş kana sas cindo andă piro mas tele. <sup>25</sup> Hai leske ciaves le Ismaelos sas les deşutrin bârş kana sas cindo andă piro mas tele. <sup>26</sup> O Avraam hai peo ciavo o Ismael sas cinde tele kear ando ghes kodova. <sup>27</sup> Hai saoră manuşa anda lesko kher, robi biande andă lesko kher sau kinde pă lovende katar âl străiinea, on sas cinde tele andăk than lesa.

### Trin manuş aviles ko Avraam

**18** O RAI sikadilos le Avramoske kăl bare stejarea le Mamreske, kana ov beşelas ando mui le kortosko po baro tatimos le ghesesko.

<sup>2</sup> Ov vazdeas pe iakha opre hai dikhleas trin manuş kai beşenas andă pîrnende, paşa leste. Kana ov dikhlea len katar o mui le kortosko, naşlos angla lende, banghilos gi ke phuv <sup>3</sup> hai phendeas:

\***17:10** Cinde tele = cirkumcizime

— Muro Rai, akanak kana sem lacio angla tute, rughiv tut ta na nakhes paşa keo robo! <sup>4</sup> Muk, rughiv tut, te anav âk țîra pai te thoven tumare pîrne, hai beşen tala kav stejari! <sup>5</sup> Te anav âk kotor marno te zuralen tumare ile! Pala kodoia dikhen katar tumarro drom, păce dikhen tumare robos!

On phendes:

— Ker sar phendean!

<sup>6</sup> O Avraam ghelos sigo ando korto ke Sara hai phendeas:

— Le sigo trin gârniți arâske, aro parno, frâmînti-sar len hai ker bokolea!

<sup>7</sup> Hai o Avraam naşlos ke turma hai lileas âk guruv târno hai lacio, kai dinea les kă âk sluga te kerel sigo hamos. <sup>8</sup> Pala kodoia lileas kiral hai thud andăk than le guruvesa le târnesa kai sas kerdo hamos hai ciutea len angla lende. Ov beşlos paşa lende tala o stejari gi kana on hales.

<sup>9</sup> Pala kodoia on phende leske:

— Kai si kiri romni e Sara?

Hai ov phendeas:

— Okote ando korto.

<sup>10</sup> Hai ov phendeas:

— Gi bârşă ke vremea kadaia si te avav palpale tute hai dikh, e Sara kiri romni si te avel lan âk ciavo.

E Sara aşundeas pala o mui le kortosko. <sup>11</sup> O Avraam hai e Sara sas phure, but bârşenghe. Le Sarake ni mai avelas sar le giuvleanghe. <sup>12</sup> E Sara asaiaş andă peste hai phendeas: „Akanak kâl phurimata te mai avel man e bukuria le ciavenghi? Muro rom o rai, i ov si phuro!”

<sup>13</sup> Hai o RAI phendeas le Avraamoske:

— Soste asaiaş hai phendeas e Sara: «Si ciaces te mai bianav? Me sem phuri!» <sup>14</sup> Si dak buki phari anda o RAI? Ke vremea kai phendem, me avav palpale tute hai le Sara si te avel lan âk ciavo.

<sup>15</sup> Hai e Sara ni pringiandeaş hai phendeas:

— Ni asaiaş! — kă sas lake dar. Hai ov phendeas:

— Ni, kă asaiaş.

### O Avraam rughil le Devles

<sup>16</sup> Ăl manuş uştile opre othar te telearen, hai dikhles tele karing e Sodoma, hai o Avraam ghelos te nakhavel len. <sup>17</sup> O RAI phendeas:

— Te garavav me katar o Avraam so si te kerav? <sup>18</sup> O Avraam si te areşel âk neamo baro hai zuralo hai si te avel binekuvintime andă leste saoră neamuri pa-i phuv. <sup>19</sup> Alegisardem le Avraamos kă si te sikavel pe ciaven hai i lenghe ciaven te aşunen mandar. Kana

on keren so si ciacimos hai miştimos, o RAI si te kerel sea so ov phendea le Avraamoske.

<sup>20</sup> Hai o RAI mai phendeas:

— O zbărîmos karing e Sodoma hai e Gomora bari-los, hai lengo bezeh si ciaces kadea dă pharo, <sup>21</sup> kodolaske si te dav man tele te dikhav kana ciaces kerdes buki pala o zbărîmos kai avilos gi mande. Kana ni avela kadea, si te gianav.

<sup>22</sup> Ăl manuş kodola duriles hai teleardes karing e Sodoma. O RAI sa mai beşelas angla o Avraam. <sup>23</sup> O Avraam paşilos hai phendeas:

— Ciaces si te mudares i le lacen hai i kolen kai keren nasul andăk than? <sup>24</sup> Kana avela ando foro peinda gene lace? Ciaces mudares len i len, hai ni va iertisa o than kodova anda kola peinda gene lace kai si ando foro? <sup>25</sup> Te mudares le lacen andăk than kolența kai keren nasul? Kadea si te keres le lacența sar kolența kai keren nasul? Dur tutar kodoi buki, dur tutar! Kova kai krisil saorî phuv ni va kerela ov o ciacimos?

<sup>26</sup> Hai o RAI phendeas:

— Kana arakhava peinda gene lace ande Sodoma, si te iertiv saoro than kodova anda lende.

<sup>27</sup> Hai o Avraam phendeas:

— Ita astardem te dav дума le Raieske, hai ni sem mai but sar âk prafo. <sup>28</sup> Kana maşkar kola peinda gene lace ni avena pangi, mudaresa tu andă pangi saoro foro?

Hai ov phendeas:

— Nai te mudarav, kana arakhava ando foro saranda hai pangi lace.

<sup>29</sup> O Avraam dineas leske дума mai angle:

— Kana arakhesa numa saranda gene lace?

Hai o RAI phendeas:

— Nai te mudarav anda kodola saranda gene.

<sup>30</sup> O Avraam phendeas:

— Te na holeaos, rughiv tut Raia, kana mai dava дума! Kana arakhadona numa treanda gene lace?

Hai o RAI phendeas:

— Nai te mudarava, kana arakhava treanda gene lace.

<sup>31</sup> O Avraam phendeas:

— Ita astardem te dav дума le Raieske. Kana arakhadona biş gene lace?

Hai o RAI phendeas:

— Nai te mudarav len anda kodola biş.

<sup>32</sup> O Avraam phendeas:

— Te na holeaos, rughiv tut Raia, kana mai dava дума mai âk data. Kana arakhadona deş gene lace?

Hai o RAI phendeas:

— Nai te mudarav len anda kodola deş gene lace.

<sup>33</sup> Pala soste dineas дума le Avraamosa, o RAI teleardeas, hai o Avraam boldineailos palpale kă peo kher.

### O bezeh le Sodomako hai le Gomorako

**19** Ȃl dui îngerea aresles ke Sodoma reakeasa, hai o Lot beşelas tele ke poarta le Sodomako. Kana o Lot dikhlea len, uştilo angla lende hai banghilos le mosa ke phuv. <sup>2</sup> Hai phendeas:

— Mîră rai, înrin ando kher tumare robosko! Beşen kathe kai reat hai thoven tumare pîrne! Tehara uşten andai reat hai telearen pă tumaro drom!

— Ni — phendes palpale, — ame beşas kathe avri ando drom kai reat.

<sup>3</sup> O Lot ni muklea pes lendar gi kana ciutea len andră andă peo kher, kerdea lenghe hamos, peklea lenghe marno hai hales.

<sup>4</sup> On ni sutesas kana Ȃl manuş le foroske, Ȃl manuş le Sodomake, phure hai i tărne înkunjurisardes lesko kher, saoră gene kabor sas gi koleste palal. <sup>5</sup> Dine mui le Lotos hai phende leske:

— Kai si Ȃl manuş kai avile tute p-e reat? Înkal len amenghe avri te sovas lenţa!

<sup>6</sup> O Lot înklistos lende avri, phandadeas o udar pala peste <sup>7</sup> hai phendeas:

— Phralale, rughiv man tumende, na keren kadav nasulimos! <sup>8</sup> Si man dui ceia barea kai ni gianen murşăstar. Si te anav len tumenghe avri, keren lenţa so kamen! Ta na keren khanci kadal manuşanghe kai avile andă muro kher!

<sup>9</sup> Hai on phendes:

— De tut rigate!

Mai phendes:

— Kadav manuş avilo te beşel kathe sar străiino hai kamel te avel amaro krisari? Akanak si te keras tuke mai nasul sar lenghe!

Dine brînci le Lotos hai paşile te pharaen o udar. <sup>10</sup> Ȃl dui manuş tinzosardes o vast hai ţîrdes le Lotos peste andră ando kher, hai phandades o udar. <sup>11</sup> Le manuşan kai sas avri ko udar le kheresko korardea len katar o mai ţiino gi ko phuro, hai on mardeonas te arakhen o udar.

<sup>12</sup> Ȃl manuş andral puşles le Lotos:

— Kon mai si tut kathe? Giamutre, ciave, ceia hai sea so si tut ando foro, înkal len anda kadava than, <sup>13</sup> kă si te hasaras kadava than. Kă areslos lengo nasulimos Ȃk baro rovimos angla o RAI, kodolaske dinea amen drom o RAI, te mudaras len.

<sup>14</sup> O Lot înklistos hai dineas дума pe giamutrenţa kai lilesas leske ceian:

— Uşten, înklen anda kadava than, kă o RAI si te mudarel kadava foro!

Dar leske giamutre pakeanas kă ov kerel pereasa.

<sup>15</sup> Kana kerdineailos ghes Ȃl îngerea zorisardes le Lotos phenindos:

— Uşti, le ke romnea hai i ke duie ceian kai si kathe, ta na meres i tu ando nasulimos le forosko!

<sup>16</sup> Kana o Lot mai beşelas, Ȃl dui manuş liles vastendar les, leske romnea hai leske ceian, kă o RAI kamelas te hastravel les. Înkalades len avri, hai mukles len avri anda o foro.

<sup>17</sup> Pala soste înkalades len avri, iekh anda lende phendeas:

— Hastra keo giuvindimos! Ta na dikhes palal, hai ta na beşes andă nici Ȃk than anda kadai Har! Te areses kăl plaia ta na meres!

<sup>18</sup> O Lot phendea lenghe:

— O na, Raia! <sup>19</sup> Ita kă arakhlem miştimos angla tute hai sikadean Ȃk bari mila anda mande, încearindos man te traiv. Dar me ni daştiv te aresav kăl plaia, kă aresel man o nasulimos hai merav. <sup>20</sup> Dikh kadava foro si kadea dă paşă te giav andă leste, hai si i ţiino ov! Te daştivas te naşav othe! Si kadea dă ţiino! Hai si te traiv!

<sup>21</sup> Hai ov phendea leske:

— Dikh, kerav sar tu manghes, nai te mudarav kadav foro kai tu phenes. <sup>22</sup> Naş sigo andă leste, kă ni daştiv te kerav khanci gi kana aresesa othe!

Anda kodoia ciuteas o anav kodole foroske Ţoar. <sup>23</sup> Înklelas o kham p-e phuv kana o Lot areslos ko Ţoar.

<sup>24</sup> Hai o RAI kerdeas te del brîşînd ande Gomora hai Sodoma pucioasasa hai iagasa katar o RAI anda o ceri. <sup>25</sup> Hai phabardeas kodol foruri, saoră Har, saoră manuşan andăl foruri hai sea so barilosas p-e phuv. <sup>26</sup> E romni le Lotoski dikhleas pala peste hai kerdilis bar lonesko.

<sup>27</sup> O Avraam uştilos de tehara andai reat, ghelos ko than kai beşlos angla o RAI <sup>28</sup> hai dikhleas karing e Sodoma hai e Gomora hai i karing saoră Har. Hai dikhleas sar vazdelas pes pa-i phuv Ȃk thuv, sar Ȃk thuv andak kuptori. <sup>29</sup> Kana o Del mudardeas Ȃl foruri le Hareake, deas pes goghi ko Avraam, hai hastradeas le Lotos anda o maşkar le iagako, kă pe-readeas andal temeli Ȃl foruri kai o Lot beşlos.

### O bezeh kai kerdes les ăl ceia le Lotoske

<sup>30</sup> O Lot înklisto anda o Țoar hai beșlos pâl plaia pe duie ceianța, kă darailos te beșel ando Țoar. Beșlos andăk peștera pire ceianța. <sup>31</sup> E mai bari phendeas le mai tărneake:

— Amaro dad si phuro hai katar ma nai nici ăk murș te avel amende pala o obicei andă saoră thema. <sup>32</sup> Hai te das amare dades te pel mol, hai te sovas lesa kaște daștis te avel amen ciave katar amaro dad!

<sup>33</sup> Ande reat kodoia dines pe dades te pel mol, hai e mai bari ghelis hai suti pe dadesa. Ov ni giangleas nici kana suti oi hai nici kana uștilis.

<sup>34</sup> Koaver ghes e mai bari phendeas le mai tărneake:

— Dikh, e reat kai nakhlis me sutem mîră dadesa. Hai te das les mol te pel i andă kadai reat, hai gia i tu te soves lesa, kaște daștis te avel amen ciave katar amaro dad!

<sup>35</sup> Kerde les i e reat kodoia te pel mol, pala kodoia e mai tărni ghelis hai sutis lesa. Ov ni giangleas nici kana suti hai nici kana uștili.

<sup>36</sup> Ăl dui ceia le Lotoske acile khamnea katar lengo dad. <sup>37</sup> E mai bari biandeas ăk ciavo kai ciuteas lesko anav Moab. Ov si o dad saoră moabițengo anda o ghes dă aghes. <sup>38</sup> E mai tărni biandeas ăk ciavo, kai ciuteas lesko anav Ben-Ami. Ov si o dad le emorițengo anda o ghes dă aghes.

### O Del ni mukleas le Abimelekos te kerel bezeh

**20** O Avraam teleardeas othar ando Them Neghevo. Acilos mașkar ăl thana o Kades hai o Șur, hai othe beșlos sar străiino ando Gherar. <sup>2</sup> O Avraam phendeas andai Sara leski romni:

— Si mîrî pheii.

O Abimelek, o thagar le Gherarosko dineas drom hai lileas le Sara.

<sup>3</sup> Atunci o Del sikadilos e reat andăk suno le Abimelekoske, hai phendea leske:

— Ita si te meres andai kauza le giuvleaki kai lilean lan, kă si e romni ăk romeski!

<sup>4</sup> O Abimelek, kai ni pașilosas late, phendeas:

— Raia, mudares tu ciaces ăk neamo kai nai doșalo? <sup>5</sup> Ni phendea manghe ov kă si leski pheii? Hai ni phendeas oi korkori kă ov si lako phral? Me kerdem buki ileasa ujo hai le vastența bidoșale.

<sup>6</sup> O Del phendea leske ando suno:

— I me gianav kă kerdean buki ileasa ujo, kodolaske ferisardem tut te na keres bezeh kontra Mîrî. Kodolaske ni muklem tut te pașos late. <sup>7</sup> Akanak de le romes leske romnea palpale, kă ov si prooroko. Si te rughil pes anda tute hai si te traiis. Dar kana ni desa lan palpale, te gianes ciaces kă si te meres, tu hai sea so si kiro.

<sup>8</sup> O Abimelek uștilos de tehara andai reat, hai dineas mui saoră manușan pire. Kana phendea lenghe sea so kerdineailos, ăl manuș kodola darailles zuralles. <sup>9</sup> O Abimelek dineas mui le Avraamos hai phendeas leske:

— So kerdean amenghe? So bezeh kerdem me kontra kiri, da kerdean te avel peste mande hai muro thagarimos ăk bezeh kadea dă baro? Kerdean karing mande bukea kai ni trăbular kerde.

<sup>10</sup> Hai o Abimelek mai phendeas le Avraamoske:

— So dikhlean da kerdean kadai buki?

<sup>11</sup> O Avraam boldeas palpale:

— Phenavas manghe, andă kav them nai dar katar o Del, hai si te mudaren man andai kauza mîră romneaki. <sup>12</sup> Aver felo si ciaces kă si mîrî pheii, e cei mîră dadeski. Numa kă nai e cei mîră daki, hai aresli te avel manghe romni. <sup>13</sup> Hai kana o Del înkaladea man anda o kher mîră dadesko, phendem le Sarake: «Te keres manghe kav miștimos: andă saoră thana katar phirasa, te phenes anda mande kă sem keo phral!»

<sup>14</sup> O Abimelek lileas brakhea, buznea hai guruva, robi hai roabe, hai dinea len le Avraamoske, hai dinea les palpale i leske romnea, le Sara. <sup>15</sup> O Abimelek phendeas:

— Ita muro them si angla tute, beș kai tu kames!

<sup>16</sup> Hai le Sarake phendeas:

— Ita dav ke phrales ăk mia rupea. Kadala te avel ăk dovada kă san uji, angla sea kai si tusa, kadea kă angla sea tu san bi doșako.

<sup>17</sup> O Avraam rughisailos le Devleske, hai o Del sasteardeas le Abimelekos, leske romnea hai i leske roaben, kadea kă daștisailos te bianen. <sup>18</sup> Kăci o RAI phangleasas saoră pîntecea giuvleanghe anda o kher le Abimelekosko andai kauza le Saraki, e romni le Avraamoski.

### O Isak kerdilos sar phendeas o Del

**21** O RAI binekuvintisardeas le Sara sar dineasas дума, hai kerdeas le Sarake sar phendeas mai anglal. <sup>2</sup> E Sara acilis khamni, hai biandeas\* ăk ciavo kă phurimata le Avraamoske, ke vremea

\*21:2 Biandeas = kerdeas



kai phendea lan o Del. <sup>3</sup> O Avraam ciuteas o anav Isak\* pe ciavesko kai biandea les e Sara. <sup>4</sup> Sar poruncisardeas leske o Del, o Avraam cindeas tele<sup>a</sup> pe ciaves le Isakos kana sas les ohto ghes. <sup>5</sup> Le Avraamos sas les ăk șâl bărș kana biandilos lesko ciavo, o Isak.

<sup>6</sup> Hai e Sara phendeas:

— O Del kerdea man te asav, orkon așunela si te asal manța.

<sup>7</sup> Pala kodoia mai phendeas:

— Kon pakealas te phenel le Avraamoske, kă e Sara si te del ciucii ciaven? Hai me sa biandem leske ăk ciavo kăl phurimata!

### E Agar hai lako ciavo gonime

<sup>8</sup> O ciavo kerdineailo baro, hai sas lilo katar e ciuci. O Avraam kerdeas ăk baro hamos ando ghes kana sas lilo katar e ciucii o Isak. <sup>9</sup> E Sara dikhleas sar asalas o ciavo kai biandea les le Avraamoske e egipteanka Agar <sup>10</sup> hai phendeas le Avraamoske:

— Gonisar len mandar kadala roaba hai i lake ciaves, kă kadal ciaves le roabako nai te avel les rig andă amaro bravalimos mîră ciavesa le Isakosa!

<sup>11</sup> So phenelas ni placuias le Avraamos, kă sas e vorba anda lesko ciavo. <sup>12</sup> Hai o Del phendeas le Avraamoske:

— Ta na holeaos anda kadala vorbe, anda o ciavo hai anda kiri roaba! Ker le Sarake sea so manghel tuke, kă anda o Isak si te avel tut ăl ciave kai phiravena kiro anav. <sup>13</sup> Hai i le ciaves ke roabako si te kerav les ăk neamo, kă si kiro ciavo.

<sup>14</sup> Andă le duiengo ghes, o Avraam uștilo de tehara andai reat, lileas marno hai ăk braghi paiesa, dinea len le Agarake hai ciutea len pă lako dumo. Dinea lan i lake ciaves hai dineas lako drom. Oi teleardeas hai phirelas ande Mulani Ber-Șeba. <sup>15</sup> Kana ni mai sas lan pai ande braghi, mukleas pe ciaves tala ăk tufa. <sup>16</sup> Hai ghelis te beșel angla leste dur so ciudes ăk barăsa, kă phendeas: „Ta na dikhav sar merel muro ciavo!” Beșli othe tele hai rovelas.

<sup>17</sup> O Del așundeas o rovimos le ciavesko, hai o îngeru le Devlesko dineas mui anda o ceri ke Agar:

— So si tuke Agar? Na dara, kă o Del așundeas o rovimos le ciavesko othar kai si! <sup>18</sup> Uști hai le le ciaves vastestar, kă si te kerav anda leste ăk neamo baro!

<sup>19</sup> O Del deskeardeas lake iakha hai oi dikhleas ăk haing paieski. Ghelis hai pherdeas e braghi pai hai dineas pai le ciaves te pel.

<sup>20</sup> Hai o Del sas le ciavesa kai barilos. Beșlos ande mulani, hai gianelas te țirdel le arkosa. <sup>21</sup> Beșlos ande Mulani Paran hai leski dei lilea leske ăk romni anda o Them le Egiptosko.

### O phanglimos mașkar o Avraam hai o Abimelek

<sup>22</sup> Ande vremea kodoia o Abimelek andăk than le Pikolosa, o mai baro leske armatako, dineas duma kadea le Avraamoske:

— O Del si tusa andă sea so keres. <sup>23</sup> Ha manghe sovel po Del, kă nai te thares man nici ăk data, nici man, nici mîră ciaven, nici le ciaven mîră ciavenghe, hai kă si te avel tut anda mande hai anda o them andă savo beșes sar străiino miștimos, sar man sas man anda tute.

<sup>24</sup> O Avraam phendeas:

— Hav sovel.

<sup>25</sup> O Avraam mai ruiasas pes le Abimelekoske andak haing paieski, pă savi ciutesas o vast zorasa ăl robi le Abimelekoske. <sup>26</sup> O Abimelek phendeas leske:

— Ni gianav kon kerdeas kadai buki. Tu ni phen-dean manghe, hai me ni așundem gi aghes.

<sup>27</sup> Hai o Avraam lileas brakhea, buznea hai guruva, sea dinea len le Abimelekoske, hai kerdes ăk phanglimos on ăl dui. <sup>28</sup> O Avraam ciuteas rigate ief-ta brakhea tărnea andai turma. <sup>29</sup> Hai o Abimelek phendeas le Avraamoske:

— So si kadal ief-ta brakhea tărnea kai ciutean len rigate?

<sup>30</sup> Hai ov boldeas palpale:

— Trăbul te les anda muro vast kadal ief-ta brakhea tărnea kaște aven manghe mărturia kă me hanadem kadai haing.

<sup>31</sup> Kodolaske o than kodova buciol Ber-Șeba† kă othe hales on sovel iekh avreske.

<sup>32</sup> Kadea kerdes on phanglimos ke Ber-Șeba. Pala kadaia o Abimelek uștilos andăk than le Pikolosa, o mai baro leske armatako, hai boldineaile palpale ando them le filisteengo. <sup>33</sup> O Avraam ciuteas ande phuv ăk dafino kai kerel lulughea (tamarisk) ke Ber-Șeba, hai othe dineas mui o anav le RAiesko, le

\***21:3** Ande cib le evreenghi „Isak” hakeardeol „ov asal”.

†**21:31** Ber hakeardeol „haing” hai șeba hakeardeol „te hal sovel”.

<sup>a</sup>**21:4** Geneza 17:10

Devlesko kai si veşniko. <sup>34</sup> O Avraam beşlos but ghesa ando them le filisteengo sar străiino.

### O Avraam ciutino ke proba

**22** Pala kadala bukea o Del ciuteas le Avraamos ke proba phenindos:

— Avraame!

Hai ov phendeas:

— Italem.

<sup>2</sup> O Del phendea leske:

— Le ke ciaves, kire korkoro ciaves, saves tu iubis les, le Isakos, hai gia ando Them Moria hai phabar les anda mande po plai kai si te phenav tuke!

<sup>3</sup> O Avraam uştilo de tehara andai reat, ciuteas e şaua pă peo hăr, hai lileas pesa dui slugi tărne hai i le Isakos pe ciaves. Cindeas ăl kaşt anda o phabarimos dă sea\* hai teleardeas ko than kai phendea leske o Del. <sup>4</sup> Andă le trinengo ghes o Avraam vazdeas pe iakha opre hai dikhleas o than dural. <sup>5</sup> Hai o Avraam phendeas le tărnenge:

— Tume beşen kathe le hăresa! Me hai o ciavo si te gias gi okote te înkinos amen, hai si te boldas amen palpale tumende.

<sup>6</sup> O Avraam lileas ăl kaşt anda o phabarimos, ciutea len pâl zeia pe ciaveske le Isakoske, lileas andăl vast e iag hai e ciuri hai teleardes iel dui andăk than. <sup>7</sup> O Isak deas дума pe dadesa, le Avraamosa:

— Dade!

— So si muro ciavo? — phendea leske ov. O Isak pale phenel:

— Ita e iag, ita ăl kaşt, ta kai si o mielo anda o phabarimos?

<sup>8</sup> Hai o Avraam phendea leske:

— Le Devles si les grija te del amen le mielos anda o phabarimos, muro ciavo.

Hai gheles iel dui andăk than.

<sup>9</sup> Aresles ko than kai phendea leske o Del, hai othe o Avraam vazdeas ăk altari, laciardeas ăl kaşt po altari, pala kodoia phangleas pe ciaves le Isakos, hai ciutea les opral pâl kaşt po altari. <sup>10</sup> O Avraam lileas e ciuri te cinel pe ciaves. <sup>11</sup> Atuncia o Îngero le RAiesko deas mui leste anda o ceri:

— Avraame, Avraame!

— Italem! — dea les anglal. <sup>12</sup> O Îngero phendeas:

— Beş! Ta na cius o vast po ciavo, ta na keres leske daicii! Akanak gianav kă daras katar o Del. Kă ni înkeardean ke ciaves, kire korkoro ciaves anda mande.

<sup>13</sup> O Avraam vazdeas pe iakha, hai dikhleas pala peste ăk brakho înkurkime le şîngheņa andăk stu-fiş. O Avraam ghelos hai lileas le brakhes hai phabardea les anda o Del, ando than pe ciavesko. <sup>14</sup> O Avraam ciuteas o anav kodole thaneske: „O RAI va avela les grija”. Kodolaske phendeol aghes: „Ko plai le RAiesko les si les grija”.

<sup>15</sup> O Îngero le RAiesko dineas mui înkă ăk data ko Avraam:

— <sup>16</sup> «Pă mande solahav,» phenel o RAI, «anda kodoia kai kerdean kadai buki hai ni înkeardean ke ciaves, ke korkoro ciaves, <sup>17</sup> si te binekuvintiv tut but mai but, hai si te butearav but mai but ke ciaven pala tute, kadea sar ăl steale le cereske hai sar o kişai pa-i rig le bare paiesko. Hai kire ciave va avena opre pâl foruri pe duşmaenghe. <sup>18</sup> Saoră neamuri le phuiake si te aven binekuvintime andă kire ciave, kă tu kerdean sar me poruncisardem.»

<sup>19</sup> O Avraam boldineailos palpale kă pire slugi, hai uştiles hai teleardes andăk than ke Ber-Şeba, hai o Avraam beşelas ande Ber-Şeba.

### Ăl ciave le Nahoroske

<sup>20</sup> Pala kadala bukea mai phendineailos le Avraamoske: Dikh, e Milka kerdeas i oi ciave ke phraleske le Nahoroske. <sup>21</sup> Hai si kadea: o Uţ si o mai baro, o Buz lesko phral, o Kemuel (o dad le Aramosko), <sup>22</sup> o Kesed, o Hazo, o Pildaş, o Idlaf hai o Betuel. <sup>23</sup> O Betuel kerdeas le Rebeka. Kadala si ăl ohto ciave kai kerdea len e Milka le Nahoroske, o phral le Avraamosko. <sup>24</sup> Koiaver romni leski, kai buciolas Reuma, kerdeas i oi le Tebahos, le Gahamos, le Tahaşos hai le Maaka.

### E Sara mulis hai o Avraam kindeas ăk than te prahol lan

**23** E Sara traiisailis ăk şăl hai biştaiefta bărş. Kadala bărşa traiisailis e Sara. <sup>2</sup> E Sara mulis ando Kireat-Arba, mai mişto phendo Hebrono, ando Them Kanaan. Hai o Avraam ghelos ando korto te jălil hai te rovel le Sara.

<sup>3</sup> O Avraam uştilos angla pi muli hai dineas дума le ciavenņa le Hetoske kadea:

— <sup>4</sup> Me sem ăk străiino avilo maşkar tumende. Den man ăk than prahomasko tumende, kaşte prahov mîră mulea!

<sup>5</sup> Ăl ciave le Hetoske dine anglal le Avraamoske kadea:

\*22:3 Ăk phabarimos dă sea si ăk jertfa kai phabol sea.

— <sup>6</sup> Așun amen, raia! Tu san ăk manuș baro le Devlesko mașkar amende. Prahosar ke mulea andă savo si mai lacio than amendar! Nici iekh nai ta na mukel tut te prahos ke mulea andă lesko than prahomasko.

<sup>7</sup> O Avraam uștilo hai banghilos angla ăl manuș le themaske, angla ăl ciave le Hetoske. <sup>8</sup> Hai dineas du-ma lența kadea:

— Kana arakhen o ciacimos te prahov mîră mulea, așunen man, rughin anda mande le Efronos o ciavo le Țoharesko <sup>9</sup> te del man e peștera Makpela kai si leski hai si ando șaro leske thanesko! Andă lake love, te avel man than prahomasko mașkar tumende!

<sup>10</sup> O Efron beșelas tele andăk than le ciavența le Hetoske. Hai o Efron o hetito dineas anglal le Avraamos te așunen ăl ciave le Hetoske, sea kai nakhenas ande poarta le foroski:

— <sup>11</sup> Na, muro rai, așun man! Kiro te avel o than hai i e peștera kai si andă leste! Dav len tuke angla ăl ciave mîră neamurenghe, hai prahosar ke mulea!

<sup>12</sup> O Avraam banghilos anglal manuș le themaske. <sup>13</sup> Hai dineas дума le Efronoske kadea te așunen ăl manuș le themaske:

— Rughiv tut te așunes man! Pokinav ciaces keo than, le kathe ăl love, te daștiv te prahov mîră mulea othe!

<sup>14</sup> Hai o Efron phendeas palpale le Avraamoske:

— <sup>15</sup> Muro rai, așun man! Ăk kotor phuv ștare șă-lenghi siklea ruposke, so si kadaia mașkar amende?\* Te prahos ke mulea!

<sup>16</sup> O Avraam hakeardeas le Efronos hai kîntărisardeas leske o rupo kai phendea leske ando așunimos le ciavengo le Hetoske: ștar șăla siklea rupo, sar kăl manuș kai bikinen. <sup>17</sup> Hai o than le Efronosko andai Makpela kai si iekh angla avreste le Mamresa, o islazo hai e peștera anda leste hai saoră stejarea kai sas andă leste hai andă sea leske riga, nakhlos <sup>18</sup> ko Avraam angla ăl ciave le Hetoske, hai angla kola kai nakhenas ande poarta le forosko.

<sup>19</sup> Pala kodoia o Avraam prahosardeas le Sara, leski romni, ande peștera kai si ando islazo Makpela, kai si iekh angla avreste le Mamresa, mai mișto phendo Hebron, ando Them Kanaan. <sup>20</sup> Hai kadea o islazo hai e peștera anda leste sas zurearde le Avraamoske ka than anda prahomaste katar ăl ciave le Hetoske.

### E Rebeka hai o Isak

**24** O Avraam sas phuro, phuro dă sea, hai o RAI binekuvintisardea les andă orso buki. <sup>2</sup> O

Avraam phendeas pe roboske le mai phureske, kai sas o mai baro pă leske bukea sea:

— Rughiv tut, ciu keo vast tala muro ghi! <sup>3</sup> Si te ciav tut te has sovelea pă o RAI, o Del le ceresko hai i le phuiako, kă nai te les mîră ciaveske romni andal ceia le kanaanițenghe kai beșav andă lengo mașkar. <sup>4</sup> Hai kă si te gias andă muro them kă muro neamo kaște les romni mîră ciaveske le Isakoske.

<sup>5</sup> O robo dea les anglal:

— Kana ni kamela kodoi cei te avel manța ando them kadava, trăbula te înghearav ke ciaves ando them katar teleardean tu?

<sup>6</sup> O Avraam phendeas:

— Te arakhes tut hai ta na îngheares mîră ciaves othe! <sup>7</sup> O RAI, o Del le ceresko, kai înkaldea man anda o kher mîră dadesko, anda o them mîră neamosko, kai dinea manghe дума hai dea pes manghe armaia phenindos: «Ke ciavenghe si te dav kadava them», ov si te del drom pe îngeros angla tute, hai othar si te les ăk romni mîră ciaveske. <sup>8</sup> Kana e cei ni kamela te avel tusa, si te aves deskeardo katar ki armai kai ciav tut te keres lan. Orso avela, ta na îngheares mîră ciaves othe palpale!

<sup>9</sup> O robo ciuteas peo vast tala o ghi le Avraamosko lesko rai, hai haleas sovel kă si te kerel sea kadal bukea.

<sup>10</sup> O robo leas deș kămile andal kămile pe raieske hai teleardeas bute bukeanța lace pe stăpînoske. Uștilo hai teleardea ande Mesopotamia ando foro le Nahorosko. <sup>11</sup> O robo muklea le kămilen te Țîrden peo ghi andă kociande avri anda o foro pașa ăk haing. Sas reat, kana ăl romnea gianas te înkalaven pai. <sup>12</sup> Hai phendeas:

— RAIa, o Del mîră raiesko le Avraamosko, rughiv tut aghes te des man baht, hai te sikaves ki mila kai aciul mîră raieske le Avraamoske! <sup>13</sup> Dikh, beșav pașai kadai haing hai ăl ceia anda kadav foro si te aven te înkalaven pai. <sup>14</sup> Le ciake kai phenav: «Rughiv tut te banghear ki garnița te peav», hai oi phenela: «Pi hai si te dav te pen i ke kămilen», kodoia te avel kai alosardean lan tu anda keo robo o Isak! Kadea te pringianav kă tu sikadean ki mila kai aciul mîră raiestar.

<sup>15</sup> Ov ni termenisardea so phendea, hai înklistis le garnițasa ando vast e Rebeka e cei le Betueloski, o ciavo le Milkako, e romni le Nahoroski, o phral le Avraamosko. <sup>16</sup> E cei sas but șukar, sas cei bari hai

\***23:15** 400 siklea ruposke (arginto) sas kam 4,6 kg.

nici ăk romes nas les khanci lasa. Hai muklea pes tele ke haing, pherdeas pi garnița hai uștilis palpale.

<sup>17</sup> Hai o robo nașlos angla late hai phendeas:

— Rughiv tut, de man ăk țîra pai te peav anda ki garnița!

— <sup>18</sup> Pi, muro rai! — dinea oi anglal, hai banghear-deas sigo e garnița po vast hai dinea les te pel. <sup>19</sup> Pala soste dea les te pel gi kai ciaililos, phendea:

— Si te înkalav pai i anda ke kămile, te pen gi kai ciailona.

<sup>20</sup> Ciordeas o pai sigo ando jgheabo, nașlis pale ke haing te înkalavel pai, hai înkaladeas anda saoră kămile leske. <sup>21</sup> O manuș dikhlea pã late hai ni phendeas khanci, kaște gianel kana o RAI dinea les baht andă lesko phirimos.

<sup>22</sup> Kana ăl kămile ciailile te pen, o manuș lileas ăk angrusti sumnakaski phari ăk iepaș sikloski, hai dui brățale phare deșe siklenghe sumnakaske.\* <sup>23</sup> Hai phendea:

— Kaski cei san? Rughiv tut te phenes! Si than anda amende ando kher ke dadesko, te rakearas?

<sup>24</sup> Oi phendeas:

— Me sem e cei le Betueloski, o ciavo le Milkako hai le Nahorosko.

<sup>25</sup> Hai mai phendeas mai angle:

— Si amen suluma hai kas but, hai si i than te rakearen.

<sup>26</sup> Kadav manuș dineas kocia hai banghilos angla o RAI <sup>27</sup> phenindos:

— Binekuvintime te avel o RAI, o Del mîră stăpînosko le Avraamosko, kai ni mukleas pi mila hai peo pakeamos katar muro stăpîno. O RAI andea man kăl phral mîră stăpînoske.

<sup>28</sup> E cei nașlis khere hai phendeas anglai famelia pe daki sea so kerdeas. <sup>29</sup> Le Rebeka mai sas lan ăk phral, hai lesko anav sas Laban. Hai o Laban nașlos avri angla o manuș kodova ke haing. <sup>30</sup> Dikhleasas e angrusti hai ăl brățale andăl vast pe pheake, hai așundeasas so phendeas e Rebeka:

— Kadea dinea manghe дума o manuș kodova.

Avilos ko manuș kai beșelas le kămilența ke haing.

<sup>31</sup> Hai phendeas:

— Aorde, tu kai san binekuvintime le RAiestar! Soste te beșes avri? Laciardem o kher hai kerdem than andal kămile.

<sup>32</sup> O manuș întrisailos ando kher. O Laban ciuteas te den tele pal kămile, te den le kămilen suluma hai kas hai te anen pai te thoven ăl pîrne le manușaske,

hai i le manușanghe kai sas lesa. <sup>33</sup> Pala kodoia dinea les te hal. Hai o robo phendeas:

— Ni hav gi kana ni phenava so si man phenimasko.

— De дума! — phendea leske o Laban. <sup>34</sup> Hai ov phendea:

— Me sem o robo le Avraamosko. <sup>35</sup> O RAI pherdeas binekuvintimasa mîră stăpînos, hai areslos but barvalo. Dea les brakhea, buznea hai guruva, rupo hai sumnakai, robi hai roabe, kămile hai hăra. <sup>36</sup> E Sara,

e romni mîră stăpînoski kerdea leske kăl phurimata ăk ciavo, hai leske deas ov sea so si les. <sup>37</sup> Muro stăpîno ciutea man te solahav: «Ta na les mîră ciaveske romni andal ceia le kana nițenghe kai beșav ando lengo them! <sup>38</sup> Hai te gias ando kher mîră dadesko hai i kă mîră manuș, othar te les leske romni!» <sup>39</sup> Me phendem mîră stăpînoske: «Kana ni kamela e romni te avel pala ma?» <sup>40</sup> Hai ov phendea manghe: «O RAI,

kai me phirav anglal leste, dela drom pe îngerostusa, si te del tut baht andă keo phirimos, hai si te les mîră ciaveske ăk romni katar mîră manuș hai anda o kher mîră dadesko. <sup>41</sup> Va avesa deskeardo katar mîrî sovel, kana giasa kă mîră manuș hai nai te den lan tuke, si te aves deskeardo katar e sovel kai keres lan manghe.»

<sup>42</sup> Me areslem aghes ke haing hai phendem: «RAIA, o Del mîră stăpînosko le Avraamosko! Kana kamesa te des man baht pã kav drom kai me gias, <sup>43</sup> dikh, me beșav kathe ke haing. Hai e cei kai va înkalela pai hai kai si te phenav lake: ‘Rughiv tut, de man ăk țîra pai anda ki garnița!’, <sup>44</sup> hai si te phenel manghe: ‘Pi i tu, hai si te înkalavav pai i ke kămilențenghe’, e cei kodoia te avel e romni kai o RAI del lan anda o ciavo mîră stăpînosko!»

<sup>45</sup> Gi kai te termeniv te rughiv man andă muro ilo, dikh, înklistis e Rebeka le garnițasa po dumo, muklea pes ke haing hai înkaladea pai. Me phendem lake: «De man, rughiv tut, te peav!» <sup>46</sup> Oi sigo bangheardeas e garnița poa dumo hai phendeas: «Pi hai si te dav i ke kămilen te pen.» Me pilem hai oi dineas i mîră kămilen te pen. <sup>47</sup> Me pușlem lan: «Kaski cei san?» Hai oi phendeas: «Sem e cei le Betueloski, o ciavo le Nahorosko hai le Milkako.» Ciutem lake e angrusti ando nakh hai ăl brățale pãl vast. <sup>48</sup> Pala kodoia dinem kocia hai banghilem angla o RAI, hai binekuvintisardem le RAIES, o Del mîră stăpînosko le Avraamosko, kai dinea man o drom o ciacio, te lav le ceia le phraleski mîră stăpînosko anda lesko cia-

\*24:22 Ăk siklo si les kam 12 g.

vo. <sup>49</sup> Akanak kana kamen te sikaven kã sen lace hai pakeamasa karing muro stãpîno, phenen manghe! Kana ni, phenen manghe pale, te gianav te giav andã aver rig!

<sup>50</sup> O Laban hai o Betuel dine les anglal:

— Kadai buki katar o RAI avel, ame ni daştis te phenas nici nasul nici miştio. <sup>51</sup> Itali e Rebeka si angla tute, le lan hai gia, te avel romni anda o ciavo ke stãpînosko, sar phendeas o RAI!

<sup>52</sup> Kana aşundeas o robo le Avraamosko lenghi vorba, banghilos ke phuv angla o RAI. <sup>53</sup> Hai o robo înkaladea bukea ruposke, sumnakaske hai hureaiimos, kai dea len le Rebekake, hai mai dinea sa kadea bukea lace lake phrales hai lake da.

<sup>54</sup> Pala kodoia hales hai piles, ov hai ăl manuş kai sas lesa, hai rakeardes. De tehara kana uştiles, o robo phendea:

— Muken man te giav palpale kã muro stãpîno!

<sup>55</sup> O phral hai e dei le ceaki phende:

— E cei te mai aciol ăk țîra amența, barem deşghes! Pala kodoia daştîl te telearel.

<sup>56</sup> Hai ov phendea lenghe:

— Ta na îнкеaren man, kana o RAI dinea man baht pã muro drom! Muken man te telearav te giav kã muro stãpîno!

<sup>57</sup> Atunci on phendes palpale:

— Te das mui le ceia hai te pucias lan!

<sup>58</sup> Dine mui le Rebeka hai phende lake:

— Kames te gias kadal manuşãsa?

— Kamav — phendeas oi.

<sup>59</sup> Mukles pe phea le Rebeka te telearel pe doikasa, le robosa le Avraamosko hai leske manuşãnța. <sup>60</sup> Binekuvintisarde le Rebeka hai phende lake:

— O amari phei, te areses e dei mienghi, deşe mienghi,

hai ke ciave te aven opral

pãl foruri pe duşmanenghe!

<sup>61</sup> E Rebeka uştîlis pe roabența, înkliste pãl kãmîle hai telearde pala kodova manuş. Kadea lileas o robo le Rebeka hai telearde.

<sup>62</sup> O Isak boldineailosas katar e haing Lahai-Roi,<sup>b</sup> kã beşelas ando Them Neghevo. <sup>63</sup> Andăk reat o Isak înklistosas te avel korkoro te gîndil po islazo, hai vazdeas pe iakha hai dikhleas kã avenas nişte kãmîle. <sup>64</sup> E Rebeka vazdeas i oi pe iakha hai dikhleas le Isakos, hai dinea pes tele sigo pai kãmîla. <sup>65</sup> Hai phendeas le roboske:

— Kon si o manuş kadava kai avel angla amende po islazo?

O robo dinea lan anglal:

— Si muro stãpîno.

Atuncia oi lileas pi bazmava hai uciardili.

<sup>66</sup> O robo phendeas le Isakoske saorã bukea kai kerdea len. <sup>67</sup> O Isak îngheardea le Rebeka ando korto pe dako, le Sarako. Lileas le Rebeka dã romni hai iubisardea lan. Kadea sas mîngîime o Isak, kã hasardeas pe da.

### Kolaver ciave le Avraamoske

**25** O Avraam mai lileas peske ăk romni kai buciolas Ketura. <sup>2</sup> Oi kerdeas leske le Zimranos, le Iokşanos, le Medanos, le Madianos, le Işbakos hai le Şuahos. <sup>3</sup> O Iokşano kerdeas le Sebas hai le Dedanos. Ăl ciave le Dedanoske sas ăl aşurimi, ăl letuşimi hai ăl leumimi. <sup>4</sup> Ăl ciave le Madianoske sas o Efa, o Efer, o Enoh, o Abida hai o Elda. Sea kadala sas ăl ciave le Keturake.

<sup>5</sup> O Avraam dineas sea so les sas les ko Isak. <sup>6</sup> Le ciaven kolavren kai kerde len aver romnea leske, o Avraam dinea len daruri, hai kabor ov sas giuvindo, dureardea len paşa peo ciavo o Isak, katar înklet o kham, ando Them Kedem.

### O merimos le Avraamosko

<sup>7</sup> Ăl ghes le Avraamoske kai ov traiisailos sas ăk şăl hai ieftadeşa hai pangî bårş. <sup>8</sup> O Avraam dinea peo duho hai mulos pala ăk şukar phurimos, purano andăl bårşa hai ciailo ghesendar, hai nakhlos paşa pe phure. <sup>9</sup> O Isak hai o Ismael, leske ciave, prahosarde les ande peştera Makpela kai si iekh angla avreste le Mamresa, ando islazo le Efronosko o ciavo le Ţoharesko, o hetito. <sup>10</sup> Kadava si o islazo kai kindeasas les o Avraam katar ăl ciave le Hetoske. Othe sas prahome o Avraam hai leski romni e Sara. <sup>11</sup> Pala soste mulos o Avraam, o Del binekuvintisardeas leske ciaves le Isakos. Ov beşelas paşai haing Lahai-Roi.

### Ăl ciave le Ismaeloske

<sup>12</sup> Kadala si ăl bukea kai kerdiles ando neamo Ismael, o ciavo le Avraamosko kai kerdea les le Avraamoske e egipteanka Agar, e roaba le Saraki. <sup>13</sup> Kadala si ăl anava le ciavenghe le Ismaeloske, sar sas amenghe phende: o Nebaiot, o ciavo o mai baro le Ismaelosko, o Kedar, o Adbeel, o Mibsam, <sup>14</sup> o Mişma, o Duma, o Masa, <sup>15</sup> o Hadad, o Tema, o Ietur, o Nafiş hai o

<sup>b</sup>24:62 Geneza 16:14

Kedma. <sup>16</sup> Kadala si ăl ciave le Ismaeloske; kadala si lenghe anava, lenghe gava hai lenghe şatre. On sas deşudui bulibaşa, fiosavo bulibaşa pe neamosa. <sup>17</sup> Ăl ghes le Ismaeloske kai ov traiisailos sas ăk şăl hai treanda hai iefta bărş. Ov dineas peo duho hai mulos, hai nakhlos paşa pe phure. <sup>18</sup> Ăl ciave pala leste beşles maşkar o Havila hai o Şur, karing o esto katar o Egipto, sar gias karing o Aşur. On laciardile hai beşles dur katar kolaver ciave le Avraamoske.

## O Isak

(25:19–28:9)

### O Esau hai o Iakov

<sup>19</sup> Kadala si ăl bukea kai kerdiles ando neamo Isak, o ciavo le Avraamosko. O Avraam kerdeas le Isakos. <sup>20</sup> Le Isakos sas les saranda bărş kana lileas dă romni le Rebeka, e cei le Betueloski, kai sas anda o neamo Aram, anda o Padan-Aram, e phei le Labanoski, o arameno. <sup>21</sup> O Isak rughisailos le RAieske anda pi romni, kă ni kerelas ciave, hai o RAI aşundea les. Leski romni e Rebeka acilis khamni. <sup>22</sup> Ăl ciave mardeonas anda lako pār, hai oi phendeas: „Soste kerdeol kadea manţa?” Ghelis te pucel le RAies. <sup>23</sup> Hai o RAI phendeas lake:

— Dui neamuri si  
andă keo pār,  
dui poporea si te despărţin pes  
anda keo pār.  
Iekh anda kadala neamuri  
si te avel mai zuralo  
dă sar koaver.

O mai baro si te slujil le mai ținneske.

<sup>24</sup> Pherdiles ăl ghesa kana trăbulas te kerel, hai ciaces andă lako pār sas dui ciave. <sup>25</sup> Kova anglal înklisto dă sea lolo, lesko trupo sas sar ăk poştin pherdo bal, hai kodolaske ciutes lesko anav Esau.\* <sup>26</sup> Pala kodoia înklistos lesko phral, kai înkearelas le vastesa kîlkîistar le Esaos. Hai kodolaske ciutes lesko anav Iakov.† Le Isakos sas les şovardeş bărş kana kerdiles on.

### O Esau bikinel peo drepto dă angluno

<sup>27</sup> Ăl ciave kadala kerdile bare. O Esau areslos ăk vî-nători lacio, ăk manuş kai beşelas mai but po kîmpo, dar o Iakov sas ăk manuş gogheaver, kai beşelas

khere andăl korturi. <sup>28</sup> O Isak iubilas le Esaos, kă placiolas les lesko vînămos; e Rebeka iubilas mai but le Iakovos.

<sup>29</sup> Ăk data kana o Iakov kiravelas ăk zumi, o Esau avilos poa kîmpo khino mulo. <sup>30</sup> Hai o Esau phendeas le Iakovoske:

— Rughiv tut, de ma te hav anda kadav hamos lolo, kă sem khino mulo.

Kodolaske dineas pes leske o anav Edom.‡ <sup>31</sup> O Iakov phendeas:

— Bikin manghe mai anglal keo drepto dă angluno!

<sup>32</sup> O Esau boldea leske palpale:

— Dikh man, sem pă merimaste, soste te avel man kadav drepto dă angluno?

<sup>33</sup> Hai o Iakov phendeas:

— Ha manghe sovel mai anglal!

O Esau halea leske sovel, hai kadea bikindeas peo drepto dă angluno le Iakovoske. <sup>34</sup> Atunci o Iakov dineas le Esaos marno hai zumi linteaki. Ov haleas hai pileas. Pala kodoia uştilos hai teleardeas.

Hai kadea ni înkeardeas o Esau seama katar peo drepto dă angluno.

### O Del phenel kă va binekuvintila le Isakos sar binekuvintisardeas le Avraamos

**26** Sas bokh ando them, aver bokh sar e angluni, kai sas po timpo le Avraamosko. O Isak ghelos ko Abimelek, o thagar le filisteengo ko Gherar. <sup>2</sup> O RAI sikadilos leske hai phendea leske:

— Na gia ando Egipto! Acio ando them kai phenav tuke te trais! <sup>3</sup> Beş sar străiino andă kadava them! Me si te avav tusa, hai si te binekuvintiv tut, kă saoră thana kadala si te dav len tuke hai ke ciavenghe. Si te înkearav mîrî sovel kai kerdem lan ke dadeske le Avraamoske. <sup>4</sup> Si te butearav ke ciaven pala tute, kadea sar ăl steale le cereske. Va dava ke ciavenghe saoră thana kala. Andă tute si te aven binekuvintime saoră neamuri pa-i phuv, <sup>5</sup> kă o Avraam aşundea so me phendem, înkeardeas so manglem leske, hai păzisardeas mîră porunci, mîră krisimata hai mîră sikaiimata.

<sup>6</sup> Kadea o Isak acilos ando Gherar.

<sup>7</sup> Kana ăl manuş kodole thaneske pucenas les anda leski romni, ov phendeas:

— Si mîrî phei.

\***25:25** O anav Esau hakeardeol „bal”. †**25:26** O anav Iakov hakeardeol „kîlkîi”.

‡**25:30** Edom hakeardeol „lolo”.

Kă sas leske dar te phenel: „Si mîrî romni”, ta na mudaren les ăl manuș kodole thaneske andai kauza le Rebekaki, kă sas ăk giuvli șukar.

<sup>8</sup> Pala so beșles othe but timpo, kerdineailos kă o Abimelek, o thagar le filisteengo, dikhindos poa giamo, dikhleas le Isakos kai khelelas peske pe romneasa le Rebekasa. <sup>9</sup> O Abimelek dineas drom te den mui le Isakos hai phendeas leske:

— Si ki romni, nai kadea? Soste phendean kă si ki pheii?

O Isak dineas les anglal:

— Phendem kadea ta na merav anda laki kauza.

<sup>10</sup> Hai o Abimelek phendeas:

— So kerdean amenghe? So ușuro daștisailosas da iekh anda o poporo te sovel ke romneasa, hai andeasas o bezeh pă amende.

<sup>11</sup> Atuncia o Abimelek dineas kadaia porunka saoră poporoske:

— Kon lela pes katar o manuș kadava sau leske romneatar si te avel mudardo.

### **Sar peo dad, o Isak halea pes le filisteența andal hainga**

<sup>12</sup> O Isak kerdeas semănături ando them kodova, hai kideas but rodo ando bărș kodova, kă o RAI binekuvintisardeas les. <sup>13</sup> Kadea o manuș kadava bravardilos, andea peske mai but bukea, gi kana areslos but bravalo. <sup>14</sup> Sas les but brakhea, buznea, guruva hai but robi. Kodolaske le filisteenghe sas lenghe holi pă leste. <sup>15</sup> Ăl filistea pherdes phuveasa ăl hainga save hanadeasas len ăl robi leske dadeske, le Avraamoske, kana ov traiilas. <sup>16</sup> O Abimelek phendeas le Isakoske:

— Telear amendar, kă areslean but mai zuralo dă sar amende.

<sup>17</sup> O Isak teleardeas othar hai kerdeas pi șatra ande Har Gherar, hai beșlos othe.

<sup>18</sup> O Isak hanadeas pale ăl hainga le paieske kai sas hanade andăl ghesa leske dadeske, le Avraamoske, save pherdeasas len ăl filistea păce mulos o Avraam. Hai ciuteas lenghe pale kodola anava save ciuteasas len lesko dad. <sup>19</sup> Ăl robi le Isakoske mai hanade ande har hai othe dines păk haing paiesa lacio. <sup>20</sup> Ăl ciobaia anda o Gherar hale pes le ciobaiența le Isakoske: „O pai si amaro.” O Isak ciuteas le haingake o anav Esek,<sup>\*</sup> kă halesas pes lesa. <sup>21</sup> Pale hanades

aver haing, andai kauza saveaki pale hale pes, kodolaske phende lake Sitna.<sup>†</sup> <sup>22</sup> Mukisailos othar hai hanadeas aver haing, hai andai laki kauza ni mai hale pes. Dinea la o anav Rehobot,<sup>‡</sup> hai phendeas „Kă o RAI dinea amen ăk than baro kaște aven amen ciave ando them.” <sup>23</sup> Othar ghelos ke Ber-Șeba. <sup>24</sup> O RAI sikadilos leske ande reat kodoia hai phendeas leske:

— Me sem o Del ke dadesko le Avraamosko. Na dara kă me sem tusa, si te binekuvintiv tut hai si te butearav ke ciaven andai kauza mîră roboski le Avraamoski.

<sup>25</sup> Othe o Isak vazdeas ăk altari hai deas mui ko RAI pă lesko anav. Vazdeas peo korto, hai sa othe ăl robi le Isakoske hanades ăk haing.

### **Sar peo dad, o Isak kerdeas ăk phanglimos le Abimelekosa**

<sup>26</sup> O Abimelek avilos leste anda o Gherar pe amalesa le Ahuzosa hai le Pikolosa, o mai baro leske armatako. <sup>27</sup> O Isak phendeas lenghe:

— Soste avilen mande tume kai ni dikhen man, hai kerden man te telearav tumendar?

<sup>28</sup> On phendes:

— Dikhas ciaces kă o RAI si tusa, kodolaske phenas te avel ăk sovel mașkar amende hai tute, hai te keras ăk phanglimos tusa, <sup>29</sup> kă nai te keres amenghe nici ăk nasulimos, sar nici ame ni lileam amen tutar, hai kerdeam tuke numa miștimos, hai mukleam tut te teleares paceasa. Akanak san binekuvintime katar o RAI.

<sup>30</sup> O Isak kerdeas lenghe ăk sinia hai hales hai piles.

<sup>31</sup> Uștiles detehara andai reat hai kerdes ăk phanglimos iekh avresa. O Isak nakhadea len mișto, hai on gheles paceasa. <sup>32</sup> Ando ghes kodova niște robi le Isakoske aviles te den дума andai haing kai hanavenas la, hai phendes leske:

— Dineam ko pai!

<sup>33</sup> Hai ov ciutea lake anav Șiba. Kodolaske o foro buciol Ber-Șeba<sup>¶</sup> gi ando ghes dă aghes.

### **O Esau însurisailos romneanța străineia**

<sup>34</sup> Kana sas les saranda bărș, o Esau leas dă romnea le Iudita, e cei le Beereski o hetito, hai le Basmata, e cei le Elonoski o hetito. <sup>35</sup> On sas ăk baro holarimos anda o Isak hai e Rebeka.

\***26:20** O anav Esek hakeardeol „han pes”. †**26:21** E Sitna hakeardeol „holi”, „marimos”, „hale pes”.

‡**26:22** Rehobot hakeardeol „ăk than deskeardo”, „ăk than baro”. ¶**26:33** Șiba hakeardeol „sovel”.

## O Isak binekuvintil le Iakovos

**27** Kana o Isak phurilos, hai leske iakha ma nas lace, kadea kã ni mai dikhelas, dineas mui pe ciaves le mai bares le Esaos, hai phendes leske:

— Ciaveea!

Hai ov phendeas:

— Italem.

<sup>2</sup> O Isak phendeas:

— Dikh, me phurilem hai ni gianav o ghes kana me merav. <sup>3</sup> Akanak rughiv tut, le ke arme, o harko hai e tolba, gia ko kîmpo hai astar manghe daicii! <sup>4</sup> Ker manghe ãk hamos lacio sar placiol man, hai an les te hav, te binekuvintiv tut gi kana te merav.

<sup>5</sup> E Rebeka așundeas so phenelas o Isak pe ciaveske, le Esaoske. Hai o Esau ghelos po kîmpo te astarel daicii hai te anel. <sup>6</sup> Pala kodoia e Rebeka phendeas pe ciaveske le Iakovoske:

— Dikh, așundem ke dades dindos duma ke phraleske, le Esaoske: <sup>7</sup> «An manghe so astares hai ker manghe ãk hamos lacio te hav, hai si te binekuvintiv tut angla o RAI mai anglal gi kai te merav.» <sup>8</sup> Akanak așun muro ciavo so phenav tuke, hai ker so porunciv tuke. <sup>9</sup> Gia ko kîrdo hai le manghe dui iej lace, kaște kerav anda lende ke dadeske ãk hamos lacio sar placiol les. <sup>10</sup> Tu si te îngheares les ke dadeske te hal les, kaște binekuvintil tut mai anglal gi kai te merel.

<sup>11</sup> O Iakov dineas anglal pe da le Rebeka:

— Dikh, muro phral o Esau si balalo, hai me ni sem.

<sup>12</sup> Daștil pes ka muro dad te ciul o vast pã ma, hai si te avav ãk hohamno angla leste, hai ando than le binekuvintimasko kerav te avel pã ma e armai.

<sup>13</sup> Leski dei phendeas leske:

— Ki armai, muro ciavo, te perel pã mande! Numa așun so me phenav hai gia da an les manghe!

<sup>14</sup> O Iakov ghelos hai lilea len hai andea len pe dake. Oi kerdeas ãk hamos lacio sar placiolas leske dades. <sup>15</sup> Æl țoale kai sas mai lace le Esaoske, lako ciavo o mai baro, arakhadonas khere. E Rebeka lilea len hai ciutea len po Iakov, lako ciavo o mai tãrno.

<sup>16</sup> Uciardea leske le morkheasa le iejenghi ãl vast hai e kor kai nas bal, <sup>17</sup> hai dineas andãl vast pe ciaveske le Iakovoske o hamos o lacio hai o marno kai kerdeas les.

<sup>18</sup> Ov avilos kã peo dad hai phendeas:

— Dade!

Hai ov phendeas:

— Italem, savo san tu, muro ciavo?

<sup>19</sup> O Iakov dineas anglal pe dades:

— Me sem o Esau, keo ciavo o angluno. Kerdem so phendean manghe. Uști, rughiv tut, beș da ha anda so me astardem, kaște binekuvintis man!

<sup>20</sup> O Isak phendeas pe ciaveske:

— Sar arakhlean les kadea dã sigo, muro ciavo?

O Iakov dinea les anglal:

— O RAI, o Del kiro, înkaladea les angla mande.

<sup>21</sup> O Isak phendeas le Iakovoske:

— Pașo te ciav o vast pã tute, muro ciavo, te gianav kana san ciaces muro ciavo o Esau sau ni!

<sup>22</sup> O Iakov pașilos pașo peo dad o Isak, kai ciuteas o vast pã leste hai phendeas:

— O glaso si o glaso le Iakovosko, dar ãl vast si ãl vast le Esaoske.

<sup>23</sup> Ni pringiandea les, kã leske vast sas balale, sar ãl vast leske phraleske, o Esau, hai binekuvintisardea les. <sup>24</sup> Phendeas:

— Ciaces tu san muro ciavo o Esau?

O Iakov phendeas:

— Me sem.

<sup>25</sup> O Isak phendeas:

— An manghe te hav anda keo astarimos, kaște binekuvintiv tut.

O Iakov andea leske, hai ov haleas, andea leske i mol hai pileas. <sup>26</sup> Lesko dad o Isak phendeas leske:

— Pașo hai ciumide man, muro ciavo!

<sup>27</sup> O Iakov pașilos hai ciumidea les. Kana o Isak hakeardeas o khanglimos leske țoalengo, binekuvintisardeas les:

— Dikh, o khandimos mîrã ciavesko si sar ãk khandimos ãk kîmposko kai binekuvintisardea les o RAI.

<sup>28</sup> Te del tut o Del roua anda o ceri,

hai pravarimos andai phuv,

ghiv hai mol but.

<sup>29</sup> Te slujin tuke ãl manuș,

hai ãl poporea te bangheon angla tute!

Te aves o stãpîno ke neamosko,

hai ãl ciave ke dake te bangheon angla tute!

Dino armaia

te avel orkon dela tut armaia,

hai binekuvintime

te avel orkon va binekuvintila tut!

<sup>30</sup> Kana o Isak termenisardeasas te binekuvintil le Iakovos, hai doar teleardeasas o Iakov katar peo dad o Isak, lesko phral, o Esau, boldineailos katar o astarimos. <sup>31</sup> Kerdeas i ov ãk hamos lacio, hai îngheardea les pe dadeske. Phendeas pe dadeske:

— Dade, uști hai ha anda muro astarimos, kaște binekuvintis man!

<sup>32</sup> Lesko dad, o Isak, phendeas leske:



— Kon san tu?

Ov dea les anglal:

— Me sem keo ciavo o angluno, o Esau.

<sup>33</sup> O Isak izdraia but zurales hai phendeas leske:

— Kon si kodova kai astardeas hai andea manghe?

Me halem anda sea, anglal gi kai te aves tu, hai binekuvintisar dem les. Ciaces si te avel binekuvintime.

<sup>34</sup> Kana o Esau aşundeas ăl vorbe pe dadeske, înkaladea ȕipimata pherde kerkimos, hai phendeas pe dadeske:

— Binekuvintisar man i man dade!

<sup>35</sup> O Isak phendeas:

— Keo phral avilos atharimasa hai lileas ki binekuvîntarea.

<sup>36</sup> O Esau phendeas:

— Da, na anda khanceste ciutes lesko anav Iakov?\*

Kă thardea man duvar. Lilea manghe muro drepto dă angluno, hai akanak lilea i mîrî binekuvîntarea!

Atuncia puşleas:

— Ni înkeardean nici ăk binekuvîntarea anda mande?

<sup>37</sup> O Isak dineas anglal le Esaos:

— Dikh, kerdem les stăpîno pă tute, hai dinem les ka slujitorea saoră phralen leske, dinem les ghiv hai mol nevi. Hai anda tute, muro ciavo, so daştiv te mai kerav?

<sup>38</sup> O Esau phendeas pe dadeske:

— Dade, nai tut dekît ăk binekuvîntarea? Binekuvintisar man i man dade!

Hai o Esau vazdeas o glaso hai ruias. <sup>39</sup> Lesko dad o Isak dinea les anglal:

— Dikh!

Keo kher si te avel dur

katar o pravarimos le phuiako,

hai katar e roua le cereski opral.

<sup>40</sup> Si te traiis anda ki sabia,

hai si te slujis ke phraleske.

Dar kana va vazdesa tut,

si te cines lesko jugo pa ki kor.

<sup>41</sup> O Esau astardeas holi po Iakov, andai kauza le binekuvîntareaki leske dadeski. Phenelas andă peo ilo:

— Ăl ghesa ăl kale le rovimaske pala muro dad si paşă, hai pala kodoia si te mudarav mîră phrales le Iakovos.

## O Iakov telearel te arakhel peske romni

<sup>42</sup> Kana phendes le Rebekake ăl dume le Esaoske, lake ciaveske o mai baro, atuncia deas drom pala o Iakov, lako ciavo mai tărno, hai phendeas leske:

— Dikh, keo phral, o Esau, mîngîil pes kă si te mudarel tut. <sup>43</sup> Akanak muro ciavo, aşun mandar! Naş kă muro phral o Laban ando Harano, <sup>44</sup> hai acio les-te ăk ȕîra timpo, gi kana inklela e holi ke phraleski! <sup>45</sup> Kana nakhela o nasulimos ke phralesko hai bistrela so kerdean leske, si te dav drom te del tut mui. Soste te hasarav tumen i le duien andăk ghes?

<sup>46</sup> E Rebeka phendeas le Isakoske:

— Ciaililem viaţa andai kauza le romneanghi hetito. Kana sa kadea o Iakov lela ăk romni hetito, andal ceia kadal themoske, ni kamav te mai traiv!

**28** O Isak dinea mui le Iakovos, binekuvintisar dea les, hai dinea les e porunka kadaia:

— Ta na les tuke romni andal ceia anda o Kanaano!

<sup>2</sup> Sigo gia ko Padan-Aram, ando kher le Betuelosko, o dad ke dako, hai le tuke othar ăk romni andal ceia le Labanoske, o phral ke dako! <sup>3</sup> O Del o Mai Zuralo te binekuvintil tut, te kerel tut te aven tut ciave, te butearel tut, kaşte areses mai but poporea! <sup>4</sup> Te del tut e binekuvîntarea le Avraamoski tuke hai i ke ciavenghe pala tute hai te avel kiro o them kai beşes akanak sar străiino, o them kai dinea les le Avraamoske!

<sup>5</sup> O Isak dinea drom le Iakovos. Ov ghelos ko Padan-Aram, ko Laban, o ciavo le Betuelosko o arameno, o phral le Rebekako, e dei le Iakovoski hai le Esaoski.

<sup>6</sup> O Esau hakeardeas kă o Isak binekuvintisar deas le Iakovos, hai dinea les drom ko Padan-Aram te lel peske romni othar, hai kă binekuvintindos les dinea les e porunka kadaia: „Ta na les tuke romni andăl ceia anda o Kanaano!” <sup>7</sup> Hai hakeardeas kă o Iakov aşundeas katar peo dad hai pi dei hai teleardeas ko Padan-Aram. <sup>8</sup> O Esau kadea hakeardeas kă ăl ceia le kanaaniţenghe ni placiolas leske dades le Isakos. <sup>9</sup> Ghelos ko Ismael hai mai lilea peske dă romni, paşa ăl romnea kai mai sas les: le Mahalata, e phei le Nebaiotoski, e cei le Ismaeloski, o ciavo le Avraamosko.

\***27:36** Iakov mai hakeardeol „tharimos”.

## O Iakov

(28:10–36:43)

### O RAI kerdeas phanglimos le Iakovosa

<sup>10</sup> O Iakov teleardeas andai Ber-Şeba hai gialas karing o Harano. <sup>11</sup> Areslos andăk than hai acilos p-e reat, kă pelosas o kham. Lileas ăk bar othar, ciutea les tala o şăro hai sutos andă kodova than. <sup>12</sup> Dikhleas suno: Ita, ăk skara ciutini p-e phuv hai lako şăro areseles gi ko ceri. Ăl îngerea le Devleske uştenas hai denas pes tele p-e skara kodoia. <sup>13</sup> O RAI beşelas opre pă la hai phenelas:

— Me sem o RAI, o Del ke dadesko le Avraamosko, hai o Del le Isakosko. E phuv pă savi san suto si te dav la tuke hai ke ciavenghe pala tute. <sup>14</sup> Ke ciave si te aven kadea dă but, sar si o kişai p-e phuv, hai si te bareos andă saoră riga. Andă tute hai andă ke ciave si te aven binekuvintime saoră neamuri pa-i phuv. <sup>15</sup> Dikh, me sem tusa. Si te păziv tut andă orso than katar phiresa, si te anav tut palpale ando them kadava, kă nai te mukav tut, gi kana ni kerava so phendem tuke.

<sup>16</sup> O Iakov uştilos anda o suno hai phendeas:

— Ciaces o RAI si ando than kadava, hai me ni gianglem.

<sup>17</sup> Sas leske dar hai phendeas:

— Kabor dă darano si o than kadava, kathe si o kher le Devlesko, kathe si e poarta le cerurenghi!

<sup>18</sup> Uştilos de tehara andai reat, lileas o bar kai ciuteas les tala o şăro hai ciutea les sar stîlpo animasko goghi, hai ciordeas untdelemno po bar. <sup>19</sup> Ciuteas kodole thaneske o anav Betel,\* dar mai anglal o foro buciolas Luz. <sup>20</sup> O Iakov haleas sovel le Devleske:

— Kana o Del avela manţa hai păzila man pă muro drom kai giav, kana dela man marno te hav hai ţoale te hureadov, <sup>21</sup> kaşte boldav man paceasa ando kher mîră dadesko, atuncia o RAI si te avel muro Del. <sup>22</sup> Hai o bar kadava kai ciutem les sar stîlpo animasko goghi, si te avel o kher le Devlesko hai si te dav tut le deşenghi rig anda sea so des man.

### O Iakov ando Haran

**29** O Iakov teleardeas ko drom hai ghelos ando them kolengo kai beşen karing înklet o kham. <sup>2</sup> Dikhleas po kîmpo ăk haing, hai paşa late sas trin kîrduri brakheanghe hai buzneanghe kai be-

şenas hai ajukearenas, kă ke haing kadaia ăl manuş denas pai pe kîrduri. O bar po mui le haingako sas baro. <sup>3</sup> Kana saoră kîrduri kidinas pes othe, denas rigate o bar poa mui le haingako, denas pai le brakhean hai le buznean hai pale ciunas o bar po mui le haingako. <sup>4</sup> O Iakov phendeas lenghe:

— Phralale, katar sen?

— Anda o Haran, — dine les anglal on. <sup>5</sup> Ov phendea lenghe:

— Gianen le Labanos, o nepoto le Nahorosko?

— Pringianas les, — dine les angla on. <sup>6</sup> Ov phendeas lenghe:

— Si sastevesto?

— Sastevesto, — dine les anglal on. — Hai dikh, e Rahela, leski cei, avel le brakheanţa hai le buzneanţa.

<sup>7</sup> Ov phendeas:

— Dikh, o kham si înkă opre hai si prea sigo te kiden le animalen: den pai le brakhean hai buznean, hai înghearen len pale te han!

<sup>8</sup> On dine les anglal:

— Ni daştis gi kana ni kidenas pes saoră kîrduri. Atunci del pes rigate o bar poa mui le haingako hai dasa pai le brakhean hai le buznean.

<sup>9</sup> Kana delas lenghe ov duma, avilis e Rahela le brakheanţa hai le buzneanţa pe dadeske, kă oi dikhelas lendar. <sup>10</sup> Kana dikhleas o Iakov le Rahela, e cei le Labanoski, lesko kak, hai le brakhean hai le buznean leske kakesko le Labanosko, paşilos, dineas rigate o bar poa mui le haingako, hai dineas pai le brakhean hai le buznean pe kakesko le Labanosko. <sup>11</sup> Pala kodoia o Iakov ciumideas le Rahela hai începosailos te rovel zurales. <sup>12</sup> O Iakov phendeas le Rahelake kă si neamo lake dadesa, kă si o ciavo le Rebekako. E Rahela naşlis hai phendeas pe dadeske. <sup>13</sup> Sar aşundeas o Labano anda o Iakov, o ciavo leske pheako, naşlos angla leste, lea les ande angali, ciumidea les hai andea les khere. O Iakov phendeas le Labanoske saoră bukea. <sup>14</sup> O Laban phendeas leske:

— Ciaces tu san muro kokalo hai muro mas.

### O Laban tharel le Iakovos

Pala so o Iakov beşlos ăk cion ko Laban, <sup>15</sup> o Laban phendea leske:

— Kă san muro neamo, te slujis manghe pă khanceste? Phen manghe so pokin kames!

<sup>16</sup> Le Labanos sas les dui ceia: e cei e mai bari buciolas Leea, hai e mai ţîini Rahela. <sup>17</sup> E Leea sas lan

\*28:19 Betel hakeardeol „o kher le Devlesko”.

iakha şukar,\* dar e Rahela sas şukar ko trupo hai i ko mui. <sup>18</sup> O Iakov iubilas le Rahela hai phendeas:

— Si te slujiv tuke iefta băřş andai Rahela, ki cei e mai řini.

<sup>19</sup> O Laban dinea les anglal:

— Mai miřto si te dav la tuke dă sar te dav lan kă aver. Acio mandel!

<sup>20</sup> Kadea o Iakov slujisardeas iefta băřş andai Rahela hai falea les kă sas kîteva ghes, andai kauza kă iubilas la.

<sup>21</sup> Pala kodoia o Iakov phendeas le Labanoske:

— De man le ceia, kă pherdilos muro timpo, kařte lav la dă romni.

<sup>22</sup> O Laban kideas saoră manuřăn le thaneske hai kerdeas ăk abeav. <sup>23</sup> Dar ereat lileas pe ceia le Leea, hai řngheardea lan ko Iakov, savo suto lasa. <sup>24</sup> Hai o Laban dinea pe ceia le Leea, pe roaba le Zilpa. <sup>25</sup> Le duiengo ghes detehara, ita kă sas e Leea! Atunci o Iakov phendeas le Labanoske:

— So kerdean manghe? Ni slujisardem tuke andai Rahela? Soste thardean man?

<sup>26</sup> O Laban dinea les anglal:

— Ando than kadava ni del pes e cei e tărni anglai cei kerdi angluni. <sup>27</sup> Phandav o kurko kadalasa, hai si te dav tut i kolavrea andai slujba kai mai keresa lan mande aver iefta băřş.

<sup>28</sup> O Iakov kerdeas kadea, phandadeas o kurko le Leeasa. Pala kodoia o Laban dinea les dă romni pe ceia le Rahela. <sup>29</sup> O Laban dineas pe ceia le Rahela, pe roaba le Bilha. <sup>30</sup> O Iakov sutos i le Rahelasa. Le Rahela iubilas lan mai but dă sar le Leea, hai mai slujisardeas ko Laban aver iefta băřş.

### O Del binekuvintil le Iakovos ciavența

<sup>31</sup> Kana o RAI dikhleas kă e Leea nas iubime, kerdea lan te avel lan ciave, dar le Rahela nas lan ciave. <sup>32</sup> E Leea acilis khamni hai kerdeas ăk ciavo, saveske ciuteas o anav Ruben,<sup>†</sup> „Kă,” phendeas oi, „o Del dikhleas muro holarimos, hai akanak muro rom si te iubil man.” <sup>33</sup> Acilis pale khamni hai kana kerdeas ăk ciavo, phendeas: „O RAI ařundeas kă ni sem iubime, hai dinea man i kales.” Kodolaske ciuteas lesko anav Simeon.<sup>‡</sup> <sup>34</sup> Pale acilis khamni, hai kana ker-

deas ăk ciavo, phendeas: „Dakanara muro rom pařol pařa ma, kă kerdem leske trin ciave.” Kodolaske ciuteas lesko anav Levi.<sup>¶</sup> <sup>35</sup> Acilis pale khamni hai kana kerdeas ăk ciavo, phendeas: „Dă data kadaia va lăudiva le RAies.” Kodolaske ciuteas lesko anav Iuda.<sup>§</sup> Hai oprisailis te mai kerel ciave.

**30** Kana dikhleas e Rahela kă ni kerel ciave le Iakovoske, sas lake holi pă laki pheii hai phendeas le Iakovoske:

— De man ciave sau merav!

<sup>2</sup> O Iakov holeailos pe Rahela:

— Sem me ando than le Devlesko, kai ni mukleas tut te avel tut ciave?

<sup>3</sup> Oi phendeas:

— Dikh mîrî roaba, e Bilha: gia hai sov lasa, hai si te lav le ciaven kai kerel len! Kadea dařtiva te avel man ciave latar.

<sup>4</sup> Hai dinea les dă romni pe roaba, le Bilha, hai o Iakov sutos lasa. <sup>5</sup> E Bilha acilis khamni hai kerdeas le Iakovoske ăk ciavo. <sup>6</sup> E Rahela phendeas: „Kerdea manghe o Del ciacimos, ařundeas muro glaso hai dinea man ăk ciavo.” Kodolaske ciuteas lesko anav Dan.\*

<sup>7</sup> E Bilha, e roaba le Rahelaki, acilis pale khamni, hai kerdeas le Iakovoske le duiengo ciavo. <sup>8</sup> E Rahela phendeas: „Mardilem phares kontra mîră pheiki hai oi acilis mardi.” Kodolaske ciuteas lesko anav Neftali.<sup>†</sup>

<sup>9</sup> Kana dikhleas e Leea kă ni mai kerel ciave, lileas le Zilpa, pe roaba, hai dinea lan le Iakovoske dă romni. <sup>10</sup> E Zilpa, e roabe le Leeaki, kerdeas le Iakovoske ăk ciavo. <sup>11</sup> „Sas man baht!”- phendeas e Leea. Kodolaske ciuteas lesko anav Gado.<sup>‡</sup>

<sup>12</sup> E Zilpa, e roaba le Leeaki, kerdeas le duiengo ciavo le Iakovoske. <sup>13</sup> Phendeas e Leea: „So fericime sem, kă ăl romnea si te phenen manghe fericime!” Kodolaske ciuteas lesko anav Ařer.<sup>¶</sup>

<sup>14</sup> P-e vremea kana secerilas pes o ghiv, o Ruben řnklistos ăk data hai arakhleas mandragonea po kîmpo. Andineas len pe dake, le Leeake. Atuncia e Rahela phendeas lake:

— De man, rughiv tut, andal mandragonea<sup>§</sup> ke ciaveske!

\***29:17** O originalo nai klaro, sar sas lake iakha. <sup>†</sup>**29:32** O anav Ruben hakeardeol „Dikh, ăk ciavo!”

<sup>‡</sup>**29:33** Simeon hakeardeol „ařunimos”. <sup>¶</sup>**29:34** Levi hakeardeol „pařol”.

<sup>§</sup>**29:35** Iuda hakeardeol „O RAI te avel lăudime”. \***30:6** Dan hakeardeol „kerdeas ciacimos”.

<sup>†</sup>**30:8** Neftali hakeardeol „muro mardimos”. <sup>‡</sup>**30:11** Ande cib originalo Gado hakeardeol „baht”.

<sup>¶</sup>**30:13** Ařer hakeardeol „fericime”.

<sup>§</sup>**30:14** Pakeanas pes kă ăl mandragonea ajutin le romnean te acion khamnea.

<sup>15</sup> Hai oi boldeas lake:

— Ni aresel tut kã lilean mîrã romes, kames te les i ăl mandragonea mîrã ciaveske?

E Rahela phendeas:

— Mișto! Si te sovel tusa andã kadaia reat, andal mandragonea ke ciaveske.

<sup>16</sup> Ereat, kana boldelas pes o Iakov katar o kîmpo, e Leea înklistis angla leste hai phendeas:

— Mande si te aves, kã kindem tut le mandragonea mîrã ciaveske.

Hai andã kodoia reat sutos lasa. <sup>17</sup> O Del așundeas le Leea, savi acilis khamni hai kerdeas le Iakovoske le pangengo ciavo. <sup>18</sup> E Leea phendeas: „Pokindeas manghe but o Del, kã dinem mîrã romes mîrã roaba.” Kodolaske ciuteas leske anav Isahar.\*

<sup>19</sup> E Leea acilis pale khamni hai kerdeas le șovengo ciavo le Iakovoske. <sup>20</sup> E Leea phendeas: „Șukar daro dinea man o Del! Dakanara muro rom si te avel lacio manța, kã kerdem leske șov ciave.” Kodolaske ciuteas lesko anav Zabulon.† <sup>21</sup> Pala kodoia kerdeas ăk cei, saiake ciuteas o anav Dina.

<sup>22</sup> O Del andea peske goghi katar e Rahela, așundeas lan hai muklea lan te avel lan ciave. <sup>23</sup> Oi acilis khamni hai kerdeas ăk ciavo, hai phendeas: „O Del lileas muro lagiavo!” <sup>24</sup> Hai ciuteas lesko anav Iosif‡ phenindos: „O Del te mai del man ăk ciavo!”

### O bravalimos le Iakovosko

<sup>25</sup> Pala so e Rahela kerdeas le Iosifos, o Iakov phendeas le Labanoske:

— Muk man te teleav, kaște giav manghe khere, andã muro them. <sup>26</sup> De man le romnean hai le ciaven anda save kerdem tuke buki, hai si te teleav, kã gianes kabor dă but kerdem tuke buki.

<sup>27</sup> Dar o Laban phendeas leske:

— Akanak kana sem lacio angla tute, mai beș! Dikhlem kai rodem andal semnea kã o RAI binekuvintisardea man anda kiri kauza. <sup>28</sup> Phen manghe ki pokin hai si te dav la tuke!

<sup>29</sup> O Iakov dinea les anglal:

— Gianes so buki kerdem tuke, sar butiles ke animalea manța, <sup>30</sup> kã o țîra kai sas tut gi kai te avav me, butilos but, hai o RAI binekuvintisardea tut orkai giavas me. Akanak, kana si te kerav buki i anda muro kher?

<sup>31</sup> O Laban pușleas:

— So te dav tut?

Hai o Iakov dinea les anglal:

— Ta na des man khanci! Kana keresa so si te phenav tuke, si te phiravav ke brakhean hai ke buznean i mai angle hai si te păziv len. <sup>32</sup> Aghes si te nakhav anda keo kîrdo, si te ciav rigate andal brakhean orso mielo melalo hai pestrițo hai orsavo mielo si kolorime, hai andal buznea sea so si pestrițo hai melalo. Kadaia te avel muro pokinimos. <sup>33</sup> Kadea si te dikheol pes muro ciacimos: dakanara angle, kana avesa si te dikhes muro pokinimos, sea so ni va ave-la melale hai pestrițe mașkar ăl buznea hai kolorime mașkar ăl meia, te aven ghinde sar ciordane.

<sup>34</sup> O Laban phendeas:

— Mișto! Te avel kadea sar phendean!

<sup>35</sup> Andã kodov ghes, o Laban ciuteas rigate le țapen kai sas dungasa hai kai sas pestrițea, saorã buznea melale hai pestrițe (saorã kola kai sas len parnimos pă lende), hai saorã meia kai sas kolorime. Dinea len andăl vast pe ciavenghe. <sup>36</sup> Pala kodoia durilos trin ghes katar o Iakov, hai o Iakov phiravelas kolaver brakhean hai buznea le Labanoske.

<sup>37</sup> O Iakov lileas raia zeli plopiske, migdaloske hai platanoske, ujardea pa lende kotora koajenghe, kerindos te dikheol o parnimos kai sas păl raia. <sup>38</sup> Pala kodoia ciuteas ăl raia kai ujardeasas len koajatar andăl jgheaburi kai ciulas pes o pai andal animalea, anglal ăl brakhean hai ăl buznea kana avenas te pen pai. ăl berbecea uștaenas le brakhean kana on avenas te pen pai. <sup>39</sup> ăl brakhean hai ăl buznea acionas khamnea dikhindos păl raia hai kerenas meia dungasa, melale hai pestrițo. <sup>40</sup> O Iakov lileas kadalen meien hai înkeardeas o resto le kîrdosko le berbența hai le țapența dungasa hai kolorime anda o kîrdo le Labanosko. Hai kadea kerdeas aver felo kîrdosko, savo ni ciutea les andăk than le brakheanța hai le buzneanța le Labanosko. <sup>41</sup> Kana le brakheanghe hai le buzneanghe ăl mai lacea avelas lengo timpo, o Iakov ciulas ăl raia andăl jgheaburi, angla ăl brakhean hai ăl buznea, ka on te acion khamnea anglal ăl raia. <sup>42</sup> Kana ăl brakhean hai ăl buznea sas slabo, ni ciulas ăl raia. Kadea kã kola kai sas slabo sas anda o Laban, hai ăl lacea anda o Iakov. <sup>43</sup> Kadea bravardilos but mai but, sas les but brakhean, buznea, roabe, robi, kămile hai hăra.

\***30:18** Isahar hakeardeol „but pokinimos”. †**30:20** Zabulon hakeardeol „barimos, slăvimos”.

‡**30:24** Iosif hakeardeol „mai butearel”.

## O telearimos le Iakvosko ando Kanaan

**31** O Iakov aşundeas le ciaven le Labanoske, sa-ve phenenas:

— O Iakov lileas sea so sas amare dadesko hai le bravalimasa amare dadesko kideas ov saoro bravalimos kadava!

<sup>2</sup> O Iakov dikhleas kã o Laban ni mai iubisardea les sar anglal. <sup>3</sup> Atuncia o RAI phendeas le Iakvoske:

— Bolde tut ando them ke phurengo, kã ke neamuri, hai me si te avav tusa.

<sup>4</sup> O Iakov dinea drom hai dea mui le Rahela hai i le Leea po kîmpo kã lesko kîrdo. <sup>5</sup> Ov phendea lenghe:

— Dikhav kã tumaro dad ni mai iubil man sar anglal, dar o Del mîrã dadesko sas manța. <sup>6</sup> Tume gianen kã me kerdem buki tumare dadeske saorã zuralimasa muro. <sup>7</sup> Dar tumaro dad thardea man, deş drom parubdeas mîrî pokin, dar o Del ni muklea les te kerel manghe nasul. <sup>8</sup> Kana ov phenelas: «Ăl meia hai ăl iej ăl melale te aven ki pokin,» saorã brakhea hai buznea kerenas meia hai iej melale. Hai kana phenelas: «Ăl meia hai iej dungasa te avel ki pokin,» saorã brakhea hai buznea kerenas meia hai iej dungasa. <sup>9</sup> Kadea lilea o Del saorã animalen tumare dadeske hai dinea len manghe. <sup>10</sup> Kana avelas o timpo te aciol khamnea ăl buznea, vazdem ăl iakha ando suno hai dikhlem kã ăl țapi kai hutenas pãl buznea sas dungasa, melale hai kotorale.

<sup>11</sup> Hai o Îngero le Devlesko phendea manghe ando suno: «Iakove!» «Italem,» dinem anglal me. <sup>12</sup> Ov phendeas: «Vazde ăl iakha hai dikh: saorã țapi kai hutent pãl buznea si dungasa, melale hai kotorale, kã dikhlem sea so kerdea tuke o Laban. <sup>13</sup> Me sem o Del kai dikhlean man ando Betel, kai makhlean o stîlpo le animasko goghi, kai halean manghe o sovel. Akanak uşti hai înkli anda kadava them, bolde tut palpale ando them ke neamosko!»

<sup>14</sup> E Rahela hai e Leea dines anglal:

— Mai si amen amen rig andãl bukea anda o kher amare dadesko? <sup>15</sup> Ni seam ame dikhle lestar sar strãiinea, kã bikindea amen hai haleas i amaro preţo? <sup>16</sup> Ciaces saoro bravalimos kai lilea les o Del katar amaro dad si amaro hai amare ciavengo. Deci ker sea so phendea tuke o Del!

<sup>17</sup> O Iakov uştiilos hai ciuteas le ciaven hai pe romnean pãl kãmile. <sup>18</sup> Mînisardea saorã animalen hai sea lengo bravalimos kai kidea les: ăl animalea kai kidea len ando Padan-Aram; hai teleardeas kã peo dad, o Isak ando Them Kanaan. <sup>19</sup> Kana o Laban ghelosas te tunzil pe brakhean hai pe buznean, e Rahela

ciordeas ăl idolea pe dadeske, <sup>20</sup> hai o Iakov thardeas le Labanos arameno, kã ni phendea leske kã si te naşãl. <sup>21</sup> Kadea naşlos sosa sas les, hai nakhlos o Pai o Eufrato, hai ghelos karing ăl Plaia le Galaadoske.

## O Laban gial pala o Iakov

<sup>22</sup> Andã le trinengo ghes phendineailos le Labanoske kã o Iakov naşlos. <sup>23</sup> O Laban lileas pesa pe neamos, hai ghelos pala leste drom iefta ghesengo hai are-slos les kãl Plaia le Galaadoske. <sup>24</sup> Dar o Del sikadilos e reat ando suno le Labanoske, o arameno, hai phendeas leske:

— Ta na kumva phenes le Iakvoske daicii te daraes les!

<sup>25</sup> O Laban ghelos ko Iakov. (O Iakov ciuteasas peo korto po plai, hai o Laban ciuteasas peo korto pe phralența pãl Plaia le Galaadoske.) <sup>26</sup> O Laban phendeas le Iakvoske:

— So kerdean? Thardean man, hai lilean mîrã ceian sar lel pes ăl roabe ando război? <sup>27</sup> Soste naşlean cioreal hai thardean man? Te phendeanas manghe, me muklemas tut te teleares bukuriasa hai ghileanța ando aşunimos le tamburinako hai le harfako. <sup>28</sup> Ni muklean man nici te ciumidav mîrã nepoţen hai mîrã ceian. Sar ăk dilo kerdean! <sup>29</sup> Sem destul dã zuralo kaşte kerav tumenghe nasul, dar o Del tumare dadesko phendea manghe ande reat kai nakhlis: «Ta na phenes le Iakvoske daicii te daraes les.» <sup>30</sup> Dar akanak teleardean, kã si tuke mila katar o kher ke dadesko. Dar soste ciordean mîrã devlen?

<sup>31</sup> O Iakov dinea anglal:

— Darailem kã kames te les ke ceean palpale mandar. <sup>32</sup> Dar ta na traiil kodova kai arakhesa ke devlen! Angla amare phral, dikh so si mande anda kire hai le le tuke!

O Iakov ni gianelas kã e Rahela ciordeasas len. <sup>33</sup> O Laban ni arakhlea khanci ando korto le Iakvosko, ando korto le Leeako hai ando korto le dueie roabengo. Pala o korto le Leeako ghelos ando korto le Rahelako. <sup>34</sup> E Rahela lileasas ăl idolea, hai ciuteasas len ando şãrand kai ciul pes p-e kãmila hai beşlisas opral. O Laban rodeas andã saoro korto, dar ni arakhleas khanci. <sup>35</sup> E Rahela phendeas pe dadeske:

— Muro rai, ta na holeaos kana ni daştiva te uşteav angla tute, kã avilo manghe sar le giuvleanghe.

Rodea andã sea, dar ni arakhleas ăl idolea. <sup>36</sup> O Iakov holeailos hai halea pes le Labanosa. Phendeas:

— Savi si mîrî doş, savo si muro bezeh, da aves manghe dã hak? <sup>37</sup> Rodean saorã bukea mîrã, hai so bukea arakhlean anda keo kher? Ciu len kathe an-

gla mîră neamuri hai ke neamuri, kaște keren on kris mașkar amende! <sup>38</sup> Dikh, beșlem tute biș bārș. Ke brakhea hai ke buznea ni ciudes, hai ni halem berbecea anda keo kîrdo. <sup>39</sup> Kana sas ăl animalea cinghearde, ni andem tuke khere. Me pokindem len tuke. Manghesas manghe palpale so ciordolas manghe o ghes sau e reat. <sup>40</sup> O ghes meravas tatimastar, hai e reat meravas șilestar. Nașălas manghe e lindri andal iakha. <sup>41</sup> Kadea sas andă biș bārș so beșlem tumeņa. Kerdem tuke buki deșuștar bārș anda ke dui ceia, hai șov bārș anda ke brakhea hai ke buznea, hai deș drom parubdean mîrî pokin. <sup>42</sup> Kana o Del mîră dadesko, o Del le Avraamosko, kodova savestar daral o Isak, na fi sas manța, dîneanas muro drom akanak bi khancesko. Dar o Del dikhleas mîrî dukh hai o khinimos mîră vastengo, hai arakhi ereat dîneas e kris.

<sup>43</sup> O Laban dînea anglal le Iakovos:

— Ăl ceia kadala si mîră ceia, ăl ciave kala si mîră ciave. Ăl brakhea hai ăl buznea kadala si mîră brakhea hai mîră buznea, hai sea so dikhes si muro. Dar ni mai daștiv te kerav khanci anda mîră ceia hai anda lenghe ciave, kai kerde len. <sup>44</sup> Av te keras ăk phanglimos, hai ov te avel sar ăk martori mașkar amende.

<sup>45</sup> O Iakov lileas ăk bar hai vazdea les sar ăk stîlpo animasko goghi. <sup>46</sup> Phendeas pe phralenghe:

— Kiden bar!

On kides bar hai kerdes ăk grămada hai hales othe pașai grămada. <sup>47</sup> O Laban ciuteas lako anav Iegar-Sahaduta,\* hai o Iakov ciutea lako anav Galed. <sup>48</sup> O Laban phendeas:

— E grămada kadaia te avel aghes mărturia mașkar amende!

Kodolaske ciutea lako anav Grămada Animaski Goghi. <sup>49</sup> Mai buciol i Mițpa,† kă o Laban phendeas:

— O RAI te dikhel opral pă ma hai opral pă tu kana telearasa katar. <sup>50</sup> Kana keresa nasul mîră ceianghe ori mai lesa aver romnea pala mîră ceia, dikh mișto kă na ăk manuș va avela amența, hai o Del si te avel martori mașkar mande hai tute!

<sup>51</sup> O Laban mai phendeas le Iakovoske:

— Dikh e grămada kadaia hai o stîlpo kadava, savo vazdem les mașkar mande hai tute! <sup>52</sup> E grămada kadaia te avel martora hai o stîlpo kadava te avel martori, kă nici me nai te nakhav tute pa-i grămada kadaia, hai nici tu nai te nakhes mande pa-i grămada

kadaia, hai poa stîlpo kadava, te keresa amenghe nasul. <sup>53</sup> O Del le Avraamosko hai o del le Nahorosko te keren kris mașkar amende, ăl devla lenghe dadeskel!

O Iakov halea sovel pă kodova savestar daralas o Isak. <sup>54</sup> O Iakov andineas ăk jertfa te kerel ăk sinia sfînto po plai hai dînea mui pe phralen te han. On hales hai aciles saoră reat po plai. <sup>55</sup> O Laban uștilos de tehara andai reat, ciumideas pe nepoțen hai pe ceian hai binekuvintisardea len. Pala kodoia teleardeas hai boldineailos khere.

### O împăkimos mașkar o Iakov hai o Esau

**32** O Iakov teleardeas ko drom, hai malade les ăl ینگerea le Devleske. <sup>2</sup> Kana dikhlea len o Iakov, phendeas:

— Kadaia si e șatra le Devleski.

Kodolaske ciutea kodole thaneske o anav Mahanaim.‡

<sup>3</sup> O Iakov dîneas drom angle niște manuș kă peo phral, o Esau, ando Them Seir, ando Ținuto le Edomosko. <sup>4</sup> Hai phendea lenghe:

— Ita so te phenen mîră raieske le Esaoske: «Kadea del duma keo robo o Iakov: ‘Beșlem ko Laban, hai acilem leste gi akanak: <sup>5</sup> si man guruva, hăra, brakhea, buznea, robi hai roabe. Hai dav drom te phenel e buki kadaia mîră raieske, te avav lacio angla tute.’ »

<sup>6</sup> Ăl manuș boldineailos palpale ko Iakov hai phende leske:

— Gheleam kă keo phral, o Esau, hai ov avel angla tute ștare șălența manuș.

<sup>7</sup> O Iakov kadea dă zurales darailos kă izdralas. Huladeas andă dui șatre le manușăn kai sas les, ăl brakhea, ăl buznea, ăl guruva hai ăl kămile, <sup>8</sup> hai phendeas:

— Kana avela o Esau păk șatra hai marela lan, e șatra kai aciul daștil te hastral.

<sup>9</sup> O Iakov rughisailos:

— O Del mîră dadesko, le Avraamosko, o Del mîră dadesko, le Isakosko! Tu, Devla san kai phendea manghe: «Bolde tut andă keo them hai ke neamos-te, hai si te kerav te gial tuke mișto!» <sup>10</sup> Me sem prea Țiino anda saorî mila hai saoro pakeamos kai sika-dean les ke roboske andai kauza ke phanglimaski, kă nakhlem o Iordano kadava numa mîră rovleasa, hai dikh kă akanak kerav dui șatre. <sup>11</sup> Hastra man,

\***31:47** Iegar-Sahaduta ande cib e aramaika hai Galed ande cib ebraiko hakeardeon „grămada animaski goghi”. †**31:49** Mițpa hakeardeol „turno dikhimasko, fuișoro”.

‡**32:2** Mahanaim hakeardeol „dui șatre”.

rughiv tut, anda o vast mîră phralesko, anda o vast le Esaosko! Kă darav lestar, ta na avel te atăkil man: man, le deian hai le ciaven. <sup>12</sup> Tu phendean: «Me si te kerav te gial tuke mișto. Si te kerav ke ciaven pala tute kadea sar o kișai le bare paiesko, kai ni daștil te avel ghindo.»

<sup>13</sup> O Iakov nakhadeas e reat ando than kodova. Lileas anda so sas les lesa daro anda peo phral, o Esau: <sup>14</sup> Dui șăla buznea hai biș țapi, dui șăla brakhea hai biș berbecea, <sup>15</sup> treanda kămile kai denas thud pe mînjența, saranda gurumnea hai deș taurea, biș hărnea hai deș hărora. <sup>16</sup> Dinea len pe robenghe, kîrdo kîrdosa deosebime, hai poruncisardeas pe robenghe:

— Nakhen angla man hai muken than mașkar fio-savo kîrdo!

<sup>17</sup> Dineas le robos anglal e porunka kaia:

— Kana va malavela tut muro phral o Esau, hai pucela tut: «Kasko san? Kai gias? Hai kaske si ăl animalea kala angla tute?» <sup>18</sup> Te des les anglal: «Ke roboske le Iakovoske, si ăk daro dino drom mîră rai-eske, le Esaoske. Kear o Iakov avel pala amende.»

<sup>19</sup> Dineas sa kodoia porunka koleske le duiengo, koleske le trinengo hai saorânghe kai înghearenas ăl kîrduri:

— Kadea te den duma le Esaoske kana malavena les! <sup>20</sup> Te phenen: «Dikh, keo robo o Iakov avel i ov pala amende.»

Kă phenelas peske ov: „Si te potoliv les le darosa kadava, kai gial angla ma. Pala kodoia, kana dikhava les mui andă moste, daștil te primil man miștimasa.”

<sup>21</sup> Kadea o daro nakhlos anglal, hai ov acilos ande șatra kodoi reat. <sup>22</sup> Sa ande reat kodoia uștilos, lileas pe duien romnean, i le duien roaben hai i pe deșu-iekhen ciaven, hai nakhlos anda o Pai le Iabokosko.

<sup>23</sup> Lilea len hai nakhadea len o pai. Mai nakhadeas sea so sas les.

### O anav le Iakovosko parubdo

<sup>24</sup> O Iakov acilos korkoro. Atunci mardilos lesa ăk manuș gi kana kerdineailos ghes. <sup>25</sup> Kana o manuș dikhleas că ni daștil te peravel le Iakovos, dineas dab lesko șoldo, kadea că sucisardea o șoldo le Iakovosko, mardindos pes lesa. <sup>26</sup> Hai phendeas leske:

— Muk man te telearav că kerdineailos ghes!

Dar o Iakov phendeas:

— Ni mukav tut te teleares gi kana ni binekuvintisa man.

<sup>27</sup> Ov phendeas leske:

— Sar si keo anav?

— Iakov, — dinea les ov anglal.

<sup>28</sup> Ov phendeas:

— Keo anav nai te mai avel Iakov, hai si Israel,\* că mardilean le Devlesa hai le manușănța hai ni pelean.

<sup>29</sup> O Iakov pușlea les:

— Phen manghe, rughiv tut, keo anav!

Ov dinea les anglal:

— Soste manghes muro anav?

Hai binekuvintisardea les othe. <sup>30</sup> O Iakov ciuteas o anav kodole thaneske Peniel:†

— Kă, — phendeas ov, — me dikhlem le Devles mui andă moste hai sa hastrilem viața.

<sup>31</sup> Înklelas o kham kana nakhlos o pai ko Peniel. Hai o Iakov phirelas banghes andai kauza le pîrneski. <sup>32</sup> Ita sostar, gi ando ghes dă aghes, ăl israelițea ni han e vîna katar o șoldo, că o Del dineas dab o șoldo le Iakovosko p-e vîna.

### O Iakov maladeol le Esaosa

**33** O Iakov vazdeas pe iakha opre hai dikhleas le Esaos kai avelas ștare șălența manuș. Atunci huladeas le ciaven mașkar e Leea, e Rahela hai ăl dui roabe. <sup>2</sup> Ciuteas anglal le roaben pe ciavența, pala kodoia le Leea pe ciavența, hai palal le Rahela le Iosifosa. <sup>3</sup> Ov ghelos angla lende, hai banghilos ke phuv iefta drom, gi kana areslos că peo phral. <sup>4</sup> O Esau nașlos angla leste, lilea les ande angali huklindos că leski kor, ciumidea les hai ruies. <sup>5</sup> Kana o Esau dikhleas le romnean hai le ciaven, phendeas:

— Kon si kodola?

Hai o Iakov dineas anglal:

— Si ăl clave kai o Del dinea len andă peo lacimos ke roboske.

<sup>6</sup> Ăl roabe pașiles pe ciavența hai banghiles. <sup>7</sup> Sa kadea pașiles e Leea pe ciavența hai banghiles. Mai palal pașiles o Iosif hai e Rahela hai banghiles. <sup>8</sup> O Esau phendeas:

— Soste dinean drom saoră turme kodola kai maladem len?

Hai o Iakov dineas anglal:

— Te avav lacio angla muro rai.

<sup>9</sup> O Esau phendeas:

— Man aresel man kabor si man. Înkear, phrala, so si kiro!

<sup>10</sup> Hai o Iakov dineas les anglal:

\***32:28** Israel hakeardeol „mardilos le Devlesa”. †**32:30** Peniel hakeardeol „o mui le Devlesko”.

— Na, rughiv tut, kana sem lacio angla tute, le kadav daro anda muro vast! Kă kana tut dikhlem tut, sas sar kana dikhlemas o mui le Devlesko, hai tu primisardea man miștimasă. <sup>11</sup> Kadea le muro daro kai sas tuke andino, kă o Del andă peo lacimos dinea man but, hai si man saorăndar.

Kadea înkeardilos lestar, hai o Esau lileas. <sup>12</sup> O Esau phendeas:

— Haida te telearas hai te gias po drom! Me si te giav anglal.

<sup>13</sup> O Iakov dinea les anglal:

— Muro rai dikhel kă ăl ciave si țîine, hai si man brakhea, buznea hai gurumnea kai den ciucii. Kana khinearesa len ăk ghes ko drom, saoră turma si te merel. <sup>14</sup> Muro rai te gial angla peo robo, hai me si te avav pohalea palal, ko pîrno le turmasa hai ko pîrno le ciavența, gi kana aresav kă muro rai ando Seir.

<sup>15</sup> O Esau phendeas:

— Kamav te mukav tusa ăk rig anda mîră manuș.

Hai o Iakov dineas anglal:

— Soste? Aresel man kă sem lacio angla muro rai.

<sup>16</sup> Andă kodova ghes o Esau teleardeas palpale ko Seir.

<sup>17</sup> Dar o Iakov teleardeas ko Sukot, hai vazdeas peske ăk kher, hai kerdeas peske kovergi andal animalea. Kodolaske dinea pes o anav Sukot\* kodole thaneske.

### O Iakov pale ando Kanaan

<sup>18</sup> Kana avilos palpale anda o Padan-Aram, o Iakov areslos mișto ando foro Sihem, ando Them Kanaan, hai kerdeas pi șatra pașa o foro. <sup>19</sup> E rig le kîmposki pă savo ciuteas peo korto, kindea les katar ăl ciave le Hamoroske, o dad le Sihemosko, ăk șălasa rupo. <sup>20</sup> Hai othe vazdeas ăk altari saveske ciuteas o anav El Elohe Israel.†

### Ăl phral le Dinake răzbunin pes pala so o Sihem asaia peske latar

**34** E Dina, e cei kai kerdeasas lan e Leea le Iakovoske, înklistis te maladol le ceianța le themoske. <sup>2</sup> O Sihem, o ciavo le thagaresko Hamor o hetito, dikhlea lan. Lilea lan hai asaia peske latar.

<sup>3</sup> Dar pașilos saoră ilesa katar e Dina, e cei le Iakovoski. Iubisardea le ceia hai dineas дума șukar le ciasa.

<sup>4</sup> Hai o Sihem phendeas pe dadeske, la Hamoroske:

— Te les manghe dă romni kal ceia!

<sup>5</sup> Kana o Iakov așundeas kă mahrisardeas leske ceia, le Dina, leske ciave sas po islazo le animalența. O Iakov ni kerdeas khanci gi kana on boldineailles.

<sup>6</sup> O Hamor, o dad le Sihemosko, ghelos ko Iakov te del дума lesa. <sup>7</sup> Ăl ciave le Iakovoske boldineailles katar o islazo, kana așundes andai Dina. Nasul holeailles hai liles iag kă o Sihem kerdeasas ăk baro nasulimos le Israeloske, kă sutos le ciasa le Iakovoski. Kadea daicii ni trăbulas te kerdeol nici ăk data.

<sup>8</sup> Dar o Hamor dinea lenghe дума kadea:

— Muro ciavo, o Sihem, pașilos saoră ilesa katar tumari cei. Rughiv tumen, den lan leske dă romni!

<sup>9</sup> Kerdeon hanamika amența! Den amen tumare ceian hai tume len amarean! <sup>10</sup> Beșen amența: o them si angla tumende, daștin te beșen andă leste, te phiraven tumare turme hai te kinen phuv kai kamen.

<sup>11</sup> O Sihem phendeas le dadeske hai le phralenghe le Dinake:

— Te arakhav miștimos tumende hai si te dav tumen so manghen manghe. <sup>12</sup> Manghen manghe ăk pokin bari andai mireasa, hai kabor dă but daruri, hai si te dav sea so phenen manghe, numa den man le ceia dă romni!

<sup>13</sup> Pentrukă o Sihem kerdeas mahrimel lenghe phele le Dina, ăl ciave le Iakovoske hohades le Sihemos hai leske dades le Hamoros:

— <sup>14</sup> Si ăk buki kai ni daștis te keras, te das amare phele ăk manușăske kai nai cindo tele, kă si ăk la-giavo anda amende. <sup>15</sup> Împăkis amen tumența numa kana kerdeona i tume sar amende: saoră murș anda tumende te cinen pes tele. <sup>16</sup> Atuncia va dasa tumen amare ceian, hai lasa anda amende tumarean, si te beșas tumența hai va kerasa andăk than ăk poporo. <sup>17</sup> Dar kana ni așunena te cinen tumen tele, las amare phele hai si te telearas.

<sup>18</sup> Lenghe vorbe placiuias le Hamoros hai leske ciaves le Sihemos. <sup>19</sup> Le tărneske nici ni nakhlo leske anda o șăro ta na kerel e buki kadaia, kă iubilas le ceia le Iakovoski, kă ov sas mai dikhlo ando kher pe dadesko. <sup>20</sup> O Hamor hai peo ciavo Sihem gheles ke poarta le foroski, hai dine дума kadea le manușănghe anda o foro:

— <sup>21</sup> Ăl manuș aven paceasa amende. Te mukas len te beșen ando them hai te phiraven pe turme. O them si baro anda lende. Ame si te las dă romnea lenghe ceian, hai ame das len dă romnea amarean.

<sup>22</sup> Dar ăl manuș kadala kamen te beșen andăk than amența, te avas ăk poporo, numa kana saoră rom an-

\***33:17** Sukot hakeardeol „kovergi”. †**33:20** El Elohe Israel hakeardeol „O Del si o Del le Israelosko”.



da amende si te cinen pes tele, sar si i on cinde tele.  
<sup>23</sup> Nai kadea kã lenghe turme, lengo bravalimos, hai saorã animalea si te aven atuncia amare? Te keras numa so manghen on, kaște beșen amende!

<sup>24</sup> Saorã manuș le foroske așunde katar o Hamor hai katar lesko ciavo Sihem, hai saorã rom sas cinde tele. <sup>25</sup> Le trinengo ghes kana sas lenghe pharo, dui ciave anda le Iakvoske, o Simeon hai o Levi, ăl phral le Dinake, liles pe săbii, dines peste o foro, savo pakealas kã si les pacea, hai mudardes saorã romen. <sup>26</sup> Mudardes le sabiasa le Hamoros hai i leske ciaves le Sihemos, liles le Dina anda o kher le Sihemosko hai teleardes. <sup>27</sup> Ăl ciave le Iakvoske liles ăl bukea le mulenghe hai nangheardes o foro, kã mahrisardes lenghe phea. <sup>28</sup> Lile lenghe brakhean, buznean, guruven hai hãren, sea so sas ando foro hai i po kîmpo, <sup>29</sup> lile saorã bravalimata, lile sar robi lenghe ciaven hai lenghe romnean, hai lile sea so arakhadolas andãl khera. <sup>30</sup> Atuncia o Iakov phendeas le Simeonoske hai le Leveske:

– Tume halen man, te avav dikhlo nasul katar ăl manuș le themoske, ăl kanaanițea hai ăl ferezitãea! Si man țira manuș, hai on si te kiden pes anda ma, si te maren man hai si te merav me hai muro kher.

<sup>31</sup> On dine les anglal:

– Pakeaias kã amari phei si leski kurva?

### O Iakov risailos ko Betel

**35** O Del phendeas le Iakvoske:  
 – Uști, gia ko Betel, beș othe hai vazde othe ăk altari le Devleske, savo sikadilos tuke kana nașãsas katar keo phral o Esau!

<sup>2</sup> O Iakov phendeas pe fameliake hai saorãnghe kai sas lesa:

– Înkalaven le devlen strãiiino anda tumaro mașkar, kerdeon uje hai paruen tumare țoale! <sup>3</sup> Ușten te gias ko Betel! Othe si te vazdav ăk altari le Devleske kai așunde man kana sas manghe pharo, hai sas maņta katar phirdem.

<sup>4</sup> On dine le Iakvos saorã devla strãiiino kai sas len hai ăl toarte kai sas len andãl kan. O Iakov prahosardea len tala o stejari kai si pașa o Sihem. <sup>5</sup> Pala kodoia teleardes. E dar le Devleski ghelis andãl foruri pașal, kadea kã ni gheles pala ăl ciave le Iakvoske. <sup>6</sup> O Iakov hai saorã manuș kai sas lesa aresles ko Luz, savo si o Betel, ando Them Kanaan. <sup>7</sup> Vazdeas ăk altari othe hai ciuteas o anav kodole thaneske: O Del le

Betelosko, kã othe sikadilos leske o Del, kana nașãlas katar peo phral. <sup>8</sup> E Debora, e doika le Rebekaki, mulis hai sas prahome mai tele katar o Betel, tala o stejari. Hai phende leske: O stejari le apseango. <sup>9</sup> O Del sikadilos pale le Iakvoske, pãce boldineailos anda o Padan-Aram, hai binekuvintisardea les. <sup>10</sup> O Del phendeas leske:

– Keo anav si Iakov, dar nai te mai bucios Iakov, hai keo anav si te avel Israel.

Hai kadea ciuteas lesko anav Israel. <sup>11</sup> O Del phendeas leske:

– Me sem o Del o Mai Zuralo. Te keres ciave hai te buteos! Ăk neamo hai mai but neamuri si te kerdeon anda tute, hai si te aves o dad thagarengo. <sup>12</sup> Tuke si te dav o them savo dinem les le Avraamoske hai le Isakoske. Si te dav kadav them ke ciavenghe pala tute.

<sup>13</sup> O Del vazdineailos lestar, anda o than kai dinea leske дума. <sup>14</sup> O Iakov vazdeas ăk stîlpo animasko goghi ando than kai dineasas leske дума o Del, ăk stîlpo barășko animasko goghi, hai ciordeas mol hai untdelemnno opral pã leste anda o Del. <sup>15</sup> O Iakov ciuteas anav le thaneske kai dinea leske дума o Del: Betel.

### E Rahela merel

<sup>16</sup> Pala kodoia telearde anda o Betel. Hai ni aresles ke Efrata, kana le Rahelake avile lake ăl dukha le kerimaske. Sas lan ăk kerimos pharo. <sup>17</sup> Ando timpo kana sas ăl dukha mai phare le kerimaske, e moașa phendea lake:

– Na dara, kã sa ciavo si!

<sup>18</sup> Hai kana oi delas peo sufleto (kã mulis), ciuteas lesko anav Ben-Oni. Dar lesko dad phendea leske Beniamin.\* <sup>19</sup> E Rahela mulis hai sas prahome po drom karing e Efrata, savo si o Betleem. <sup>20</sup> O Iakov vazdeas ăk stîlpo animasko goghi pã lako than le prahomaske. I aghes buciol: O stîlpo poa than le prahomasko le Rahelako. <sup>21</sup> O Israel teleardeas hai kerdeas peo korto încealtar katar e Migdal-Eder. <sup>22</sup> Kana o Israel beșelas ando than kadava, o Ruben ghelos hai sutos le Bilhasa, e roaba kai sas e romni leske dadeski. Hai o Israel așundeas.

### Ăl ciave le Iakvoske

Le Iakvos sas les deșudui ciave. <sup>23</sup> Ăl ciave le Leeake: o Ruben, o ciavo o angluno le Iakvosko, o Simeon, o

\***35:18** O anav Ben-Oni hakeardeol „o ciavo mîrã dukhengo”. O anav Beniamin hakeardeol „o ciavo kai si muro vast o ciacio” (savo si mai bahtalo, mai iubime hai mai zuralo).

Levi, o Iuda, o Isahar hai o Zabulon. <sup>24</sup> Ȃl ciave le Rahelake: O Iosif hai o Beniamin. <sup>25</sup> Ȃl ciave le Bilhake, e roaba le Rahelaki: o Dan hai o Neftali. <sup>26</sup> Ȃl ciave le Zilpake, e roaba le Leeaki: o Gado hai o Așer. Kadala sas Ȃl ciave le Iakovoske kai kerdineaile leske ando Padan-Aram.

### O merimos le Isakosko

<sup>27</sup> O Iakov areslos kȃ peo dad o Isak, ko Mamre, ko Kireat-Arba, kai si o Hebron, kai beșles sar strȃiini o Avraam hai o Isak. <sup>28</sup> Kadikita ghes sas le Isakos: ȃk șȃl hai ohtodeșa bȃrș. <sup>29</sup> O Isak dineas peo duho hai mulos hai nakhlos pașa pe phure, phuro hai ciailo ghesendar. O Esau hai o Iakov, leske ciave, prahosarde les.

### O neamo le Esaosko

**36** Kadala si Ȃl bukea kai kerdiles ando neamo Esau, kai si o Edom. <sup>2</sup> O Esau lilea peske romnea andȃl ceia le kanaanișenghe: le Ada, e cei le hetitoski Elon, le Oholibama, e cei le Anaski, e nepoata le hevitoski Ţibeon, <sup>3</sup> hai le Basmata, e cei le Ismaeloski, e phei le Nebaiotoski. <sup>4</sup> E Ada kerdea le Esaoske le Elifazos, hai e Basmata kerdeas le Reuelos. <sup>5</sup> E Oholibama kerdeas le Ieușos, le Iaelamos hai le Kores. Kadala si Ȃl ciave le Esaoske, kai kerdineailes leske ando Them Kanaan. <sup>6</sup> O Esau lileas pe romnean, pe ciaven hai pe ceian, saorȃ manușȃn anda peo kher, ȃl turme, saorȃ animalea hai sea lengo bravalimos kai kidea les ando Them Kanaan, hai ghelos andȃ aver them, rigate katar peo phral o Iakov. <sup>7</sup> Kȃ len sas len but bravalimos, hai kodolaske ni daștinas te beșen andȃk than: o them kai on beșenas ni mai areselas len, kȃ sas len but animalea. <sup>8</sup> O Esau laciardilos pȃl Plaia le Seiiroske. O Esau, savo si o Edom.

### Ȃl ciave le Esaoske ando Seir

<sup>9</sup> Kadala si Ȃl bukea kai kerdiles ando neamo Esau, o dad le edomișenghe, pȃl Plaia le Seiiroske. <sup>10</sup> Ȃl anava le ciavenghe le Esaoske sas: Elifaz, o ciavo le Adako, e romni le Esaoski; hai o Reuel, o ciavo le Basmatako, e romni le Esaoski. <sup>11</sup> Ȃl ciave le Elifazoske sas o Teman, o Omar, o Ţefo, o Gaetam hai o Kenaz. <sup>12</sup> E Timna sas e roaba kai sas e romni le Elifazoski, o ciavo le Esaosko. Oi kerdeas le Elifazoske le Amalekos. Kadala sas Ȃl nepoșȃ le Adake, e romni le Esaoski. <sup>13</sup> Ȃl ciave le Reueloske sas: o Nahat, o Zerah, o Șama hai o Miza. Kadala sas Ȃl nepoșȃ le Basmatake, e romni le Esaoski. <sup>14</sup> Ȃl ciave le Oholibamake, e cei

le Anaski, e nepoata le Ţibeonoski, e romni le Esaoski sas o Ieuș, o Iaelam hai o Kore, save oi kerdeas len le Esaoske. <sup>15</sup> Kadala si Ȃl fameli le ciavenghe le Esaoske: O Elifaz, o ciavo o angluno le Esaosko, sas o mai phuro le fameliengo Teman, Omar, Ţefo, Kenaz, <sup>16</sup> Kore, Gaetam hai Amalek. Kadala fameli ando Them Edom si Ȃl ciave le Elifazoske, o ciavo le Adako. <sup>17</sup> Kadala si Ȃl ciave le Reueloske, o ciavo le Esaosko: Ȃl fameli Nahat, Zerah, Șama hai Miza. Kadala fameli ando Them Edom si Ȃl ciave le Reueloske, o ciavo le Basmatako, e romni le Esaoski. <sup>18</sup> Kadala si Ȃl ciave le Oholibamake, e romni le Esaoski: Ȃl fameli Ieuș, Iaelam hai Kore. Kadala fameli si Ȃl ciave le Oholibamake, e cei le Anaski, e romni le Esaoski. <sup>19</sup> Kadala sas Ȃl ciave le Esaoske, savo si o Edom, hai kadala si lenghe fameli.

### Ȃl hanamika le Esaoske

<sup>20</sup> Ȃl ciave le Seiiroske o horito, kai beșenas ando them, sas o Lotan, o Șobal, o Ţibeon, o Ana, <sup>21</sup> o Dișon, o Eșter hai o Dișan. Kadala si Ȃl fameli le horișenghe, Ȃl ciave le Seiiroske ando Them Edom. <sup>22</sup> Ȃl ciave le Lotanoske sas o Hori hai o Hemam. (E phei le Lotanoski sas e Timna.) <sup>23</sup> Ȃl ciave le Șobaloske sas o Alvan, o Manahat, o Ebal, o Șefo hai o Onam. <sup>24</sup> Ȃl ciave le Ţibeonoske sas o Aia hai o Ana. O Ana sas kova kai arakhleas Ȃl izvorea Ȃl tate ande mulani, kana sas le hȃrenșa pe dadeske le Ţibeonoske. <sup>25</sup> Ȃl ciave le Anaske sas o Dișon hai e Oholibama, e cei le Anaski. <sup>26</sup> Ȃl ciave le Dișonoske sas o Hemdan, o Eșban, o Itran hai o Keran. <sup>27</sup> Ȃl ciave le Eșeroske sas o Bilhan, o Zaavan hai o Akan. <sup>28</sup> Ȃl ciave le Dișanoske sas o Uș hai o Aran. <sup>29</sup> Ȃl fameli le horișenghe si Ȃl fameli le Lotanoske, le Șobaloske, le Ţibeonoske, le Anaske, <sup>30</sup> le Dișonoske, le Eșeroske hai le Dișanoske. Kadala si Ȃl fameli le horișenghe ando Them Seir.

### Ȃl thagara le Edomoske

<sup>31</sup> Kadala sas Ȃl thagara ando Them Edom gi kai te avel ȃk thagar pȃl israelișea. <sup>32</sup> O Bela, o ciavo le Berosko, sas thagar po Edom, hai o anav leske forosko sas Dinhaba. <sup>33</sup> O Bela mulos, hai andȃ lesko than sas thagar o Iobab, o ciavo le Zerahasko andai Boștra. <sup>34</sup> O Iobab mulos hai andȃ lesko than sas thagar o Hușam, anda o them le temanișenghe. <sup>35</sup> O Hușam mulos, hai andȃ lesko than sas thagar o Hadad, o ciavo le Bedadesko. Ov sas kai mardeas le Madianos ando Them Moab. O anav leske forosko sas Avit. <sup>36</sup> O Hadad mulos, hai andȃ lesko than sas thagar o Samla andai Masreka. <sup>37</sup> O Samla mulos, hai andȃ lesko than sas

thagar o Şaul anda o Rehobot po pai. <sup>38</sup> O Şaul mulos hai andă lesko than sas thagar o Baal-Hanan, o ciavo le Akborosko. <sup>39</sup> O Baal-Hanan, o ciavo le Akborosko mulos, hai andă lesko than sas thagar o Hadar. O anav leske forosko sas Pau. O anav leske romneako sas Mehetabeel, e cei le Matredaki, e cei le Mezahaboski. <sup>40</sup> Fiosavi famelia le Esaoski sas kerdi anda lenghe neamuri hai lenghe thana bucionas pala lenghe fameli. Kadala si ăl anava lenghe famelienghe: ăl fameli Timna, Alva, Ietet, <sup>41</sup> Oholibama, Ela, Pinon, <sup>42</sup> Kenaz, Teman, Mibţar, <sup>43</sup> Magdiel hai Iram. Kadala si ăl fameli le Edomoske — savo sas o Esau, o dad le edomiţengo — pala lenghe gava, andă lengo them.

## O Iosif

(37:1–50:26)

### Ăl sune le Iosifoske

**37** O Iakov beşlos ando Them Kanaan, kai beşlosas sar ăk străiino lesko dad. <sup>2</sup> Kadala si ăl bukea kai kerdiles ando neamo Iakov. O Iosif kana sas les deşiefta bărş, sas ciobano pe phralenţa. Ajutilas le ciaven le Bilhake hai le ciaven le Zilpake, ăl romnea leske dadeske. O Iosif anelas lenghe dadeske veşti nasul anda soste kerenas leske phral. <sup>3</sup> O Israel iubilas mai but le Iosifos dă sar kolavre ciaven leske, kă kerdeasas les kăl phurimata. Hai kerdea leske ăk haina pestriţo. <sup>4</sup> Leske phral dikhles kă lengo dad iubil les mai but dă sar saoră phralen leske hai urîsarde les, kadea kă ni daştinias te phenen leske nici ăk vorba lacii. <sup>5</sup> O Iosif dikhleas ăk suno hai phendea les pe phralenghe, hai urîsarde les mai but. <sup>6</sup> Ov phendea lenghe:

— Aşunen so suno dikhlem! <sup>7</sup> Ame seams ko phandimos le snopengo ando maşkar le kîmposko, hai dikh, muro snopo uştilos hai beşlos andă pîrnen-de. Hai tumare snopi banghiles angla leste.

<sup>8</sup> Leske phral phende leske:

— Kames te aves amaro thagar? Pakeas ciaces kă si te aves amaro stăpîno?

Hai urîsarde les i mai but, andai kauza leske sunenghi hai leske vorbenghi. <sup>9</sup> Ov mai dikhleas aver suno hai phendea les pe phralenghe:

— Aşunen! Mai dikhlem ăk suno! O kham, o cionot hai deşuiekh steale bangheonas angla mande.

<sup>10</sup> Phendea les pe dadeske hai pe phralenghe. Lesko dad halea pes lesa:

— So kames te phenes kadal sunesa? Ta na gîndis kă si te avas me, ki dei hai ke phral te bangheos gi ke phuv angla tute?

<sup>11</sup> Leske phralenghe sas lenghe holi pă leste, dar lesko dad înkeardea goghi ăl bukea kadala.

### Ăl phral le Iosifoske bikinen les

<sup>12</sup> Leske phral gheles ko Sihem, kaşte păştin le brakhean hai le buznean pe dadeske. <sup>13</sup> O Israel phendeas le Iosifoske:

— Ke phral păştin o kîrdo ko Sihem. Kamav te gias lende.

— Mişto — phendeas ov.

<sup>14</sup> O Israel phendeas:

— Rughiv tut, gia hai dikh kana ke phral si mişto hai kana ăl brakhea hai ăl buznea si mişto, hai an manghe veşti lendar!

Dinea les drom andai Har le Hebronoski.

O Iosif areslos ko Sihem. <sup>15</sup> Kana rătăcilas po kîmpo, arakhlea les ăk manuş. O manuş puşlea les:

— So rodes?

— <sup>16</sup> Rodav mîră phralen — dinea anglal o Iosif. — Rughiv tut, phen manghe kai păştin on le brakhean!

<sup>17</sup> Hai o manuş kodova phendeas:

— Teleardes katar. Kă aşundem len phenindos: «Hai te gias ko Dotan!»

O Iosif ghelos pala pe phral hai arakhlea len ko Dotan. <sup>18</sup> On dikhle les dural hai gi kai te paşol lende, hotărîsailes sar te tharen les te mudaren les. <sup>19</sup> On phendes iekh avreske:

— Dikh, kon avel! O thagar le sunengo! <sup>20</sup> Aven anak te mudaras les hai te ciudas les andă iekh andal hainga kadala! Si te phenas kă halea les ăk animalo sâlbatiko, hai si te dikhas so si te avel leske sunenţa!

<sup>21</sup> O Ruben aşundeas hai hastradeas les anda lenghe vast phenindos:

— Ta na mudaras les!

<sup>22</sup> O Ruben phendea lenghe:

— Ta na cioren rat! Mai mişto ciuden les ande haing kadaia ande mulani, dar na ciun o vast pă leste!

Kă kamnos te hastravel les anda lenghe vast hai te înghearel les palpale kă lesko dad. <sup>23</sup> Kana areslos o Iosif kă pe phral, kadala nanghearde les andal leski haina, e haina e pestriţo kai sas pă leste. <sup>24</sup> Lile les hai ciude les ande haing. E haing kadaia sas nanghi, nas pai andă late.

<sup>25</sup> Pala kodoia beşles te han. Vazdindos ăl iakha, dikhles ăk kîrdo ismaeliţengo kai avenas anda o Galaad. Lenghe kămile sas înkărkime tămîiasa, bal-

samosa hai smirnasa, save înghearenas len ando Egipto. <sup>26</sup> Atuncia o Iuda phendeas pe phralenghe:

— So si amen limasko kana mudarasa amare phrales hai garavasa lesko rat? <sup>27</sup> Mai mișto te bikinas les le ismaelițienghe, hai ta na cias o vast pă leste, kă si amaro phral, si amaro rat.

Hai leske phral phendes:

— Mișto.

<sup>28</sup> Kana nakhenas ăl negustorea anda o Madiano, țîrdes hai înkaldes le Iosifos avri andai haing, hai bikinde les pă biș rupea le ismaelițienghe, kai înghearde les ando Egipto.

<sup>29</sup> Kana o Ruben boldineailos ke haing hai dikhleas kă o Iosif ma nas othe, cindeas pe țoale, <sup>30</sup> boldineailos kă pe phral hai phendeas:

— Ma nai o ciavo! Akanak so te kerav?

<sup>31</sup> Atuncia on liles e haina le Iosifoski, cindes ăk țapo, hai ciutes e haina ando rat. <sup>32</sup> Îngheardes pe dadeske e haina e pestrițo hai phendes:

— Dikh so arakhleam! Dikh kana si e haina ke ciaveski sau ni!

<sup>33</sup> O Iakov pringiandea lan hai phendeas:

— Si e haina mîră ciaveski! Ăk animalo sălbatico halea les. O Iosif sas kerdo kotora!

<sup>34</sup> Cindeas pe țoale, hai hureadilos andă goneste, hai jălisardeas but vremea pe ciaves. <sup>35</sup> Saoră ciave hai ceia leske rodenas te mîngîin les, dar ov ni kamelas te avel mîngîime, dar phenelas:

— Rovindos si te giav kă muro ciavo ando kher le mulengo.

Kadea jălisardea les lesko dad. <sup>36</sup> Ăl madianițea bikinde les ando Egipto ko Potifar, ăk ofițeri le faraonosko, o mai baro le străjerengo.

### O Iuda hai e Tamar

**38** Ande vremea kodoia, o Iuda teleardeas katar pe phral hai oprisailos anda peo drom hai acilos kă ăk manuș anda o Adulam, kai buciolas Hira. <sup>2</sup> Othe o Iuda dikhleas le ceia le Șuaski, ăk kanaanitoski; lilea lan dă romni hai suto lasa. <sup>3</sup> Oi acilis khamni hai kerdeas ăk ciavo, saveske ov ciuteas o anav Er. <sup>4</sup> Pale acilis khamni hai kerdeas ăk ciavo saveske oi ciuteas o anav Onan. <sup>5</sup> Pale kerdeas ăk ciavo, saveske oi ciuteas o anav Șela. Kerdea les ando Kezib. <sup>6</sup> O Iuda lilea pe ciaveske le angluneske le Eroske ăk romni po anav Tamar. <sup>7</sup> O Er, o ciavo o angluno le

Iudasko, sas nasul angla o RAI, hai o RAI mudardea les. <sup>8</sup> Atuncia o Iuda phendeas le Onanoske:

— Gia ke romni ke phraleski te avel les ciave ke phrales!\*

<sup>9</sup> O Onan, gianindos kă o ciavo kadava nai te avel lesko, ciorelas pi sămînța p-e phuv kabor drom sovelas le romneasa pe phraleski, ta na del ciave pe phrales. <sup>10</sup> So kerelas ov sas nasul angla o RAI, hai i les mudardea les. <sup>11</sup> Atuncia o Iuda phendea pe boreake le Tamarake:

— Acio phivli ando kher ke dadesko gi kana va bareola muro ciavo o Șela!

Kă gîndisailo kă i o Șela si te merel sar leske phral. E Tamar ghelis hai beșlis ando kher pe dadesko.

<sup>12</sup> Nakhlos but timpo hai e cei le Șuaski, e romni le Iudaski, mulis. Pala so nakhles ăl ghesa le jaleake, o Iuda uștilos ke Timna, kolende kai tunzinas leske brakhean hai leske buznean, ov hai lesko amal, o Hira anda o Adulam. <sup>13</sup> Phendineailos le Tamarake:

— Dikh, keo sokro uștel ke Timna, kaște tunzil le brakhean hai le buznean.

<sup>14</sup> Atuncia oi ciudeas pe țoale le phivlimaske, uciardilis ăk bazmavasa hai hureadilis, hai beșlis ke poarta le Enaiimoski kai si po drom karing e Timna; kă dikhelas kă o Șela kerdilosas baro, hai oi ni sas leske dini dă romni. <sup>15</sup> O Iuda dikhlea lan hai gîndisailos kă si ăk kurva, kă uciardeasas peo mui. <sup>16</sup> Oprisailos late anda peo drom hai phendeas:

— Muk man te sovav tusa!

Kă ni pringiandea lan kă sas leski bori. Oi phendeas:

— So des man te soves manța?

<sup>17</sup> Ov dinea lan anglal:

— Si te dav tuke drom ăk iedo anda muro kîrdo.

Oi phendeas:

— Numa kana mukesa manghe gajo gi kana des les drom.

<sup>18</sup> Ov dinea lan anglal:

— So gajo te dav tut?

Oi phendeas:

— Keo sigilo pe doreasa hai e rovli kai si tut ando vast.

Ov dinea len lake. Pala kodoia sutos lasa, hai oi acilis khamni lestar. <sup>19</sup> Oi uștilis hai teleardeas. Ciudeas e bazmava hai hureadilis pale andăl țoale le phivlimaske. <sup>20</sup> O Iuda dineas drom le iedos pă peo amal anda o Adulam, kaște înkalavel o gajo andal vast le

\***38:8** Ando timpo kadal paramiciako ciacii, kadea sas ăl obiceia: kana merelas keo phral hai nas les ciave, lesas leske romnea (ke kumnata) te keres ciave ke phraleske andă lesko than. Deuteronomo 25:5

romneake. Dar ov ni arakhlea lan. <sup>21</sup> Pușleas le manușan le thaneske:

— Kai si e kurva kai beșelas kathe ko Enaim, po drom?

On dine les anglal:

— Nas nici ăk kurva kathe.

<sup>22</sup> Ov boldineailos ko Iuda hai phendea leske:

— Ni arakhlem lan, hai i ăl manuș le thaneske phendes: «Nas nici ăk kurva kathe.»

<sup>23</sup> O Iuda phendeas:

— Te înkearel so lileas, numa ta na kerdeos la-giaveske. Dikh, dinem drom o iedo kadava, hai ni arakhlean lan.

<sup>24</sup> Kam pala trin cion phendineailos le Iudaske:

— E Tamar, ki bori kurvisardeas hai dikh, acilis khamni păce kurvisardeas.

Hai o Iuda phendeas:

— Înkalaven lan avri te avel phabardi!

<sup>25</sup> Kana înghearenas lan, oi dinea drom te phenen lake sokroske:

— Katar o manuș kaske si ăl bukea kadala, acilem me khamni. Dikh, rughiv tut, kasko si o sigilo kadava, e dori kadaia hai kadaia rovli?

<sup>26</sup> O Iuda pringiandea len hai phendeas:

— Si mai ciacii dă sar mande, kă ni dinem lan dă romni mîră ciaveske le Ţelaske.

Dă atunci ni mai sutos lasa. <sup>27</sup> Kana avilis laki vremea te kerel, dikh, andă lako pâr sas dui clave. <sup>28</sup> Ando timpo le kerimasko, iekh înkaladeas o vast anglal. E moașa lileas lesko vast hai phangleas les ăk thavesa lolo, phenindos:

— Kadava înklistos anglal.

<sup>29</sup> Dar kana ov țîrdelas o vast palpale, înklistos lesko phral. Atunci e moașa phendeas:

— So pharaiimos kerdean!

Kodolaske lesko anav sas ciutino Pereț. <sup>30</sup> Palal înklistos lesko phral, saves sas les o thav lolo ko vast, hai lesko anav sas ciutino Zerah.

### O Iosif ando kher le Potifarosko

**39** O Iosif sas îngheardo ando Egipto. O Potifar, ăk ofițeri le faraonosko, o mai baro le stră-jerengo, ăk egipteano, kindea les katar ăl ismaelițea kai andesas les othe. <sup>2</sup> O RAI sas le Iosifosa, kadea kă sea gialas leske mișto. Ov beșelas ando kher pe stăpînosko, o egipteano. <sup>3</sup> Lesko stăpîno dikhleas kă o RAI

si lesa, hai kă o RAI kerel te gial leske mișto andă sea so kerel ov. <sup>4</sup> O Iosif sas lacio angla peo stăpîno, kai lilea les te slujil leske. Ciutea les o baro pe kheresko hai dinea les andă lesko vast sea so sas les. <sup>5</sup> Kana o Potifar ciutea les o baro pă peo kher, hai pă sea so sas les, o RAI binekuvintisardeas o kher le egipteanosko, andai kauza le Iosifoski. E binekuvîntarea le RAieski sas pă sea so sas les les, kai sas khere sau ko kîmpo. <sup>6</sup> O egipteano mukleas pâl vast le Iosifoske sea so sas les, hai les ni mai trăbulas te mai hal les e grija, numa le hamaski kai halas les.†

O Iosif sas șukar ko korpo hai mîndro ko mui. <sup>7</sup> Pala ăk vremea, e romni leske stăpînoski ciuteas ăl iakha po Iosif hai phendeas:

— Sov manța!

<sup>8</sup> Ov ni kamnos hai phendea lake:

— Dikh kă muro stăpîno ni phiravel grija khances-tar anda o kher, hai dinea man po vast sea so si les.

<sup>9</sup> Ov nai mai baro dă sar mande andă kadav kher, hai ni oprisardea manghe khanci, numa tut, kă san leski romni. Sar daștiv me te kerav ăk nasulimos kadea dă baro hai te kerav bezeh kontra le Devleski?

<sup>10</sup> Makar kă oi andă fiosavo ghes delas duma le Iosifoske, ov ni kamnos te sovel hai te avel lasa. <sup>11</sup> Andăk ghes, kana ghelos ando kher te kerel pi buki hai kana nas othe nici iekh andal manuș le khereske, <sup>12</sup> oi astardea les hainatar, phenindos leske:

— Sov manța!

Dar ov muklea lake e haina ando vast hai nașlos avri anda o kher. <sup>13</sup> Kana dikhleas oi kă mukleas lake e haina ando vast hai nașlosas avri, <sup>14</sup> dineas mui le manușan anda o kher hai phendea lenghe:

— Dikhen, andea amenghe ăk evreeo te bășkălil amen! Kadav evreeo avilos mande kaște sovel manța, dar me zbărîsardem ando mui o baro. <sup>15</sup> Kana așundeas kă vazdav o glaso hai dav mui, mukleas pi haina pașa mande hai nașlos avri.

<sup>16</sup> Hai înkeardeas e haina le Iosifoski pașa peste gi kana avilos khere lesko stăpîno. <sup>17</sup> Atunci phendea leske sa kodoi paramici:

— O robo kadava, o evreeo, saves andean les amen-ghe, avilos mande te bășkălil man. <sup>18</sup> Kana zbărîsardem hai dinem mui, mukleas pi haina pașa mande hai nașlos avri.

<sup>19</sup> Kana o stăpîno le Iosifosko așundeas ăl vorbe pe romneake: „Dikh so kerdea manghe keo robo!”,

\***38:29** O anav Pereț hakeardeol pharaiimos.

†**39:6** Ando originalo daștil te hakeardeol dui bukea. 1: Halas les e grija numa anda peste. 2: Halas les e grija leske hamaski, kă le Iosifos nas les voia te kerel hamos le egipteianghe.

holeailos nasul. <sup>20</sup> Lileas le Iosifos hai ciudea les ando phandaiimos, ando than kai sas ăl phandade le thagareske.

### O Iosif ando phandaiimos

Ando timpo so o Iosif beşelas othe ando phandaiimos, <sup>21</sup> o RAI sas lesa hai sikadea leske pi mila kai aciul. Kerdea les te avel lacio angla o mai baro le phandaiimasko. <sup>22</sup> Hai o mai baro le phandaiimasko dinea les pă lesko vast saoră phandaden kai sas ando phandaiimos. Hai khanci ni kerdeolas othe, numa prin leste. <sup>23</sup> O mai baro le phandaiimasko ni mai halas les e grija khanceski anda so sas le Iosifos ando vast, kă sas o RAI lesa. O RAI kerelas te gial leske mişto andă sea so kerelas ov.

### Dui andal phandade si len pok suno

**40** Pala ăk vremea, o paharniko hai o brutari le thagaresko ando Egipto kerde nasulimos pe stăpînoske. <sup>2</sup> O faraono holeailos păl dui slujitorea pire: po mai baro le paharnicengo, hai po mai baro le brutarengo. <sup>3</sup> Ciutea len te aven păzime ando kher le mai baresko le străjerengo, ando phandaiimos kai sas o Iosif phandado. <sup>4</sup> O mai baro le străjerengo ciuteas le Iosifos te slujil lenghe.

Pala so beşles mai but vremea phandade <sup>5</sup> (o paharniko hai o brutari le thagaresko le Egiptosko, save sas phandade ando phandaiimos), dikhles andăk reat ăl dui pok suno, hai fiosavo suno sas les aver tălmăcirea. <sup>6</sup> O Iosif, kana avilos de tehara lende, dikhleas pă lende. Hai dikhlea len holeame. <sup>7</sup> Puşleas le slujitoren le faraonoske, save sas lesa phandade ando phandaiimos leske stăpînosko:

— Soste sen holeame aghes?

<sup>8</sup> On dine les anglal:

— Dikhleam ăk suno hai nai koniva te tălmăcil les.

O Iosif phendea lenghe:

— Ni gianen kă e tălmăcirea si katar o Del? Phenen manghe so suno dikhlen!

<sup>9</sup> O mai baro le paharnicengo phendea le Iosifoske peo suno:

— Andă muro suno me dikhlem ăk viţa angla mande. <sup>10</sup> E viţa kadaia sas lan trin mlădiţea. Pala kodoia dineas ăl frunze, kerdeas lulughea hai e drakh pakilis. <sup>11</sup> O paharo le faraonosko sas andă muro vast. Me lilem ăl drakha, înkheardem len ando paharo le faraonosko, hai ciutem o paharo ando vast le faraonosko.

<sup>12</sup> O Iosif phendea leske:

— E tălmăcirea ke suneski si kadea: Ăl trin mlădiţe si trin ghes. <sup>13</sup> Pa trin ghes o faraono si te vazdel keo şăro sar sas, si te ciul tut pale andă ki slujba hai si te cius pale o paharo ando vast le faraonosko, sar kere-sas mai anglal, kana sanas lesko paharniko. <sup>14</sup> Dar te anes tuke goghi i mandar kana avesa ko miştimos, hai rughev tut te sikaves manghe miştimos! Ciu ăk vorba lacii anda mande ko faraono hai înkal man anda o kher kadava! <sup>15</sup> Kă semas lilo silasa anda o them le evreengo, hai kear kathe ni kerdem khanci te avav ciutino andă kadai haing.

<sup>16</sup> O mai baro le brutarengo, dikhindos kă o Iosif dineas ăk tălmăcirea lacii, phendeas:

— Dikhlem i me ăk suno. Pă muro şăro sas trin koşuri marneske. <sup>17</sup> Ando koşo opral sas saoră feluri marneske hai guglimaske kerde anda o faraono. Dar ăl ciriklea hanas len anda o koşo kai sas pă muro şăro.

<sup>18</sup> O Iosif dineas anglal:

— E tălmăcirea ke suneski si kadea: Ăl trin koşuri si trin ghes. <sup>19</sup> Pala trin ghes, o faraono si te vazdel keo şăro tutar, si te ciul tut păk kaşţ hai keo mas si te han les ăl ciriklea.

<sup>20</sup> Andă le trinengo ghes sas o ghes le faraonosko. Ov dineas ăk sinia anda saoră slujitorea pire. Vazdeas o şăro le mai baresko le paharnicengo sar sas hai ciuteas o şăro le mai baresko le brutarengo angla pe slujitorea. <sup>21</sup> Le mai bares le paharnicengo ciutea les pale andă leski buki dă paharniko, hai ov ciuteas pale o paharo ando vast le faraonosko, <sup>22</sup> dar le mai bares le brutarengo spînzurisardea les, sar phendeas o Iosif pala lengo suno. <sup>23</sup> Dar o mai baro le paharnicengo ni mai andea peske goghi ko Iosif. Bistardea les.

### Ăl sune le faraonoske

**41** Pala dui bărş, o faraono dikhleas suno kă beşelas paşa o Pai o Nilo, <sup>2</sup> kana iefta gurumnea şukar hai pravardea înkliste anda o Nilo hai începouailes te han maşkar ăl trestii. <sup>3</sup> Pala lende mai înkliste anda o Nilo aver iefta gurumnea, giungalea hai sanea, hai oprisailes paşa lende p-e rig le Niloski. <sup>4</sup> Ăl gurumnea giungalea hai sanea hales kolen iefta gurumnea şukar hai pravardea. Hai o faraono uştilos andai lindri. <sup>5</sup> Pale sutos hai dikhleas pale suno. Iefta spicea ghiveske pravarde hai lace bariles păk sulum. <sup>6</sup> Hai pala lende înkliste aver iefta spicea sane hai phabarde katar e braval tati. <sup>7</sup> Ăl spicea ăl sane hales kolen iefta spicea pravarde hai pherde. O faraono uştilos hai dineas pi seama kă sas ăk su-

no. <sup>8</sup> Detehara, o faraono holeailos hai dinea drom te aven saoră vrăjitorea hai saoră manuș gogheasa le Egiptoske. Phendea lenghe pe sune, dar koniva ni daștisailos te tălmăcil len le faraonoske.

<sup>9</sup> Atuncia o mai baro le paharnicengo phendeas le faraonoske:

— Aghes anav manghe goghi katar mîră doșa. <sup>10</sup> O faraono holeailosas pă pe slujitorea, hai ciudeasas amen ando phandaiimos, ando kher le mai baresko le străjerengo, man hai le mai bares le brutarengo. <sup>11</sup> Ame dikhleam pok suno andăk reat, hai fiosavo suno sas les leski tălmăcirea. <sup>12</sup> Sas othe amența ăk evreeo tărno, robo ko mai baro le străjerengo. Phendeam leske amare sune, hai ov tălmăcisardeas amare sune. <sup>13</sup> Ăl bukea kerdiles sar ov phendeas. Me semas ciutino pale andă mîrî buki, hai o mai baro kolengo kai keren marno sas spînzurime.

### O Iosif tălmăcil ăl sune le faraonoske

<sup>14</sup> O faraono dinea drom te anen le Iosifos. Înkalade les sigo andai haing le phandaiimaski. Pala so o Iosif ranglea pes hai parubdea pe țeale, ghelos ko faraono. <sup>15</sup> O faraono phendeas le Iosifoske:

— Dikhlem ăk suno, dar koniva ni daștil te tălmăcil les. Dar așundem kă tu sar așunesa ăk suno, i tălmăcis les.

<sup>16</sup> O Iosif dineas anglal le faraonos:

— Na mandar, hai katar o Del si o dimos anglal te avel pacea le faraonos.

<sup>17</sup> O faraono phendeas atunci le Iosifoske:

— Andă muro suno me beșavas po malo le Nilosko, <sup>18</sup> kana iefta gurunnea pravardea hai șukar înklite anda o Nilo hai începosailles te han mașkar ăl trestii. <sup>19</sup> Pala lende mai înklite aver iefta gurunnea șukea, giungalea hai sanardea. Ni mai dikhlem aver kadea dă giungalea andă saoro Them le Egiptosko. <sup>20</sup> Ăl gurunnea kai sas sanea hai giungalea hales le iefta gurunnea kai înklite anglal. <sup>21</sup> Hale len hai ni pringiandeolas kă gheles andă lengo pār, ba sas sa kadea dă giungalea sar anglal. Hai uștilem.

<sup>22</sup> Mai dikhlem ăk suno: iefta spicea ghiveske pherde hai lace bariles păk sulum. <sup>23</sup> Pala lende înklite aver iefta spicea șuke, sane hai phabarde katar e braval tati. <sup>24</sup> Ăl spicea ăl sane hales ăl iefta spicea lace. Kana phendem ăl bukea kadala le vrăjitorenghe, koniva ni daștisailos te tălmăcil len manghe.

<sup>25</sup> O Iosif phendeas le faraonoske:

— Ăl sune le faraonoske hakeardeol andăk buki. O Del sikadeas le faraonoske so si te kerel. <sup>26</sup> Ăl iefta gurunnea lacea si iefta bărș, hai kola iefta spicea

lace si iefta bărș: ăl sune hakeardeon andă ăk buki. <sup>27</sup> Ăl iefta gurunnea sanardea hai giungalea, kai înklites pala kola anglune, hakeardeol iefta bărș, hai ăl iefta spicea nanghe, phabarde katar e braval tati, si te avel sa iefta bărș bokhake. <sup>28</sup> Kadea, pala sar phendem le faraonoske, o Del sikadeas le faraonoske so si te kerel. <sup>29</sup> Dikh, si te avel iefta bărș pherde hamos pă saoro Them le Egiptosko. <sup>30</sup> Pala lende va avena iefta bărș bokhake, kadea kă si te bistrel pes saoră pherimos kadava ando Them le Egiptosko hai e bokh va ciorarela o them. <sup>31</sup> E bokh kadaia kai si te avel si kadea dă bari kă nai te mai anen peske goghi katar o pherimos le hamasko ando them. <sup>32</sup> O faraono dikhleas o suno dui drom, kă e buki kadaia si hotărîme katar o Del, hai o Del si te kerel lan sigo.

<sup>33</sup> Akanak, o faraono te arakhel ăk manuș kai pringianel but hai si gogheasa te ciul les ando șăro le Themosko le Egiptosko. <sup>34</sup> O faraono te ciul manuș ando them save așunen katar kadav manuș, kaște kiden le pangenghi rig andal roade le Egiptoske ando timpo le iefta bărșengo kai si pherde hamos. <sup>35</sup> Te kiden saoro hamos andăl bărșa kadala lace kai si te aven, hai talai komanda le faraonoski te keren grămezi ghiveske andăl foruri, hai te păzin len. <sup>36</sup> O hamos kadava si te avel o hamos le themosko andal iefta bărș le bokhake save si te aven ando Them le Egiptosko, kaște na hasaol o them bokhatar.

### O Iosif aresel baro

<sup>37</sup> Kadaia placiuias le faraonos hai saoră slujitoren leske. <sup>38</sup> O faraono phendeas pe slujitorenghe:

— Daștisas ame te arakhas ăk manuș sar kadava, saves te avel andă leste o Duho le Devlesko?

<sup>39</sup> O faraono phendeas le Iosifoske:

— Kă o Del sikadea tuke saoră bukea kadala, nai koniva kai pringianel kadea dă but hai si gogheasa sar tute. <sup>40</sup> Kerav tut mai baro pă muro kher, hai saoro poporo muro va kerena so tu phenes. Numa me si te avav mai baro tutar kă me sem o thagar.

<sup>41</sup> O faraono phendeas le Iosifoske:

— Akanak kerav tut stăpîno pă saoro Them le Egiptosko.

<sup>42</sup> O faraono înkaladeas pi angrusti anda o nai hai ciutea lan ando nai le Iosifosko, huradea les țealența sane inoske hai ciutea leske ăk lanțo sumnakasko ke kor. <sup>43</sup> Vazdea les ando urdon sar le duiengo manuș ando them hai denas mui angla leste:

— Andă kociande!

Kadea areslos ov o mai baro pă saoro Them le Egiptosko. <sup>44</sup> Hai mai phendeas le Iosifoske:

— Me sem o faraono. Dar bi kiro koniva nai te vazdel o vast, nici o pîrno andă saoro Them le Egiptosko.

<sup>45</sup> O faraono ciuteas le Iosifoske o anav Țafnat-Paneeah, hai dinea les dă romni le Asnata, e cei le Poti-Feraski, o rașai le forosko On. Kadea kerdilos o Iosif rai po Them le Egiptosko.

<sup>46</sup> Le Iosifos sas les treanda bârș kana beșlos angla o faraono, o thagar le Egiptosko. Atuncia teleardeas katar o faraono hai phirdeas andă saoro Them le Egiptosko. <sup>47</sup> Ando timpo le ieftha bârșengo pherde, e phuv dineas hamos but. <sup>48</sup> O Iosif kideas saoro hamos anda kadala ieftha bârș ando Them le Egiptosko. Ciuteas o hamos andăl foruri, ciutindos andă fiosa-vo foro o hamos poa kîmpo pașal. <sup>49</sup> O Iosif kideas kadea dă but ghiv sar o kișai le bare paiesko, kă ni mai ramosardes, kă ni mai daștilas pes te sokotin.

<sup>50</sup> Angla ăl bârșa le bokhake, e Asnat, e cei le Poti-Feraski, o rașai le forosko On, kerdea le Iosifoske dui ciave. <sup>51</sup> O Iosif ciuteas le anglune ciaveske o anav Manase,\* kă phendeas ov:

— O Del kerdea man te bistrav saoră holarimata mîră hai saoro kher mîră dadesko.

<sup>52</sup> Koleske le duiengo ciuteas lesko anav Efraim,†

— Kăci — ov phendeas — o Del dinea man ciave ando them kai me suferisardem.

<sup>53</sup> Ăl ieftha bârș pherde hamos ando Them le Egiptosko nakhles, <sup>54</sup> hai începosailles ăl ieftha bârș le bokhake, kadea sar phendeas o Iosif. Andă saoră thema sas bokh, dar andă saoro Them le Egiptosko sas hamos. <sup>55</sup> Kana bokhailos saoro Them le Egiptosko, o poporo dine mui ko faraono anda hamaste. O faraono phendeas saoră egipteienghe:

— Gian ko Iosif hai keren so va phenela ov!

<sup>56</sup> Kana e bokh sas pă saoră phuv, o Iosif putardeas saoră thana hamasa te bikinel ghiv le egipteienghe. E bokh sas bari kear ando Them le Egiptosko, <sup>57</sup> dar pa saoră phuv gianas ando Egipto te kinen ghiv katar o Iosif, kă pă saoră phuv sas bokh bari.

### Ăl phral le Iosifoske gian ando Egipto

**42** Kana o Iakov așundeas kă ando Egipto si ghiv, phendeas pe ciavenghe:

— Soste dikhen tumen iekh pă avreste? <sup>2</sup> Dikh, așundem kă si ghiv ando Egipto. Gian hai kinen ghiv othar ta na meras, hai te trais!

<sup>3</sup> Kadea deș phral le Iosifoske gheles ando Egipto kaște kinen ghiv. <sup>4</sup> Dar o Benjamin, o phral le Iosifosko, nas dino drom lența, kă o Iakov darailos ta na kerdeol leske daicii nasul. <sup>5</sup> Ăl ciave le Israeloske areles andăk than avrența kai gianas te kinen ghiv, kăci ando Kanaan sas bokh. <sup>6</sup> O Iosif sas o baro le themosko, ov bikinelas ghiv kă saoro poporo pa-i phuv. Ăl phral le Iosifoske aviles hai banghiles le mosa ke phuv angla leste. <sup>7</sup> O Iosif, sar dikhleas pe phralen, pringiandea len, hai kerdilos kă si lenghe străiino. Dinea lenghe duma zurales:

— Katar aven?

On dine les anglal:

— Anda o Them Kanaan kaște kinas hamos.

<sup>8</sup> Ov pringiandea pe phralen, dar on ni pringian-de les.

<sup>9</sup> O Iosif andea peske goghi andal sune kai sas anda lende hai phendea lenghe:

— Tume sen iskoade: avilen numa te dikhen ăl thana sane le themoske!

<sup>10</sup> On dines anglal:

— Na, muro rai, ke robi aviles te kinen hamos!

<sup>11</sup> Ame sea seam ăl ciave sa ăk manușaske, seam manuș gogheaver, ke robi nai iskoade.

<sup>12</sup> Ov phendea lenghe:

— Ba ni, avilen te dikhen ăl thana sane le themoske!

<sup>13</sup> On dines anglal:

— Ame, ke robi, seam deșdui phral, ăl ciave sa ăk manușaske, anda o Them Kanaan. O mai tărno si aghes amare dadesa, hai iekh ma nai.

<sup>14</sup> O Iosif phendea lenghe:

— Si sar phendem tumenghe me: sen iskoadel!

<sup>15</sup> Ita, kadea si te gianav kana sen ciace: p-e viața le faraonoski kă nai te telearen katar gi kana ni avela tumaro phral o tărno. <sup>16</sup> Den drom iekhes anda tumende te anel tumare phrales, hai tume acion phandade! Tumare vorbe si te aven ciutine ke proba, kana sen ciace. Kana ni, p-e viața le faraonoski, kă sen iskoade!

<sup>17</sup> Hai ciuteas saorăn trin ghes ando phandaiimos.

<sup>18</sup> Le trinengo ghes o Iosif phendea lenghe:

— Kana kerena e buki kadaia, mukav tumen te train, kă darav katar o Del: <sup>19</sup> Kana sen manuș ciace, te aciol iekh anda tumende phandado, hai kolaver te telearen, len ghiv ta na suferin tumare fameli bo-

\*41:51 Manase hakeardeol ande cib ebraiko: „kova kai kerel man te bistrav”.

†41:52 Efraim hakeardeol ande cib ebraiko: „dinea man ciave”.



khatar! <sup>20</sup> Anen manghe tumare phrales le tärnes, kašte gianglon pes tumare vorbe, hai ta na meren!

Kadea kerdes. <sup>21</sup> Hai phendes iekh avreske:

— Ciaces seam pedepsime anda soste kerdeam amare phraleske, kã dikhleam lesko kino kana ruhilas amen, hai ni aşundeam les. Kodolaske avilos pã amende o kino kadava.

<sup>22</sup> O Ruben dineas anglal:

— Ni phenavas tumenghe me ta na keren nasul le ciaveske? Dar ni aşunden. Akanak trãbul te pokinas anda lesko rat.

<sup>23</sup> On ni gianenas kã o Iosif hakearelas len, kã delas дума lența prin ãk tãlmaci. <sup>24</sup> O Iosif boldineailos le zeianța lende hai ruias. Pala kodoia boldineailos pale hai dinea lenghe дума, hai lileas anda lende le Simeonos hai phanglea les angla lende.

### Ăl phral le Iosifoske bolden pes

<sup>25</sup> O Iosif poruncisardeas te pherdeon lenghe gone ghivesa, te ciun o rupo fiosavesko andã lesko gono, hai te den len hamos anda o drom. Hai kadea kerdilos. <sup>26</sup> On ciutes peo ghiv pãl hãra hai teleardes.

<sup>27</sup> Kana beşles e reat, iekh anda lende putardeas peo gono te del hamos le hãres. Dikhleas o rupo ando mui le gonesko, <sup>28</sup> hai phendeas pe phralenghe:

— Muro rupo dinea les manghe palpale, italo andã muro gono!

Atuncia sas lenghe dar hai phendes iekh avreske izdrandos:

— So kerdea amenghe o Del?

<sup>29</sup> Kana boldineailos kã lengo dad, o Iakov, ando Them Kanaan, phende leske sea so kerdineailos pes lenghe:

— <sup>30</sup> O manuş kodova, kai si o rai le themosko, dinea amenghe дума zurales hai lileas ame sar iskoade. <sup>31</sup> Ame phendeam leske: «Seam manuş gogheaver, ni seam iskoade. <sup>32</sup> Seam deşudui phral, ãl ciave katar ãk dad. Iekh ma nai, hai o mai tärno si akanak amare dadesa ando Them Kanaan.» <sup>33</sup> O manuş kodova, savo si o rai le themosko, phendeas amenghe: «Dikh sar pringianav kana sen manuş gogheaver! Muken manghe iekh anda tumende, len hamos anda tumare fameli, telearen, <sup>34</sup> hai anen manghe tumare phrales le tärnes! Kadea si te gianav kã ni sen iskoade, hai sen manuş ciace. Pala kodoia si te dav tumen palpale tumare phrales hai daştin te keren kinimata ando them.»

<sup>35</sup> Kana nangheardes pe gone, dikh kã o gonoro le ruşosa fiosavesko sas andã lesko gono! Kana on

hai lengo dad dikhles ãl gonorã le ruşosa, darailos.

<sup>36</sup> Lengo dad, o Iakov, phendeas lenghe:

— Muklen man bi ciavengo! O Iosif ma nai, o Simeon ma nai, hai kamen te len i le Beniaminos. Sea aviles pã muro şãro!

<sup>37</sup> O Ruben phendeas pe dadeske:

— Te mudares mîrã duien ciaven, kana ni anava palpale le Beniaminos! De les andã muro vast, hai si te anav les tuke palpale.

<sup>38</sup> O Iakov phendeas:

— Muro ciavo nai te gial tumentã, kã lesko phral mulos, hai ov acilos korkoro. Kana kerdeola leske daicii nasul pã kadav drom, kadea dã but si te holearen man kã mîrã bal ãl parne si te gian ando kher le mulengo.

### Ăl phral le Iosifoske pale gian ando Egipto

**43** E bokh sas bari ando them. <sup>2</sup> Kana haies saoro ghiv kai andesas les anda o Egipto, lengo dad phendeas lenghe:

— Gian pale hai kinen amenghe ãk țira hamasko!

<sup>3</sup> O Iuda dinea les anglal:

— O manuş kodova phendea amenghe te hakearas: «Ta na maladon mañta gi kana tumaro phral nai te avel tumentã!» <sup>4</sup> Deci kana kames te des drom amare phrales amența, si te gias hai si te kinas tuke hamos. <sup>5</sup> Dar kana ni kamesa te des les drom, nai te gias, kã o manuş kodova phendea amenghe: «Ta na maladon mañta gi kana tumaro phral nai te avel tumentã!»

<sup>6</sup> O Israel phendeas atunci:

— Soste kerden manghe ãk nasulimos kadea, phenindos kodole manuşãske kã mai si tumen ãk phral?

<sup>7</sup> On dines anglal:

— O manuş kodova puşlea amen mişto anda amende hai amaro neamo: «Mai trail tumaro dad? Mai si tumen dak phral?» Hai ame dineam les anglal kã leske pucimata. Sar daştisas ame te gianas kã si te phenel: «Anen tumare phrales?»

<sup>8</sup> O Iuda phendeas le Israeloske, pe dadeske:

— De drom le ciavorãs mañta, kaşte telearas sigo, kaşte trais hai ta na meras, ame, tu hai amare ciave țfine. <sup>9</sup> Me ciav man gajo anda leste. Mandar te manghes les palpale! Kana ni anava les tute palpale, hai ni ciava les angla tute, te avav doşalo angla tute saorã viața mîrî! <sup>10</sup> Ta na beşleamas, dui drom gheleamas hai avileamas gi akanak.

<sup>11</sup> O Israel, lengo dad, phendea lenghe:

— Kana si kadea, keren kadea: len tumenghe andãl gone daicii anda mai lace roade le themoske, kaşte inghearen ãk daro le manuşãske kodoleske: ãk țira

balsamo hai ăk țîra abghin, tămîia hai smirna, fisticoko hai migdale. <sup>12</sup> Len tumența duvar mai but rupo! Înghearen palpale o rupo kai ciutes les tumenghe ando mui le gonengo! Daștil pes kă sas ăk greșala. <sup>13</sup> Len i tumare phrales hai bolden tumen sigo ko manuș kodova! <sup>14</sup> O Del o Mai Zuralo te kerel tumen te avel tumen nakhimos angla o manuș kodova! Hai te mukel te boldel pes tumența kolavres phrales tumares hai i le Beniaminos! Hai me, kana trăbula te aciov bi ciavengo, atuncia te aciov!

<sup>15</sup> Liles o daro, liles pesa duvar mai but rupo hai i le Beniaminos, gheles sigo ando Egipto, hai sikadiles angla o Iosif. <sup>16</sup> Kana o Iosif dikhleas le Beniaminos lența, phendeas le manușăske kai sas ciutino baro pă lesko kher:

— Înghear kal manușân ando kher, cin ăk animalo hai ker hamos kă ăl manuș kadala si te han mañța ko mașkar le ghesesko.

<sup>17</sup> O manuș kodova kerdeas so poruncisardeas leske o Iosif hai îngheardeas le manușân ko kher le Iosifosko. <sup>18</sup> On darailles kana îngheardea len ko kher le Iosifosko hai phendes:

— Înghearel amen kathe andai kauza le ruposki kai sas ciutino andă amare gone e data kai nakhlis, kamen te peren pă amende hai te înkearen amen kaște len amen robi hai te ciun o vast pă amare hăra.

<sup>19</sup> Pașile pașa o manuș kai sas ciutino baro po kher le Iosifosko hai phende leske ko udar le kheresko:

— <sup>20</sup> Iertisar amen, raia, ame mai seams ăk data kathe, kaște kinas hamos. <sup>21</sup> Pala kodoia, kana opri-saileam e reat, deskeardeam amare gone hai dikh! O rupo fiosavesko sas ando mui le gonesko, saoro rupo amaro! Akanak andeam les palpale. <sup>22</sup> Andeam i aver rupo, kaște kinas hamos. Ni gianas kon ciuteas o rupo andă amare gone.

<sup>23</sup> Ov dinea len anglal:

— Aven gogheaver! Na daran! O Del tumaro, o Del tumare dadesko dinea tumen ăk komoara andăl gone. Me primisardem tumaro rupo.

Hai andinea lenghe le Simeonos. <sup>24</sup> O manuș îngheardea len ando kher le Iosifosko, dinea len pai te thoven pe pîrne hai dineas hamos lenghe hăren. <sup>25</sup> On pregătisardes o daro gi kai te avel o Iosif, ko mașkar le ghesesko, kă așundesas kă si te han lesa. <sup>26</sup> Kana areslos o Iosif khere, andine leske ăl daruri ando kher. Banghiles angla leste gi ke phuv. <sup>27</sup> Ov pușlea len sastimastar, hai mai phendeas:

— Tumaro dad o phuro, anda savo dinen дума, si sastevesto? Mai trail?

<sup>28</sup> On dines anglal:

— Keo robo, amaro dad, trail hai si sastevesto.

Dine kocia hai banghiles. <sup>29</sup> O Iosif vazdeas ăl iakha hai dikhleas pe phrales le Beniaminos, o ciavo leske dako, hai phendeas:

— Kadava si tumaro phral o tărno anda savo phenden manghe?

Hai phendea leske:

— O Del te avel lacio tusa, muro ciavo!

<sup>30</sup> O Iosif înklistos sigo, kă phabolas lesko ilo anda lesko phral hai avelas leske te rovel. Ghelos andăk hodaia hai othe ruias. <sup>31</sup> Pala so thodea pes poa mui, înklistos, zurailos hai phendeas:

— Anen te has!

<sup>32</sup> Andes le Iosifoske rigate, leske phralenghe rigate hai le egipteianghe kai hanas lesa rigate, kă ăl egipteia ni daștinas te han le evreența, kă e buki kadaia anda lende sas giungalimos. <sup>33</sup> Ăl phral le Iosifoske sas ciutine ke sinia angla leste, katar o mai baro gi ko mai tărno. Hai dikhenas pes iekh pă aver mirimasa. <sup>34</sup> O Iosif ciuteas te den len anda o hamos kai sas angla leste fiosaves pok kotor, dar o Benjamin primisardeas pangi drom mai but dă sar kolaver. Piles hai matiles andăk than lesa.

## E proba e paluni

**44** O Iosif poruncisardeas le manușăske kai sas ciutino baro pă lesko kher:

— Pher hamasa ăl gone le romenghe, kabor daștin te înghearen, hai cius fiosaveske lesko rupo ando mui leske gonesko! <sup>2</sup> Te cius i muro paharo, o paharo le ruposko, ando mui le gonesko le mai tărnesko, andăk than le ruposa anda lesko ghiv!

O manuș kerdeas sar phendeas leske o Iosif. <sup>3</sup> De tehara andai reat dines o drom le manusăngo pe hărența. <sup>4</sup> Dar ni durilesas anda o foro kana o Iosif phendeas le manușăske kai sas pă lesko kher:

— Gia pala ăl manuș kodola, hai kana aresesa len, te phenes lenghe: «Soste pokinden o miștimos le nasulimasa? <sup>5</sup> Ni gianen kă si o paharo anda savo pel muro rai? Hai andă savo drabarel? So kerden, kerden nasul!»

<sup>6</sup> Ov areslo len hai phendea lenghe ăl vorbe kadala.

<sup>7</sup> On dine les anglal:

— Raia, soste des дума kadaia? Ni daștin ke robi te keren kadea daicii! <sup>8</sup> Gianes kă andeam tuke anda o Them Kanaan o rupo kai arakhleam les ando mui amare gonengo. Sar te cioras rupo sau sumna-kai anda o kher ke raiesko? <sup>9</sup> Te merel kodova anda ke robi kaste arakhadola o paharo, hai ame te avas robi amare raieske!

<sup>10</sup> Ov phendeas:

— Te avel sar phenden, numa kã koleste kai arakhadol o paharo te avel muro robo, hai tume sen ciace!

<sup>11</sup> Sigo fiosavo dineas tele peo gono p-e phuv hai fiosavo putardeas les. <sup>12</sup> O manuș rodea len katar o mai baro hai termenisardeas le mai țignesa. Hai o paharo sas arakhado ando gono le Beniaminosko. <sup>13</sup> On cindes pe țoale, ciutes fiosavo pã peo hãr hai boldineailles ando foro.

<sup>14</sup> Kana o Iuda hai leske phral aresles ko kher le Iosifosko, ov înkã sas othe. Hai ciudineailles ke phuv angla leste. <sup>15</sup> O Iosif phendea lenghe:

— So kerden? Ni gianen kã ãk manuș sar mande daștil te drabarel?

<sup>16</sup> O Iuda dineas anglal:

— So te mai phenas amare raieske? So te das anglal? Sar daștis te sikavas kã seam ciace? O Del sikadeas e doș ke robenghe. Seam robi amare raieske: ame hai kodova kaste arakhadilos o paharo.

<sup>17</sup> Dar o Iosif phendeas:

— Ni daștiv te kerav kadea daicii! O manuș saveste arakhadilos o paharo si te avel muro robo, dar tume daștin te gian palpale paceasa kã tumaro dad.

<sup>18</sup> Atuncia o Iuda pașilos pașa o Iosif hai phendea leske:

— Rughiv tut, muro rai, muk ke robos te phenel ãk vorba mîrã raieske, hai ta na holeaos pã keo robo, kã tu san sar o faraono! <sup>19</sup> Muro rai pușleas pe roben, phenindos: «Si tumen ãk dad sau phral?» <sup>20</sup> Ame dineam anglal amare raies: «Si amen ãk dad phuro hai ãk phral tãrno, kerdo kã leske phurimata. Lesko phral mulos hai ov acilos korkoro katar leski dei, hai lesko dad iubil les.» <sup>21</sup> Tu phendean ke robenghe: «Anen les mande te dikhav les mîrã iakhentã!»

<sup>22</sup> Ame dineam anglal amare raies: «O ciavo ni daștil te mukel pe dades. Kana mukela les, lesko dad si te merel.» <sup>23</sup> Tu phendean ke robenghe: «Kana ni va avela i tumaro phral andãk than tumentã, ta na mai aven mandel!» <sup>24</sup> Kana gheleam kã muro dad, keo robo, phendeam leske so phendeas muro rai.

<sup>25</sup> Amaro dad phendeas: «Gian pale te kinen amenghe ãk țira hamasko.» <sup>26</sup> Ame dineam les anglal: «Ni daștis te gias. Numa kana amaro phral o tãrno si te avel amența, si te gias, kãci ni daștis te gias angla o manuș kodova, numa kana amaro phral o tãrno si te avel amența.» <sup>27</sup> Keo robo, amaro dad, phendeas amenghe: «Tume gianen kã mîrî romni kerdea manghe dui ciave. <sup>28</sup> Iekh înklisto mandar hai sas kerdo kotora, hai ni mai dikhlem les gi aghes. <sup>29</sup> Kana mai

lena manghe i kadales, hai kerdeola leske dak nasulimos, kadea dã but si te holearen man kã mîrã bal ãl parne si te gian ando kher le mulengo.»

<sup>30</sup> Akanak te giava bi le ciavesko kã keo robo, muro dad, e viața saveski si phangli katar e viața le ciaveski, <sup>31</sup> ov si te merel kana va dikhela kã o ciavo nai amența. Kadea dã but si te holearas ke robos, amare dades, kã leske bal ãl parne si te gian ando kher le mulengo. <sup>32</sup> Kãci keo robo ciuteas pes gajo anda o ciavo hai phendeas mîrã dadeske: «Kana ni anava les palpale tute, doșalo te avav so traiiva.» <sup>33</sup> Rughiv tut, muk ke robos te aciul ando than le ciavesko ka robo mîrã raieske, hai o ciavo te gial palpale pe phralența! <sup>34</sup> Sar daștiv te giav kã muro dad, kana o ciavo nai manța? Ni kamav te dikhav o holearimos mîrã dadesko!

### O Iosif kerdeol pringiando pe phralenghe

**45** O Iosif ni mai daștisailos te mai încearel andã peste angla sea pe slujitorea. Dinea mui:

— Den ku sea avri!

Hai ni mai acilos konik le Iosifosa kana kerdea pes pringiando pe phralenghe. <sup>2</sup> Începosailos andãk ro-iimos kadea dã zurales kã așunde les ãl egipteia. Așundeas i o kher le faraonosko anda soste kerdilos. <sup>3</sup> O Iosif phendeas pe phralenghe:

— Me sem o Iosif! Mai trail muro dad?

Dar leske phral ni daștisailles te den les anglal kã aciles barãske anda leski kauza. <sup>4</sup> O Iosif phendeas pe phralenghe:

— Pașon pașa mandel!

Hai on pașiles. Ov phendeas:

— Me sem tumaro phral, o Iosif, saves bikinden les te avel îngheardo ando Egipto. <sup>5</sup> Akanak, ta na avel tumenghe holi hai te holeaon kã bikinden man, kãci kaște hastravav tumari viața dinea man drom o Del angla tumende! <sup>6</sup> Dikh, si dui bãrș dã kana si bokh ando them, hai înkã pangi bãrș nai te avel arătura hai nai te kidel pes ghiv. <sup>7</sup> O Del dinea man drom angla tumende te kerel te mai acion p-e phuv hai te train andak baro hastraiimos. <sup>8</sup> Kadea kã na tume dinen man drom kathe, hai o Del. Ov kerdea man sar ãk dad le faraonoske, rai pã sea lesko kher hai o mai baro pã saoro Them le Egiptosko. <sup>9</sup> Gian sigo kã muro dad hai phenen leske: «Kadea phenel keo ciavo o Iosif: ‘O Del ciutea man rai pã sea Egipto. Hai mande kabor daștis dã sigo! <sup>10</sup> Si te beșes ando ținuto Goșen hai si te aven pașa mande tu, ke ciave hai ãl ciave ke ciavenghe, ke brakhea, ke buznea hai ke guruva hai sea so si kiro. <sup>11</sup> Othe si te dav tut te has, pentru-

kă si te mai avel înkă pangi bărș bokhake, kaște na cioraon tu, ki famelia hai sea so si kire.’ »<sup>12</sup> Dikhen tumare iakhentă, hai i muro phral o Benjamin dikhel pe iakhentă kă me, o Iosif, dav tumenghe duma.<sup>13</sup> Phenen mîră dadeske kabor dă mișto sem dikhlo ando Egipto hai sea so dikhlen, hai anen les kathe kabor daștin dă sigo!

<sup>14</sup> Huklos ke kor pe phraleski le Beniaminoski hai ruias, hai o Benjamin ruias i ov pă leski kor.<sup>15</sup> Ciumi-deas saoră phralen piren, roiindos. Pala kodoia leske phral beșles dă vorbă lesa.

### Ăl ciave le Iakvoske rin pes kă peo dad

<sup>16</sup> Kana așundilos e vestea ando kher le faraonosko kă aviles ăl phral le Iosifoske, e buki kadaia placiuias le faraonos hai leske manușă.<sup>17</sup> O faraono phendeas le Iosifoske:

— Phen ke phralenghe: «Kadea te keren: Ciun pă tumare animalea hai telearen ando Them Kanaan!<sup>18</sup> Anen tumare dades hai tumare fameli mande! Me si te dav tumen o mai lacio than ando Them le Egiptosko, hai si te han o lacimos le themosko.»<sup>19</sup> Phen lenghe i kadaia: «Kadea te keren! Len tumenghe anda o Them le Egiptosko urdona anda tumare ciave hai anda tumare romnea! Anen kadea i tumare dades hai aven!<sup>20</sup> Ta na fal tumen nasul anda soste si te muken, kăci sea so si mai lacio ando Them le Egiptosko si te avel tumaro!»

<sup>21</sup> Ăl ciave le Israeloske kerdes kadea. O Iosif dinea len urdona, sar phendeas o faraono. Dinea len i hamos anda o drom.<sup>22</sup> Dinea len saorăn pok rîndo țoalengo, dar le Beniaminos dinea les trin șăla siklea ruposke hai pangi rînduri țoalenghe.<sup>23</sup> Pe dadeske dineas drom deș hăra pherde sosa si mai lacio ando Egipto hai deș hărnea pherde ghivesa, marnesa hai hamasa, kaște avel leske dades po drom.<sup>24</sup> Pala kodoia dineas o drom pe phralengo. Kana telearde, phendeas lenghe:

— Ta na han tumen po drom!

<sup>25</sup> On înkliste anda o Egipto hai aresle ando Them Kanaan kă lengo dad, o Iakov.<sup>26</sup> Phende leske:

— O Iosif si giuvindo hai kear si baro pă saoro Them le Egiptosko.

Dar o ilo le Iakvosko kovlilos kă ni pakealas so phenen.<sup>27</sup> Dar kana phende leske sea so phendeasas lenghe o Iosif, hai dikhleas ăl urdona save dineasas len drom o Iosif kaște anen les, o duho lenghe dadesko o Iakov strămosailos.<sup>28</sup> Hai o Israel phendeas:

— Aresel! Muro ciavo o Iosif mai trail! Giav te di-khav les anglal gi kai te merav.

### E famelia le Iakvoski aresel hai laciardeol ando Egipto

**46** O Israel teleardeas ku sea so sas les. Areslos ande Ber-Șeba hai anelas jertfe te del ăk sinia angla o Del peske dadesko, le Isakosko.<sup>2</sup> O Del phendea le Israeloske andăl dikhimata ande reat:

— Iakove, Iakove!

O Israel dinea les anglal:

— Italem!

<sup>3</sup> Hai o Del phendeas:

— Me sem o Del, o Del ke dadesko. Na dara te gias ando Egipto, kă othe si te kerav tut te areses ăk neamo baro!<sup>4</sup> Me si te giav tusa ando Egipto, hai me si te anav tut pale othar, hai o Iosif si te phandavel ke iakha.

<sup>5</sup> O Iakov teleardeas andai Ber-Șeba. Ăl ciave le Israeloske ciutes pe dades, le Iakvos, pe ciaven hai pe romnean andăl urdona save dineasas len drom o faraono te anen len.<sup>6</sup> Hai liles pe animalea hai peo bravalimos kai kides les ando Them Kanaan. Hai o Iakov areslos ando Egipto saoră fameliasa piri.<sup>7</sup> Lileas pesa ando Egipto pe ciaven hai le ciaven leske ciavenghe, pe ceian hai le ceian leske ciavenghe: saoră famelia piri.

### Ăl ciave le Israeloske

<sup>8</sup> Kadala si ăl anava le ciavenghe le Israeloske, save gheles ando Egipto: o Iakov hai leske ciave.

O angluno kerdo le Iakvoske: o Ruben.<sup>9</sup> Ăl ciave le Rubenoske: o Enoh, o Palu, o Hețron hai o Karmi.<sup>10</sup> Ăl ciave le Simeonoske: o Iemuel, o Iamin, o Ohad, o Iakin hai o Țohar; hai o Șaul, o ciavo le kanaani-țeako.<sup>11</sup> Ăl ciave le Leveske: o Gherșon, o Kehat hai o Merari.<sup>12</sup> Ăl ciave le Iudaske: o Er, o Onan, o Șela, o Pereț hai o Zarah. Dar o Er hai o Onan mules ando Them le Kanaanosko. Ăl ciave le Perețoske sas: o Hețron hai o Hamul.<sup>13</sup> Ăl ciave le Isaharoske: o Tola, o Puva, o Iov hai o Șimron.<sup>14</sup> Ăl ciave le Zabulunoske: o Sered, o Elon hai o Iahlel.<sup>15</sup> Kadala sas ăl ciave kai e Leea kerdea len le Iakvoske ando Padan-Aram, hai i pe ceia, le Dina. Kadala ciave hai ceia leske sas sea treanda hai trin.

<sup>16</sup> Ăl ciave le Gadoske: o Țifeon, o Haghi, o Șuni, o Ețbon, o Eri, o Arodi hai o Areli.<sup>17</sup> Ăl ciave le Așeroske: o Imna, o Ișva, o Ișvi hai o Beriiia; hai e Serah, lenghi pheii. Ăl ciave le Beriiioske: o Heber hai o Malkiuel.<sup>18</sup> Kadala sas ăl ciave le Zilpake, savi dineasas lan o Laban pe ceake le Leeake, kadalen kerdea len oi le Iakvoske: ku sea deșușov.

<sup>19</sup> Ȃl ciave le Rahelake, e romni le Iakovoski: o Iosif hai o Benjamin. <sup>20</sup> Le Iosifoske kerdineailles ando Them le Egiptosko o Manase hai o Efraim. Kerdea len e Asnat, e cei le Poti-Feraski, o rașai le forosko On. <sup>21</sup> Ȃl ciave le Beniaminoske: o Bela, o Beker, o Așbel, o Ghera, o Naman, o Ehi, o Roș, o Mupim, o Hupim hai o Ard. <sup>22</sup> Kadala sas Ȃl ciave le Rahelake, save kerdea len le Iakovoske: ku sea deșuștar.

<sup>23</sup> O ciavo le Danosko: o Hușim. <sup>24</sup> Ȃl ciave le Neftaleske: o Iaștel, o Guni, o Ieșter hai o Șilem. <sup>25</sup> Kadala sas Ȃl ciave le Bilhake, savi dineasas lan o Laban pe ceake le Rahelake. Kadala kerdea len oi le Iakovoske. Ku sea iefta. <sup>26</sup> Ȃl manuș kai gheles le Iakovosa ando Egipto, kai sas kerde lestar sas ku sea șovardeș hai șov, bi le romneango le ciavenghe le Iakovoske. <sup>27</sup> O Iosif sas les dui ciave, save kerdineaillesas ando Egipto. Saorȃ manuș anda o kher le Iakovosko kai gheles ando Egipto sas ieftadeșa.

### O Iakov aresel ando Egipto

<sup>28</sup> O Iakov dineas drom le Iudas angle ko Iosif kaște phenel leske te gial angla lende ando Goșen. Kana aresles ando ținuto Goșen, <sup>29</sup> o Iosif ciuteas le gras-ten kȃ peo urdon hai ghelos ando Goșen, te maladeol pe dadesa, le Israelosa. Kana maladiles, huklos kȃ leski kor hai ruias but vremea pȃ leste. <sup>30</sup> O Israel phendeas le Iosifoske:

— Akanak daștiv te merav, kȃ dikhlem tut, hai kȃ san giuvindo.

<sup>31</sup> O Iosif phendeas pe phralenghe hai le khereske pe dadesko:

— Giav te dav дума le faraonosa hai te phenav leske: «Mȃrȃ phral hai o kher mȃrȃ dadesko, save sas ando Them Kanaan, aviles mande. <sup>32</sup> Ȃl manuș kadala si pȃstorea hai barearen animalea. Andines pe brakhean, pe buznean hai pe guruven, hai sea so si lengo.» <sup>33</sup> Kana va dela tumen mui o faraono hai va pucela tumen: «Savi si tumari buki?» <sup>34</sup> Tume te den anglal: «Ke robi bareardes animalea dȃ kana seams tȃrne gi akanak, sar amare dada.» Kana phenena kadea, daștin te beșen ando ținuto Goșen, kȃci andal egipteia si ȃk giungalimos saorȃ pȃstorea.

### Ȃl phral le Iosifoske hai o Iakov angla o faraono

**47** O Iosif ghelos hai phendeas le faraonoske: — Mȃrȃ phral hai muro dad aresles anda o Them Kanaan le brakheanța, le buzneanța hai le guruvența, hai sea sosa si len. Si ando ținuto Goșen.

<sup>2</sup> Lileas pangi anda pe phral hai sikadea len le faraonoske. <sup>3</sup> O faraono pușleas le phralen le Iosifoske: — Savi si tumari buki?

On dine les anglal:

— Ke robi si pȃstorea, sar sas i amare dada.

<sup>4</sup> Mai phendes le faraonoske:

— Ame avileam te beșas ȃk timpo kathe ando them kȃ ma nai ciar andal brakheanța hai andal buznea ke ro-benghe, kȃ e bokh si bari ando Them Kanaan. Kadea rughiv tut te mukes ke roben te beșen ando ținuto Goșen!

<sup>5</sup> O faraono phendeas le Iosifoske:

— Keo dad hai ke phral aviles tute. <sup>6</sup> O Them le Egiptosko si angla tute. Ciu ke dades hai ke phralen ando than o mai lacio le themosko! Te beșen ando ținuto Goșen! Hai kana arakhesa mașkar lende manuș kai hakeardeon, ciu len te aven ȃl bare mȃrȃ turmenghe!

<sup>7</sup> O Iosif andineas pe dades le Iakovos hai sikadea les le faraonoske. O Iakov binekuvintisardeas le faraonos, <sup>8</sup> hai o faraono pușleas le Iakovos:

— Kabor bȃrș si tut?

<sup>9</sup> O Iakov dineas anglal le faraonos:

— Ȃl ghes mȃrȃ kai me phirdem gi akanak p-e phuv si ȃk șȃl hai treanda bȃrș. Ȃl ghes mȃrȃ viațake sas țȃra hai phare hai ni aresles ȃl ghes mȃrȃ phurenghe, kabor phirdes on p-e phuv.

<sup>10</sup> O Iakov binekuvintisardeas le faraonos hai teleardeas lestar. <sup>11</sup> O Iosif ciuteas pe dades hai pe phralen hai dinea len phuv ando Them le Egiptosko, ando than o mai lacio le themosko, ando ținuto le Ramseseko, sar poruncisardeas o faraono. <sup>12</sup> O Iosif dineas hamos pe dades, pe phralen, hai saorȃ kheres leske dadesko, pala o numȃro le ciavengo.

### Ȃl egipteia bikinen pes bokhatar

<sup>13</sup> Ma nas hamos pȃ saorȃ phuv, kȃ e bokh sas but phari. Ȃl manuș anda o Them le Egiptosko hai anda o Them Kanaan nasfaile andai kauza le bokhaki. <sup>14</sup> O Iosif kideas saorȃ love kai sas ando Them le Egiptosko hai ando Them Kanaan, ando than le ghivesko savo kinenas les ȃl manuș, hai ȃngheardeas ȃl love ando kher le faraonosko. <sup>15</sup> Kana ma nas love ando Them le Egiptosko hai ando Them Kanaan, saorȃ egipteia aviles ko Iosif hai phendes:

— De amen hamos! Soste te meras angla tute? Kȃci ma nai amen love!

<sup>16</sup> O Iosif phendeas:

— Anen tumare animalen, hai si te dav tumen hamos ando than tumare animalengo, kana ma nai tumen love.

<sup>17</sup> Andines pe animalen ko Iosif, hai o Iosif dinea len hamos pâl grast, pâl brakhea, pâl buznea, pâl guruva hai pâl hăra. Kadea dinea len hamos ando bărş kodova anda saoră animalea lenghe. <sup>18</sup> Pala so nakhlos o bărş kodova, aviles ko Iosif ando bărş koaver hai phendes leske:

— Naştis te garavas amare raieske o fapto kă ma nai love, hai kă ăl animalea akanak si kă amaro rai. Ni mai acioldekît amare trupuri hai amare phuia te das len amare raieske. <sup>19</sup> Soste te meras, ame hai amari phuv tala ke iakha? Kin amen hai amari phuv anda hamaste! Ame hai amari phuv si te avas ăl robi le faraonoske. De amen ghiv kaşte trais hai te na meras hai e phuv ta na acioldmulani!

<sup>20</sup> O Iosif kindeas anda o faraono saoră phuv le Egiptoski, pentrukă ăl egipteia bikindes fiosavo peo than, kă e bokh sas phari, hai kadea areslos o them le faraonosko. <sup>21</sup> Le poporos kerdea les robo, katar ăk şăro gi kă koaver şăro le Egiptosko. <sup>22</sup> Numa ăl phuia le raşaienghe ni kindea len, kă ăl raşai priminas hamos katar o faraono, hai hanas o hamos kai delas len o faraono. Kodolaske on ni bikindes pe phuia.

<sup>23</sup> O Iosif phendeas le poporoske:

— Aghes kindem tumen tumare phuienţa anda o faraono. Ita, dav tumen ghiv, semănin e phuv! <sup>24</sup> Ke vremea le roadenghi va dena ăk rig le faraonos, hai ştar riga si te acion tumenghe kaşte sămănin ăl thana, hai te han kolenţa kai si andă tumare khera hai i tumare ciavenţa.

<sup>25</sup> On phendes:

— Tu hastradean amari viaţa! Arakhleam miştimos angla amaro rai, hai si te avas ăl robi le faraonoske.

<sup>26</sup> O Iosif kerdeas anda kadaia ăk kris p-e phuv le Egiptoski gi ando ghes dă aghes, pala savi e rig le pangenghi si le faraonoski. Numa ăl phuia le raşaienghe nas le faraonoske.

### O merimos le Iakovosko pašol

<sup>27</sup> E famelia le Israeloski beşlis ando Them le Egiptosko ando ţinuto Goşen. Len sas len phuv hai sas len clave hai butiles but. <sup>28</sup> O Iakov traiisailos deşiefta bărş ando Them le Egiptosko. Ăl ghes le Iakovoske kai ov traiisailos sas ăk şăl hai saranda hai iefta bărş.

<sup>29</sup> Kana pašilos o Israel te merel, dinea mui pe ciaves le Iosifos hai phendea leske:

— Te arakhava miştimos angla tute, rughiv tut, ciu keo vast pă keo ilo\* hai kadea sikav manghe kă si te aves lacio hai pakeamasa karing mande! Rughiv tut, ta na prahos man ando Egipto! <sup>30</sup> Kana sovava sar mîră phure, înkal man anda o Egipto hai prahosar man andă lengo than le prahomasko!

O Iosif dinea les anglal:

— Si te kerav sar phendean.

<sup>31</sup> O Iakov phendea leske:

— Ha manghe sovell!

Hai o Iosif halea leske sovell. Pala kodoia o Israel rughisailos hai banghilos ko şăro le patosko.

### O Iakov binekuvintil le ciaven le Iosifoske

**48** Pala kodoia phendineailos le Iosifoske:

— Keo dad si nasfalo!

Atunci o Iosif lileas pesa pe duie ciaven, o Manase hai o Efraim. <sup>2</sup> Phendineailos le Iakovoske:

— Ita keo ciavo o Iosif avilos tute.

O Israel kideas peo zuralimos hai vazdineailos ando pato. <sup>3</sup> Phendea le Iosifoske:

— O Del o Mai Zuralo sikadilos manghe ando Luz, ando Them Kanaan, hai binekuvintisardea man.

<sup>4</sup> Phendea manghe: «Si te kerav tut te aven tut clave, hai si te butearav tut, kaşte areses mai but poporea. Ke ciavenghe pala tute si te dav o them kadava te avel lengo veşniko.» <sup>5</sup> Akanak, ke dui clave kai kerdineailles tuke ando Them le Egiptosko gi kai me te avav tute ando Egipto, si te aven mîră clave. O Efraim hai o Manase si te aven mîră clave, sar si o Ruben hai o Simeon. <sup>6</sup> Dar ăl clave kai si te kerdeon pala lende si te aven ke clave. Len si te avel len rig ande phuv kai va perela lenghe phralenghe le mai barenghe. <sup>7</sup> Pentrukă atunci kana avavas anda o Padan, vai, e Rahela mulis ando Them Kanaan, gi kai te aresav ke Efrata. Prahosardem lan othe, po drom karing e Efrata, savo si o Betleem.

<sup>8</sup> Kana o Israel dikhleas le ciaven le Iosifoske, puşleas:

— Kon si kadala?

<sup>9</sup> O Iosif dineas anglal pe dades:

— Si mîră clave, save dinea len manghe o Del kathe.

O Israel phendeas:

— Rughiv tut te anes len mande, kaşte binekuvintiv len!

\*47:29 Ando originalo „ciu keo vast pă keo ilo” si „ciu keo vast tala muro şoldo”.

<sup>10</sup> Ȃl iakha le Israeloske sas nasfale andai kauza le phurimaski, kadea kȃ ni mai dařtilas te dikhel. O Iosif îngheardea len pařa leste, hai ov ciumidea len hai lea len ande angali. <sup>11</sup> O Israel phendeas le Iosifoske:

— Ni pakeavas kȃ si te mai dikhav keo mui, hai dikh kȃ o Del muklea man te dikhav i ke ciaven!

<sup>12</sup> O Iosif dinea len rigate pařal pȃrne pe dadeske hai banghilos le mosa ke phuv angla leste. <sup>13</sup> Pala kodoia o Iosif lilea le duien, le Efraimos le vastesa le ciacesa ke stȃngo le Israeloski, hai le Manases le vastesa le stȃngosa ke ciace le Israeloski, hai andea len pařa leste. <sup>14</sup> Dar o Israel întinzosardeas peo vast o ciacio hai ciutea les po řaro le Efraimosko, savo sas o mai tȃrno, hai o vast o stȃngo ciutea les po řaro le Manasesko. Hai kadea kerdea truřul pe vast, kear kȃ o Manase sas kerdo anglal. <sup>15</sup> Binekuvintisardeas le Iosifos hai phendea leske:

— O Del angla savo phirdes mȃrȃ phure, o Avraam hai o Isak,

o Del kai sas manghe pȃstori saorȃ viařa,

<sup>16</sup> o Îngero kai pale kindea man anda orso nasulimos,

te binekuvintil kal ciaven!

On te phiraven muro anav

hai o anav mȃrȃ phurengo, o Avraam hai o Isak, hai te buteon but mai but p-e phuv!

<sup>17</sup> Le Iosifoske ni pelos leske miřto kana dikhleas kȃ lesko dad ciul peo vast o ciacio po řaro le Efraimosko. Hai astardeas o vast pe dadesko, kařte lel les poa řaro le Efraimosko, hai te ciul les pȃ le Manasesko. <sup>18</sup> Phendeas pe dadeske:

— Na kadea, dade, kȃci kava si kerdo mai anglal. Ciu keo vast o ciacio pȃ lesko řaro!

<sup>19</sup> Lesko dad ni kamnos hai phendeas:

— Gianav, muro ciavo. I ov si te aresel ȃk poporo, i ov si te avel baro. Orsar lesko phral o mai řino si te aresel mai baro dȃ sar leste, hai anda leste si te aven mai but neamuri.

<sup>20</sup> Ov binekuvintisardea len ando ghes kodova:

— Keo anav si te phenen les ȃl israeliřea kana va binekuvintina, phenindos: «O Del te kerel tut sa kadea sar le Efraimos hai sar le Manases!»

Kadea ciuteas le Efraimos angla o Manase.

<sup>21</sup> O Israel phendeas le Iosifoske:

— Ita kȃ pȃk řira timpo si te merav. Dar o Del si te avel tumenřa hai si te înghearel tumen palpale ando them tumare phurengo. <sup>22</sup> Dav tut ȃk kotor mai but dȃ sar ke phralen, o řinuto Sihem, savo lilem les katar ȃl emoriřea mȃrȃ sabiasa hai mȃrȃ arkosa.

## Ȃl palune vorbe le Iakvoske pe ciavenřa

**49** O Iakov dneas mui pe ciaven hai phendeas: — Kiden tumen hai si te phenav tumenghe so si te kerdeol tumenghe andȃl ghesa kai si te aven!

<sup>2</sup> Kiden tumen hai ařunen, ȃl ciave le Iakvoske! Ařunen tumare dades, le Israelos!

<sup>3</sup> Tu Ruben, muro ciavo kerdo angluno, mȃrȃ vloga

hai e roada e angluni

mȃrȃ zuralimaski,

o angluno ande mȃndria

hai o angluno ando zuralimos,

<sup>4</sup> ciordos sar ȃl paia

— tu nai te mai aves o angluno!

Kȃci uřtilean ando pato ke dadesko

hai mahrisardean les.

Uřtilos andȃ muro pato!

<sup>5</sup> O Simeon hai o Levi si phral.

Lenghe ciurea keren nasul.

<sup>6</sup> Muro sufleto, na kide tut kȃ lengo sfato!

Muro ilo, na kide tut lenřa!

Kȃ andȃ lengo holarimos mudardes manuř,

hai kȃ placiuias len

cindes ȃl vine le guruvenghe.

<sup>7</sup> Dino armaia te avel lengo holarimos,

kȃ si zuralo,

hai lenghi holi,

kȃ si bi paki.

Si te hulavav len ando Iakov

hai si te durearav len iekh avrestar

and o Israel.

<sup>8</sup> Iuda, si te aves lȃudime katar ke phral,

kȃ si te mares ke duřmaen.

Ȃl ciave ke dadeske si te bangheon angla tute.

<sup>9</sup> O Iuda si ȃk puio leosko.

Boldineailean katar o mudarimos, muro ciavo!

Banghearel pe kocia, sovel sar ȃk leeo.

Kon si te vazdel ȃk leeo kai sovel?

<sup>10</sup> E rovli le zuralimaski

nai te dureol anda o Iuda,

nici e rovli le thagareski

mařkar leske pȃrne,

gi kana si te avel kodova kaski si e rovli,

hai lestar si te ařunen ȃl poporea.

<sup>11</sup> O Iuda phandel pe hȃres ke viřa,

hai katar e mai laci viřa

le puios pe hȃrneako.

Thovel pi haina ande mol

hai pi mantaua ando rat le drakhako.  
<sup>12</sup> Leske iakha si lole katar e mol  
 hai leske dand parne katar o thud.  
<sup>13</sup> O Zabulon va beşela paşa o baro pai.  
 Ǻl korăbii va ȕrdena pes othe,  
 hai lesko than si te întinzol pes karing o Sidon.  
<sup>14</sup> O Isahar si ăk hăr zuralo  
 kai sovel po islazo.\*  
<sup>15</sup> Dikhleas kă si ăk than lacio odihnimasko  
 hai kă e phuv si lacii,  
 kadea kă banghearel peo dumo tala o pharimos  
 hai va kerela buki sar ăk robo.  
<sup>16</sup> O Dan va krisila pe poporos  
 sar iekh andal neamuri le Israeloske.  
<sup>17</sup> O Dan si te avel ăk sap po drom,  
 ăk vipera p-e poteka,  
 dandarel o pîrno le grastesko  
 hai kerel te perel pă zeiande  
 o manuş poa grast.  
<sup>18</sup> Ajukearav te hastraves man, RAIA!  
<sup>19</sup> Po Gado si te aven but manuş ciureanţa,  
 dar ov si te lel pes pala lende.  
<sup>20</sup> O hamos le Aşerosko si te avel lacio:  
 ov si te del hamata gule le thagaren.  
<sup>21</sup> O Neftali si ăk cerboaika slobodo.  
 Ov phenel vorbe şukar.  
<sup>22</sup> O Iosif si ăk hăr sălbatico,  
 ăk hăr sălbatico paşa ăk izvoro paiesa,  
 ăk kuro sălbatico po plai.†  
<sup>23</sup> Ǻl duşmaia kerkearde les,  
 ciudes săgeţi urasa.  
<sup>24</sup> Dar lesko arko acilos zuralo,  
 hai ov sas kerdo te hakearel le vastenţa  
 katar ăl vast le Zuraleske le Iakovosko.  
 Kadea kerdilos ov o păstori  
 hai o bar le Israelosko‡  
<sup>25</sup> katar o Del ke dadesko  
 savo va ajutila tut,  
 katar kova o Mai Zuralo  
 savo si te binekuvintil tut  
 khamesa hai brîşîndesa opral  
 hai paiesa andal izvorea telal,  
 hai i le binekuvintimasa le ciuciango

hai le pîntekosko.  
<sup>26</sup> Ǻl binekuvintimata ke dadeske  
 si mai bare dă sar ăl binekuvintimata  
 le plaienghe veşniko<sup>¶</sup>  
 hai si mai bare dă sar ăl lacimata  
 le plaienghe kai si dă kana si lumea:  
 on te aven po şăro le Iosifosko,  
 opre po şăro le raiesko pe phralengo.  
<sup>27</sup> O Beniamin si ăk ruv kai mudarel  
 hai kerel kotora.  
 De tehara hal so astardeas,  
 hai e reat hulael so lileas katar ăl duşmaia.  
<sup>28</sup> Kadala si sea ăl deşudui neamuri le Israeloske,  
 hai kadea dinea lenghe duma lengo dad kana bi-  
 nekuvintisardea len. Binekuvintisardeas fiosaves pe  
 binekuvîntareasa.

### O merimos le Iakovosko

<sup>29</sup> Pala kodoia dinea len e porunka kadaia:  
 — Me si te nakhav paşa mîră phure. Te prahon  
 man andăk than mîră phurenţa, ande peştera kai  
 si ando islazo le Efronosko o hetito, <sup>30</sup> ande peştera  
 kai si ando islazo Makpela kai si iekh angla avreste  
 le Mamresa, ando Them Kanaan, savi kindea lan o  
 Avraam le islazosa katar o hetito Efron ka than anda  
 prahomaste. <sup>31</sup> Othe prahosardes le Avraamos hai le  
 Sara, leski romni, othe prahosardes le Isakos hai le  
 Rebeka, leski romni, hai othe prahosardem i me le  
 Leea. <sup>32</sup> O islazo hai e peştera kai si othe sas kinde  
 katar ăl ciave le Hetoske.

<sup>33</sup> Kana termenisardeas o Iakov te del porunci pe  
 ciaven, ȕrdeas pe pîrne ando pato, dinea peo duho  
 hai nakhlos paşa pe phure.

**50** O Iosif banghilos ko mui pe dadesko, ruia les  
 hai ciumidea les. <sup>2</sup> Poruncisardeas le dokto-  
 renghe kai kerenas buki anda leste te îmbălsămin  
 leske dades, hai ăl doktorea îmbălsămisardes le Isra-  
 elos. <sup>3</sup> Trăbuiisardea len saranda ghesa, kă kadikita  
 dă but trăbulas anda o îmbălsămimos. Ǻl egipteia  
 ruies les ieftadeşa ghesa. <sup>4</sup> Pala so nakhles ăl ghe-  
 sa le roimaske, o Iosif phendeas le slujitorenge le  
 faraonoske:

\***49:14** Ando originalo nai klaro hai daştil pes te hakeardeol: „kai sovel maşkar ăl stîne”, „kai bangheol tala pharimata”, sau „kai sovel paşa ăl iaga”. †**49:22** Ando originalo nai klaro. Daştilas te hakeardeol: „O Iosif si ăk kreanga dafinoski roditori, ăk kreanga pomoski roditori paşa ăk haing. Leske krengi bareon opre poa zido.” ‡**49:24** O originalo nai klaro. Daştilas te hakeardeol: „katar kova kai si o Păstori, o Bar le Israelosko”. ¶**49:26** Ando originalo nai klaro. Daştilas te hakeardeol: „Ǻl binekuvintimata ke dadeske si mai bare dă sar ăl binekuvintimata mîră phurenghe.”



— Akanak kana sem lacio angla tumende, rughiv tumen te phenen le faraonoske: <sup>5</sup> «Muro dad ciutea man te hav sovel, phenindos: ‘Dikh, paşol te merav! Te prahos man ando than le prahomasko savo hanadem les manghe ando Them Kanaan!’ Rughiv tut te mukles man te giav othe te prahov mîră dades, hai pala kodoia si te avav palpale!»

<sup>6</sup> O faraono dineas anglal:

— Gia hai prahosar ke dades palai sovel kai ciutea tut te has lan!

<sup>7</sup> O Iosif ghelos te prahol pe dades. Andăk than lesa gheles saoră slujitorea le faraonoske, kai sas ăl bare leske khereske, hai saoră barimata le Egiptoske, <sup>8</sup> saoro kher le Iosifosko, leske phral hai o kher leske dadesko. Ni mukles ando ținuto Goşen, numa le ciavorăn, ăl brakhea, ăl buznea hai ăl guruva. <sup>9</sup> Andăk than le Iosifosa mai sas urdona hai manuş pâl grast, kadea kă sas but manuş. <sup>10</sup> Kana aresles ke Aria le Atadoski, kai si paşa o Iordano, kerdes baro roiimos dukhasa. O Iosif înkeardeas iefta ghes ăk jalea ando anav pe dadesko. <sup>11</sup> Ăl kanaaniţea kai beşles othe dikhles e jalea kadaia ke Aria le Atadoski hai phendes:

— Ita ăk jalea bari maşkar ăl egipteia!

Kodolaske dineas pes kodole thaneske o anav Abel-Miţraim.\* Ov si paşa o Iordano.

<sup>12</sup> Kadea kerdes ăl ciave le Iakvoske so phendea lengo dad. <sup>13</sup> Înghearde les ando Them Kanaan hai prahosarde les ande peştera kai si ando islazo Makpela, kai si iekh angla avreste le Mamresa, savo kindeasas les o Avraam katar o hetito Efron ka than anda prahomaste. <sup>14</sup> Pala so prahosardeas pe dades, o Iosif boldineailos ando Egipto andăk than pe phralenţa hai saorănţa kai gheles lesa kaşte prahol pe dades.

### O Iosif mîngîil pe phralen

<sup>15</sup> Pala so mulos lengo dad, ăl phral le Iosifoske phendes:

— So keras amen kana o Iosif holeaola pă amende hai si te boldela amenghe saoro nasulimos kai kerdeam les leske?

<sup>16</sup> Dines drom te phenel le Iosifoske:

— Keo dad dineas kai porunka gi kai te merel: <sup>17</sup> «Kadea te den дума le Iosifoske: ‘Rughis tut te iertis ke phralenghe lenghi doş hai lengo bezeh! Ciaces kerde tuke nasul!’ » Akanak rughis tut te iertis e doş le robenghi le Devleske ke dadesko!

O Iosif kana aşundeas kadaia, ruias. <sup>18</sup> I leske phral aviles hai ciude pes ke phuv angla leste hai phendes leske:

— Ita, seam ke robi.

<sup>19</sup> Dar o Iosif phendeas:

— Na daran! Sem me ando than le Devlesko? <sup>20</sup> Tume kamnen manghe nasul, dar o Del kamnos mişto, kaşte kerdeol pes so si kerdo aghes: te hastravel e viaţa bute manuşănghi. <sup>21</sup> Na daran, kă me si te dav tumen hamos, tumen hai i tumare ciaven!

Hai dineas дума şukar lenţa.

### O merimos le Iosifosko

<sup>22</sup> O Iosif beşlos ando Egipto, ov hai o kher leske dadesko. Hai traiisailos ăk şăl hai deş bărş. <sup>23</sup> O Iosif dikhleas le ciaven le Efraimoske gi kă le trinengo neamo, hai lea peske dă ciave le ciaven le Makiroske, o ciavo le Manasosko.

<sup>24</sup> O Iosif phendeas pe phralenghe:

— Me sem pă merimaste. Dar o Del va ajutila tumen hai va înkalela tumen anda o them kadava kaşte gian ando them kai halea sovel kă va dela les le Avraamoske, le Isakoske hai le Iakvoske.

<sup>25</sup> Hai o Iosif ciuteas le ciaven le Israeloske te han sovel:

— Ciaces va ajutila tumen o Del. Te len i mîră kokalea katar!

<sup>26</sup> O Iosif mulos ăk şălako hai deş bărş. Îmbălsămsarde les hai ciute les andăk trono ando Egipto.

\*50:11 Abel-Miţraim hakeardeol „e jalea le egipteianghe”.